

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2023/1230

(2023. gada 14. jūnijs)

par mašīnām un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/42/EK un Padomes Direktīvu 73/361/EEK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/42/EK ⁽³⁾ tika pieņemta saistībā ar iekšējā tirgus izveidi, lai saskaņotu veselības aizsardzības un drošības prasības attiecībā uz mašīnām visās dalībvalstīs un novērstu šķēršļus mašīnu tirdzniecībai starp dalībvalstīm.
- (2) Mašīnu ražošana ir mašīnbūves nozares nozīmīga daļa un viens no Savienības ekonomikas rūpnieciskajiem balstiem. Sociālās izmaksas, ko rada mašīnu lietošanas tieši izraisīto nelaimes gadījumu liels skaits, var samazināt, tās sākotnēji projektējot un izgatavojot drošas un pareizi uzstādot un uzturot.
- (3) Pieredze Direktīvas 2006/42/EK piemērošanā liecina, ka pastāv nepilnības un pretrunas izstrādājumu tvērumā un atbilstības novērtēšanas procedūrās. Tādēļ ir jāuzlabo un jāvienkāršo minētajā direktīvā izklāstītie noteikumi, kā arī tie jāpielāgo tirgus vajadzībām, un ir jāparedz skaidri noteikumi attiecībā uz satvaru, saskaņā ar kuru izstrādājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā, var darīt pieejamus tirgū.
- (4) Tā kā noteikumi, ar ko nosaka prasības izstrādājumiem, kuri ir šīs regulas darbības jomā, jo īpaši būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, kā arī atbilstības novērtēšanas procedūras, visiem operatoriem visā Savienībā ir jāpiemēro vienādi un nedrīkst pieļaut to atšķirīgu piemērošanu dalībvalstīs, Direktīva 2006/42/EK būtu jāaizstāj ar regulu.
- (5) Dalībvalstis savā teritorijā ir atbildīgas par cilvēku, jo īpaši darba ņēmēju un patērētāju, veselības un drošības aizsardzību un attiecīgā gadījumā mājdzīvnieku un īpašuma, kā arī attiecīgā gadījumā vides aizsardzību, jo īpaši attiecībā uz riskiem, ko rada mašīnu vai saistīto izstrādājumu paredzētais lietojums vai jebkāds pamatoti paredzams nepareizs lietojums. Lai nepieļautu šaubas – arī lauksaimniecības dzīvnieki būtu jāuzskata par mājdzīvniekiem.

⁽¹⁾ OV C 517, 22.12.2021., 67. lpp.⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2023. gada 18. aprīļa nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2023. gada 22. maija lēmums.⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/42/EK (2006. gada 17. maijs) par mašīnām, un ar kuru groza Direktīvu 95/16/EK (OV L 157, 9.6.2006., 24. lpp.).

- (6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 ⁽⁴⁾ nosaka atbilstības novērtēšanas struktūru akreditācijas noteikumus un vispārīgos principus attiecībā uz CE zīmi. Minētā regula būtu jāpiemēro izstrādājumiem, kuri ir šīs regulas darbības jomā, lai nodrošinātu, ka tie izstrādājumi, uz kuriem attiecas brīva preču aprīte Savienībā, atbilst prasībām, kas nodrošina tādu sabiedrības interešu augsta līmeņa aizsardzību kā cilvēku veselības un drošības aizsardzība un attiecīgā gadījumā mājdzīvnieku un īpašuma, kā arī attiecīgā gadījumā vides aizsardzība.
- (7) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 ⁽⁵⁾ paredz noteikumus par tirgus uzraudzību un Savienības tirgū ienākošo produktu kontroli. Tā kā Direktīva 2006/42/EK ir iekļauta Regulas (ES) 2019/1020 I pielikumā, minētā regula jau attiecas uz izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā. Tomēr Regula (ES) 2019/1020 attiecas uz izstrādājumiem, kuri ir šīs regulas darbības jomā, ciktāl nav īpašu noteikumu ar tādu pašu mērķi, kas precizāk regulē konkrētus tirgus uzraudzības un izpildes aspektus.
- (8) Regula (ES) 2019/1020 nosaka ekonomikas dalībnieku uzdevumus attiecībā uz izstrādājumiem, kuriem piemēro konkrētus Savienības saskaņošanas tiesību aktus. Tajā arī ir paredzēts, ka šādus izstrādājumus laiž tirgū tikai tad, ja Savienībā ir iedibināts ekonomikas dalībnieks, kas ir atbildīgs par minēto uzdevumu izpildi. Minētie Savienības saskaņošanas tiesību akti ietver Direktīvu 2006/42/EK. Tāpēc izstrādājumus, kuri ir šīs regulas darbības jomā, laiž tirgū tikai tad, ja Savienībā ir iedibināts ekonomikas dalībnieks, kas ir atbildīgs par Regulā (ES) 2019/1020 paredzēto uzdevumu izpildi attiecībā uz minētajiem izstrādājumiem.
- (9) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 768/2008/EK ⁽⁶⁾ ir paredzēti kopēji principi un atsaucies noteikumi, kas piemērojami visu nozaru tiesību aktos. Lai nodrošinātu atbilstību citiem nozaru tiesību aktiem izstrādājumu jomā, ir lietderīgi konkrētus šīs regulas noteikumus pielāgot minētajam lēmumam, ciktāl nozares īpatnības neprasa citu risinājumu. Tādēļ dažas definīcijas, ekonomikas dalībnieku vispārīgie pienākumi, atbilstības prezumpcijas noteikumi, noteikumi par ES atbilstības deklarāciju, noteikumi par CE zīmi, prasības atbilstības novērtēšanas struktūrām, noteikumi par paziņošanas procedūrām un atbilstības novērtēšanas procedūrām, kā arī noteikumi par procedūrām, kas attiecas uz tādām mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem un attiecīgā gadījumā daļēji komplektētām mašīnām, kuras rada risku, būtu jāpielāgo minētajā lēmumā paredzētajiem atsaucies noteikumiem.
- (10) Šai regulai būtu jāattiecas uz izstrādājumiem, kas ir jauni Savienības tirgū brīdī, kad tos laiž tirgū un tie ir vai nu jauni izstrādājumi, kurus izgatavojis ražotājs, kas iedibināts Savienībā, vai arī jauni vai lietoti izstrādājumi, kas importēti no kādas trešās valsts.
- (11) Ja pastāv iespēja, ka mašīnas vai saistītos izstrādājumus izmantos patērētāji, proti, neprofesionāli lietotāji, ražotājam, projektējot un izstrādājot šādus izstrādājumus, būtu jāņem vērā tas, ka šādiem patērētājiem nav līdzvērtīgu zināšanu un pieredzes par to, kā rīkoties ar mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem. Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad mašīnu vai saistīto izstrādājumu parastos apstākļos lieto, sniedzot pakalpojumu patērētājam.
- (12) Pēdējā laikā tirgū ir nonākušas modernākas mašīnas, kas ir mazāk atkarīgas no operatora (cilvēka). Šādas mašīnas izpilda noteiktus uzdevumus un darbojas strukturētā vidē, lai arī šādā kontekstā tās var apgūt jaunas darbības un kļūt autonomākas. Tādu mašīnu papildu uzlabojumi, kas jau ieviesti vai ko paredzēts ieviest, ietver informācijas apstrādi reāllaikā, problēmu risināšanu, kustīgumu, sensoru sistēmas, mācīšanos, piemērošanās spēju un spēju darboties nestrukturētā vidē (piemēram, būvlaukumos). Komisijas 2020. gada 19. februāra ziņojumā par mērķlīgo intelektu, lietu internetu un robotiku drošuma un atbilstības aspektā norādīts, ka jaunu digitālo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta, lietu interneta un robotikas, parādīšanās rada jaunas problēmas, kas saistītas ar ražojumu drošumu. Ziņojumā secināts, ka pašreizējiem tiesību aktiem ražojumu drošuma jomā, tostarp Direktīvai 2006/42/EK, šajā ziņā piemīt vairāki trūkumi, kas jānovērš. Tādējādi šai regulai būtu jāattiecas uz drošuma riskiem, ko rada jaunās digitālās tehnoloģijas.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka prasības akreditācijai un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 768/2008/EK (2008. gada 9. jūlijs) par produktu tirdzniecības vienotu sistēmu un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 93/465/EEK (OV L 218, 13.8.2008., 82. lpp.).

- (13) Lai nodrošinātu cilvēku veselības un drošības aizsardzību, to attiecīgā gadījumā attiecinot uz mājdzīvniekiem un īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā – uz vidi, šī regula būtu jāpiemēro izstrādājumu, kuri ir šīs regulas darbības jomā, visu veidu piegādei, tostarp tālpārdošanai, kā minēts Regulā (ES) 2019/1020.
- (14) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, būtu skaidri jānosaka šīs regulas darbības joma un pēc iespējas precīzāk jādefinē ar tās piemērošanu saistītie jēdzieni.
- (15) Lai nodrošinātu, ka šīs regulas darbības joma ir pietiekami skaidra, būtu jānošķir mašīnas, saistītie izstrādājumi un daļēji komplektētas mašīnas. Turklāt ar saistītiem izstrādājumiem būtu jāsaprot savstarpēji apmaināmas iekārtas, drošības sastāvdaļas, celšanas palīgierīces, ķēdes, troses un siksnas un noņemamas mehāniskās transmisijas ierīces – tie visi ir šīs regulas darbības jomā ietilpstošī izstrādājumi.
- (16) Lai nepieļautu, ka attiecībā uz vienu un to pašu izstrādājumu tiek pieņemts dubults regulējums, ir lietderīgi no šīs regulas darbības jomas izslēgt ierīces, tostarp šaujammieročus, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/555 ⁽⁷⁾.
- (17) Šīs regulas mērķis ir novērst riskus, ko rada mašīnas funkcija, nevis preču, personu vai dzīvnieku pārvadāšana. Tādēļ šo regulu nevajadzētu attiecināt uz gaisa, ūdens un dzelzceļa tīklu transportlīdzekļiem, lai gan to joprojām būtu jāpiemēro mašīnām, kas uzmontētas uz šādiem transportlīdzekļiem; Autotransporta līdzekļi, uz kuriem vēl neattiecas konkrēts Savienības tiesību akts, būtu jāreglamentē šajā regulā, izņemot attiecībā uz riskiem, kas varētu rasties no piedalīšanās ceļu satiksmē. Tas nozīmē, ka šī regula attiecas uz transportlīdzekļiem, tostarp e-velosipēdiem, elektriskajiem skrejriteņiem un citām personīgās mobilitātes ierīcēm, uz kuriem neattiecas ES tipa apstiprinājums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 167/2013 ⁽⁸⁾ vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 168/2013 ⁽⁹⁾ vai apstiprinājums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/858 ⁽¹⁰⁾.
- (18) Mājsaimniecības ierīces, kas paredzētas lietošanai sadzīvē un kas nav ar elektrību darbināmas mēbeles, audio un video iekārtas, informācijas tehnoloģiju iekārtas, biroja iekārtas, zemsprieguma sadales ierīces un vadības ierīces un elektromotori, ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/35/ES ⁽¹¹⁾ darbības jomā, un tādēļ būtu jāizslēdz no šīs regulas darbības jomas. Dažos no minētajiem izstrādājumiem, piemēram, veļas mazgājamajās mašīnās, arvien vairāk tiek integrētas bezvadu lokālā tīkla (Wi-Fi) funkcijas, un tāpēc uz tiem kā uz radioiekārtām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/53/ES ⁽¹²⁾. Minētie izstrādājumi būtu arī jāizslēdz no šīs regulas darbības jomas.
- (19) Mašīnbūves nozares attīstības rezultātā arvien plašāk tiek izmantoti digitālie līdzekļi un programmatūrai ir arvien lielāka nozīme mašīnu projektēšanā. Līdz ar to būtu jāpielāgo mašīnas definīcija. Tādēļ mašīnas, kurās nav vienīgi augšupielādēta īpašam lietojumam vajadzīgā programmatūra, ko paredzējis ražotājs, un uz kurām attiecas mašīnu atbilstības novērtēšanas procedūra, būtu jādefinē kā mašīnas, nevis kā saistīti izstrādājumi vai daļēji komplektētas mašīnas. Turklāt drošības sastāvdaļu definīcija būtu jāattiecinā ne tikai uz fiziskām, bet arī uz digitālām ierīcēm. Ņemot vērā arvien plašāko programmatūras lietojumu drošības sastāvdaļas nozīmē, programmatūra, kas pilda drošības funkciju un kas tiek laista tirgū atsevišķi, būtu jāuzskata par drošības sastāvdaļu.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/555 (2021. gada 24. marts) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV L 115, 6.4.2021., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 167/2013 (2013. gada 5. februāris) par lauksaimniecības un mežsaimniecības transportlīdzekļu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību (OV L 60, 2.3.2013., 1. lpp.).

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 168/2013 (2013. gada 15. janvāris) par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadrīklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību (OV L 60, 2.3.2013., 52. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/858 (2018. gada 30. maijs) par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju, kā arī tādiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību apstiprināšanu un tirgus uzraudzību un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 715/2007 un (EK) Nr. 595/2009 un atceļ Direktīvu 2007/46/EK (OV L 151, 14.6.2018., 1. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/35/ES (2014. gada 26. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz tādu elektroiekārtu pieejamību tirgū, kas paredzētas lietošanai noteiktās sprieguma robežās (OV L 96, 29.3.2014., 357. lpp.).

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/53/ES (2014. gada 16. aprīlis) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz radioiekārtu pieejamību tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/5/EK (OV L 153, 22.5.2014., 62. lpp.).

- (20) Ņemot vērā šādu sastāvdaļu kritiski svarīgo aizsardzības funkciju, uz dažām no tām, kas iekļautas indikatīvajā drošības sastāvdaļu sarakstā II pielikumā, būtu jāattiecinā arī īpašas atbilstības novērtēšanas procedūras, un tās būtu jāiekļauj I pielikumā.
- (21) Daļēji komplektēta mašīna ir izstrādājums, kurš ir šīs regulas darbības jomā un kura izstrāde vēl ir jāturpina, lai tas varētu pildīt savu konkrēto uzdevumu, proti, precīzi noteiktas darbības, kuru veikšanai attiecīgais izstrādājums ir projektēts. Nav nepieciešams visas šīs regulas prasības attiecināt uz daļēji komplektētām mašīnām, tomēr, lai panāktu izstrādājuma drošumu kopumā, ir svarīgi nodrošināt šādu daļēji komplektētu mašīnu brīvu apriti, izmantojot īpašu procedūru.
- (22) Ja izstrādājumi, kas ir šīs regulas darbības jomā, rada riskus, kuru mazināšanai paredzētas šajā regulā izklāstītās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, bet ja uz tiem pilnīgi vai daļēji attiecas arī citi detalizētāki Savienības saskaņošanas tiesību akti nekā šī regula, šī regula tiem nebūtu jāpiemēro, ciktāl uz minētajiem riskiem attiecas minētie citi Savienības tiesību akti. Citos gadījumos izstrādājumi, kas ir šīs regulas darbības jomā, var radīt riskus, uz kuriem neattiecas šajā regulā izklāstītās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības. Piemēram, izstrādājumi, kuros integrēta Wi-Fi funkcija vai mākslīgā intelekta sistēma, varētu radīt riskus, uz kurus šajā regulā izklāstītās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības nemazina, jo šī regula neattiecas uz riskiem, ko rada šādas Wi-Fi funkcija.
- (23) Tirdzniecības gadatirgos, izstādēs un demonstrācijās vai līdzīgos pasākumos vajadzētu būt iespējai izstādīt izstrādājumus, kuri ir šīs regulas darbības jomā, bet neatbilst šīs regulas prasībām, jo tas neradītu drošības risku. Tomēr pārredzamības labad ieinteresētās personas būtu pienācīgi jāinformē par to, ka šādi izstrādājumi, kuri ir šīs regulas darbības jomā, neatbilst tās prasībām un tos nevar iegādāties.
- (24) Tehnoloģiju attīstība mašīnbūves nozarē ietekmē augsta riska mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategorijas, kas uzskaitītas I pielikumā, klasifikāciju. Lai pienācīgi aptvertu visas augsta riska mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategorijas ar augstāku riska faktoru, būtu jānosaka to izstrādājumu novērtēšanas kritēriji, kuri būtu jāiekļauj to augsta riska mašīnu un saistīto izstrādājumu kategoriju sarakstā, uz kuriem attiecas stingrāka atbilstības novērtēšanas procedūra.
- (25) Citus ar jaunajām digitālajām tehnoloģijām saistītus riskus izraisa ļaunprātīgas trešās personas, kurām ir ietekme uz izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, drošumu. Šajā sakarībā būtu jāpieprasa ražotājiem pieņemt samērīgus pasākumus, kas attiecas vienīgi uz izstrādājumu, kurš ir šīs regulas darbības jomā, drošuma aizsardzību. Tas neizslēdz iespēju izstrādājumiem, kuri ir šīs regulas darbības jomā, piemērot citus Savienības tiesību aktus, kuri īpaši regulē kib drošības aspektus.
- (26) Lai nodrošinātu, ka mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kurus laiž tirgū vai nodod ekspluatācijā, nerada risku cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, būtu jānosaka būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, kas jāievēro, lai mašīnas vai saistītos izstrādājumus varētu laist tirgū. Mašīnu vai saistīto izstrādājumu laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā brīdī tiem būtu jāatbilst būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām. Ja šādi izstrādājumi pēc tam tiek fiziski vai digitāli modificēti ražotāja neparedzētā vai neplānotā veidā un tas ietekmē šādu izstrādājumu drošību, radot jaunu vai palielinot esošu to bīstamību, modifikācija būtu jāuzskata par būtisku gadījumos, kad ir vajadzīgi ievērojami jauni aizsardzības pasākumi. Tomēr remonta un uzturēšanas darbības, kas neietekmē mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību attiecīgajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, nebūtu jāuzskata par būtiskām modifikācijām. Lai nodrošinātu šāda izstrādājuma atbilstību attiecīgajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, personai, kas veic būtisko modifikāciju, pirms modificētā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā būtu jānosaka jāveic atbilstības novērtējums. Lai neradītu nevajadzīgu un nesamērīgu apgrūtinājumu personai, kas veic būtisko modifikāciju, nevajadzētu pieprasīt atkārtoti veikt testus un sagatavot jaunu dokumentāciju attiecībā uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma aspektiem, kas ir mašīnas mezgla daļa un kurus modifikācija neietekmē.
- (27) Mašīnbūves nozarē aptuveni 98 % uzņēmumu ir mazi un vidēji uzņēmumi (MVU). Lai samazinātu MVU regulatīvo slogu, ir svarīgi, lai paziņotās struktūras apsvērtu iespējas pielāgot maksas par atbilstības novērtējumu un samazināt tās proporcionāli MVU īpašajām interesēm un vajadzībām.

- (28) Lai nodrošinātu tādu sabiedrības interešu augsta līmeņa aizsardzību kā cilvēku, jo īpaši patērētāju un profesionālo lietotāju, veselības un drošības aizsardzību, to attiecīgā gadījumā attiecinot uz mājdzīvniekiem un īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā – uz vidi, kā arī nodrošinātu godīgu konkurenci Savienības tirgū, ekonomikas dalībniekiem vajadzētu būt atbildīgiem par izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, atbilstību šīs regulas prasībām, ņemot vērā to attiecīgo lomu piegādes ķēdē.
- (29) Visiem ekonomikas dalībniekiem, kas iesaistīti piegādes un izplatīšanas ķēdē, būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka viņi dara pieejamus tirgū tikai šai regulai atbilstīgus izstrādājumus, kuri ir šīs regulas darbības jomā. Ar šo regulu būtu jāparedz skaidra un samērīga pienākumu sadale atbilstīgi katra ekonomikas dalībnieka lomai piegādes un izplatīšanas ķēdē.
- (30) Lai atvieglotu ekonomikas dalībnieku, tirgus uzraudzības iestāžu un lietotāju saziņu, ražotājiem un importētājiem papildus pasta adresei būtu jānorāda arī tīmekļa vietne, e-pasta adrese vai cita digitālā kontaktinformācija.
- (31) Tā kā ražotājs sīki pārzina projektēšanas un mašīnbūves procesu, tam ir vislabākās iespējas veikt atbilstības novērtēšanas procedūru. Tādēļ atbilstības novērtēšanai arī turpmāk vajadzētu būt tikai un vienīgi ražotāja pienākumam.
- (32) Ražotājam būtu arī jānodrošina, ka izstrādājumam, kas ir šīs regulas darbības jomā un ko ražotājs vēlas laist tirgū vai nodot ekspluatācijā, veic riska novērtējumu. Šajā kontekstā ražotājam būtu jānosaka, kuras no būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām ir piemērojamas izstrādājumam, kas ir šīs regulas darbības jomā, un saistībā ar kurām ir jāveic pasākumi, lai novērstu riskus, ko izstrādājums varētu radīt. Riska novērtējums būtu jāattiecinā arī uz mašīnā vai saistītajā izstrādājumā uzstādītās programmatūras turpmākiem atjauninājumiem vai uzlabojumiem, kuri plānoti pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū. Riska novērtējumā būtu jāapzina arī tie riski, kuri varētu rasties izstrādājuma ekspluatācijas laikā sakarā ar paredzamajām izmaiņām izstrādājuma darbībā, lai pieļautu dažāda līmeņa autonomiju.
- (33) Visas mašīnas vai saistītā izstrādājuma drošums ir atkarīgs no tā sastāvdaļu, tostarp daļēji komplektētu mašīnu, savstarpējās atkarības un mijiedarbības un attiecīgā gadījumā tās savstarpējās atkarības un mijiedarbības ar citām mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kas iesaistīti mašīnbūves sistēmas saskaņotā montāžā, kā rezultātā mašīna arī var tikt samontēta. Tāpēc ražotājiem riska novērtējumā būtu jānovērtē visas minētās mijiedarbības.
- (34) Ir svarīgi, lai pirms ES atbilstības deklarācijas vai ES iekļaušanas deklarācijas sagatavošanas ražotājs sagatavotu tehnisko dokumentāciju. Ražotājam minētā tehniskā dokumentācija būtu jādara pieejama valsts iestādēm pēc pieprasījuma vai paziņotajām struktūrām attiecīgās atbilstības novērtēšanas procedūras ietvaros. Vienīgi tad būtu jāpieprasa tehniskajā dokumentācijā iekļaut izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, ražošanā izmantoto apakšmezglu detalizētus plānus, ja šādos plānos iekļautās zināšanas ir svarīgas tam, lai novērtētu atbilstību šajā regulā noteiktajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.
- (35) Personu, kas ražo mašīnas vai saistītos izstrādājumus savām vajadzībām, uzskata par ražotāju, un tai būtu jāpilda visi ar to saistītie pienākumi. Šādā gadījumā mašīnu vai saistīto izstrādājumu nelaiž tirgū, jo ražotājs to nedara pieejamu citai personai, bet to izmanto pats. Tomēr šādām mašīnām pirms to nodošanas ekspluatācijā jāatbilst šīs regulas prasībām.
- (36) Ir jānodrošina, ka trešo valstu izcelsmes izstrādājumi, kas ir šīs regulas darbības jomā un nonāk Savienības tirgū, atbilst šīs regulas prasībām un nerada risku cilvēku, jo īpaši patērētāju un profesionālo lietotāju, veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, un īpaši ka ražotāji ir pienācīgi veikuši pienācīgas šādu izstrādājumu atbilstības novērtēšanas procedūras. Tādēļ būtu jāparedz, ka importētāji nodrošina, ka izstrādājumi, kas ir šīs regulas darbības jomā un ko tie laiž tirgū, atbilst šīs regulas prasībām un nerada risku cilvēku veselībai un drošībai, un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā –videi. Tā paša iemesla dēļ būtu arī jāparedz noteikums, ka importētājiem jāpārlicinās, ka ir veiktas atbilstības novērtējuma procedūras un ka mašīnu un saistīto izstrādājuma gadījumā CE zīme ir piestiprināta un ražotāja izstrādātā tehniskā dokumentācija ir pieejama valstu kompetentajām iestādēm pārbaudes veikšanai.

- (37) Laižot izstrādājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā, tirgū, importētājiem uz minētajiem izstrādājumiem būtu jānorāda sava uzņēmuma nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, pasta adrese, tīmekļa vietne, e-pasta adrese vai cita digitālā kontaktinformācija saziņai ar tiem. Būtu jāparedz izņēmumi gadījumos, kad izstrādājuma izmērs vai īpatnības to neļauj īstenot. Tas ietver arī gadījumus, kad importētājiem būtu jāatver iepakojums, lai uz izstrādājuma norādītu sava uzņēmuma nosaukumu un adresi.
- (38) Pēc tam, kad ražotājs vai importētājs izstrādājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā, ir laidis tirgū, izplatītājs dara tos pieejamus tirgū, rīkojoties pietiekami piesardzīgi, lai nodrošinātu, ka tā darbības saistībā ar izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, nelabvēlīgi neietekmē to atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām.
- (39) Lai nodrošinātu izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, lietotāju veselības aizsardzību un drošību, ekonomikas dalībniekiem būtu jānodrošina, ka visa attiecīgā dokumentācija, piemēram, lietošanas instrukcijas, satur precīzu un saprotamu informāciju, kā arī tā ir viegli uztverama un pieejama lietotājiem viegli saprotamā valodā, kā to noteikusi attiecīgā dalībvalsts, tajā ir ņemta vērā tehnikas attīstība un izmaiņas tiešo lietotāju paradumos un tā ir pēc iespējas atjaunināta. Ja izstrādājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā, dara pieejamus tirgū no vairākām vienībās sastāvošā iepakojumā, instrukcijas un informācija būtu jāpievieno katrai mazākajai tirgū pieejamajai vienībai.
- (40) Instrukcijas un citu attiecīgu dokumentāciju var sniegt digitāli drukājamā formātā. Tomēr ražotājam būtu jānodrošina, ka pēc lietotāja pieprasījuma izplatītājiem ir iespēja pirkuma brīdī sniegt bezmaksas lietošanas instrukcijas papīra formātā. Ražotājam būtu arī jāapsver iespēja sniegt kontaktinformāciju gadījumos, kad lietotājs var pieprasīt instrukcijas nosūtīšanu pa pastu.
- (41) Tā kā izplatītāji un importētāji ir cieši saistīti ar tirgu, tiem vajadzētu būt iesaistītiem to tirgus uzraudzības uzdevumu izpildē, kurus veic kompetentās valsts iestādes, un tiem vajadzētu būt gataviem aktīvi līdzdarboties, sniedzot minētajām iestādēm visu vajadzīgo informāciju par attiecīgo izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā.
- (42) Ikviens ekonomikas dalībnieks, kurš ar savu vārdu vai preču zīmi laiž izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, tirgū vai to modificē tā, ka izmaiņas varētu ietekmēt šāda izstrādājuma atbilstību šīs regulas prasībām, būtu jāuzskata par ražotāju, un viņam būtu jāuzņemas ražotāja pienākumi.
- (43) Izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, izsekojamības nodrošināšana visā piegādes ķēdē atvieglo tirgus uzraudzību un padara to efektīvāku. Tāpēc būtu jāpieprasa ekonomikas dalībniekiem noteiktu laiku glabāt informāciju par saviem darījumiem ar izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā. Tomēr šim pienākumam vajadzētu būt samērīgam ar katra ekonomikas dalībnieka lomu piegādes ķēdē, un ekonomikas dalībniekiem nevajadzētu prasīt atjaunināt informāciju, ko tie nav sagatavojuši.
- (44) Šajā regulā būtu jānosaka tikai būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, kā arī vairākas konkrētākas prasības attiecībā uz dažu kategoriju izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā. Lai būtu vieglāk novērtēt atbilstību minētajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, ir jānosaka to izstrādājumu, kuri ir šīs regulas darbības jomā, atbilstības prezumpcija, kas atbilst saskaņotajiem standartiem, kuri ir izstrādāti un attiecībā uz kuriem atsaucas ir publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012⁽¹³⁾, ar mērķi noteikt šo prasību detalizētas tehniskās specifikācijas.

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

- (45) Pašreizējais ES standartizācijas regulējums, kura pamatā ir jaunās pieejas principi, kas izklāstīti Padomes 1985. gada 7. maija Rezolūcijā par jaunu pieeju tehniskajai saskaņošanai un standartiem⁽¹⁴⁾ un Regulā (ES) Nr. 1025/2012, pēc noklusējuma veido satvaru tādu standartu izstrādei, kuri nodrošina atbilstības prezumpciju attiecīgajām šīs regulas būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām. Eiropas standartiem vajadzētu uz tirgu balstītiem, tajos būtu jāņem vērā sabiedrības intereses, kā arī politikas mērķi, kas skaidri izklāstīti Komisijas pieprasījumā vienai vai vairākām Eiropas standartizācijas organizācijām noteiktā termiņā izstrādāt saskaņotus standartus, un tiem būtu jābalstās uz konsensu. Tomēr, ja nav attiecīgu atsauču uz saskaņotajiem standartiem, Komisijai vajadzētu būt iespējai pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz kopējās specifikācijas šajā regulā noteiktajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām ar noteikumu, ka, to darot, tā pienācīgi ņem vērā standartizācijas organizāciju lomu un funkcijas, un tas būtu ārkārtas alternatīvs risinājums, ar kuru atvieglo ražotāja pienākumu ievērot veselības un drošības prasības, kad standartizācijas process ir iestrēdzis vai tiek kavēta atbilstīgu saskaņoto standartu izstrāde. Ja šāda kavēšanās ir saistīta ar attiecīgā standarta tehnisko sarežģītību, Komisijai tas būtu jāņem vērā, pirms tiek apsvērta kopēju specifikāciju izstrāde.
- (46) Lai visefektīvākajā veidā izstrādātu kopējas specifikācijas, kas attiecas uz šīs regulas būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, Komisijai šajā procesā būtu jāiesaista attiecīgās ieinteresētās personas.
- (47) Attiecībā uz atsauces uz saskaņotajiem standartiem *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicēšanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012 par saprātīgu periodu būtu jāuzskata periods, kurā ir gaidāma atsauces uz standartu, tā labojuma vai grozīšanas publicēšana *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un kurš nedrīkstētu pārsniegt vienu gadu pēc Eiropas standarta izstrādes termiņa, kas noteikts saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012.
- (48) Komisijas noteikto saskaņoto standartu un kopējo specifikāciju ievērošanai vajadzētu būt brīvprātīgai. Tāpēc būtu jāpieļauj alternatīvi tehniskie risinājumi gadījumos, kad tehniskā dokumentācija liecina par izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, atbilstību attiecīgajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.
- (49) Lai panāktu izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, drošību, būtu jānodrošina tā atbilstība būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām. Šīs prasības būtu jāpiemēro ar izpratni, ņemot vērā tā izgatavošanas laikā esošo modernizācijas pakāpi un spēkā esošās tehniskās un ekonomiskās prasības.
- (50) Regulā (ES) Nr. 1025/2012 paredzēta procedūra iebildumu iesniegšanai pret saskaņotajiem standartiem, ja minētie standarti neatbilst vai nepietiekami atbilst šīs regulas prasībām.
- (51) Lai novērstu riskus, ko rada trešo personu izraisītas ļaunprātīgas darbības, kuras ietekmē izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, drošumu, šajā regulā būtu jāiekļauj būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, attiecībā uz kurām atbilstību attiecīgā apjomā var prezumēt, pamatojoties uz sertifikātu vai atbilstības apliecinājumu, kas izsniegts saskaņā ar attiecīgu kiberdrošības shēmu, kura pieņemta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/881⁽¹⁵⁾ 54. panta 3. punktu.
- (52) Ražotājiem būtu jāsigatavo ES atbilstības deklarācija ar mērķi sniegt informāciju par mašīnu vai saistīto izstrādājumu atbilstību šai regulai. Ražotājiem var noteikt prasību sagatavot ES atbilstības deklarāciju arī saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem. Lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi informācijai tirgus uzraudzības nolūkā, būtu jāizstrādā vienota ES atbilstības deklarācija attiecībā uz visiem Savienības tiesību aktiem. Lai ekonomikas dalībniekiem samazinātu administratīvo slogu, vajadzētu minēto vienoto ES atbilstības deklarāciju pēc iespējas veidot kā dokumentu kopumu, kurā iekļautas atsevišķas attiecīgās atbilstības deklarācijas.

⁽¹⁴⁾ OV C 136, 4.6.1985., 1. lpp.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/881 (2019. gada 17. aprīlis) par ENISA (Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra) un par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kiberdrošības sertifikāciju, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 526/2013 (Kiberdrošības akts) (OV L 151, 7.6.2019., 15. lpp.).

- (53) Saskaņotajos standartos, kas attiecas uz šo regulu, būtu jāņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/882 ⁽¹⁶⁾ un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ⁽¹⁷⁾ prasības.
- (54) Augsta riska izstrādājumu saraksts, kas iekļauts Direktīvas 2006/42/EK IV pielikumā, līdz šim ir bijis balstīts uz risku, ko rada šādu izstrādājumu paredzētais lietojums vai jebkāds pamatoti paredzams to nepareizs lietojums vai to kritiskās aizsardzības funkcijas. Tomēr mašīnbūves jomā ienāk jauni mašīnu vai saistīto izstrādājumu projektēšanas un izgatavošanas veidi, kuri var kļūt par augstāka riska faktoriem, neatkarīgi no paredzētā lietojuma vai jebkāda pamatoti paredzama nepareiza lietojuma. Piemēram, sistēmas ar paševolucionējošu rīcību, kas garantē drošības funkcijas, būtu jāiekļauj I pielikumā tādu raksturlielumu dēļ kā atkarība no datiem, nepārredzamība, autonomija un savienojamība, kas varētu ievērojami palielināt nodarītā kaitējuma iespējamību un smagumu un nopietni ietekmēt mašīnas vai saistītā izstrādājuma drošumu. Tāpēc drošības sastāvdaļu vai sistēmu ar paševolucionējošu rīcību, kas garantē drošības funkcijas, atbilstības novērtēšana būtu jāveic trešai personai neatkarīgi no tā, vai drošības sastāvdaļa ir laista tirgū atsevišķi vai veido daļu no sistēmas, kas iegulta mašīnā, kura tiek laista tirgū. Tomēr, ja mašīnā ir iegulta sistēma, kuras drošības sastāvdaļa jau ir bijusi pakļauta trešās personas veiktai atbilstības novērtēšanai, kad tā tika atsevišķi laista tirgū, minēto mašīnu nevajadzētu vēlreiz sertificēt trešai personai, pamatojoties tikai uz šādas sistēmas iegulšanu.
- (55) Noteikumi, kas saistīti ar trešās personas veiktu programmatūras atbilstības novērtēšanu tās drošības funkciju nodrošināšanai, kā noteikts šajā regulā, būtu jāpiemēro tikai sistēmām ar pilnībā vai daļēji paševolucionējošu rīcību, piemērojot mašīnmācīšanās pieejas, kas nodrošina drošības funkcijas. Taču minētos noteikumus nevajadzētu piemērot programmatūrai, kas nespēj mācīties vai evolucionēt un kas ir programmēta tā, lai veiktu tikai noteiktas automatizētas mašīnu vai saistīto izstrādājumu funkcijas.
- (56) CE zīme norāda uz ražojuma atbilstību un ir vesela procesa galarezultāts, kurā plašākā nozīmē iekļauta arī atbilstības novērtēšana. Vispārīgie principi, kas reglamentē CE zīmes izmantošanu, ir izklāstīti Regulā (EK) Nr. 765/2008. Noteikumi attiecībā uz CE zīmes uzlikšanu mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem būtu jānosaka šajā regulā.
- (57) CE zīme ir vienīgais apzīmējums, kam būtu jāgarantē, ka mašīnas vai saistītie izstrādājumi atbilst šīs regulas prasībām. Tādēļ dalībvalstīm būtu pienācīgi jāpiemēro citi marķējumi, kas varētu maldināt trešās personas par CE zīmes nozīmi vai formu.
- (58) Lai ekonomikas dalībnieki varētu pierādīt un kompetentās iestādes nodrošināt, ka mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kas ir darīti pieejami tirgū, atbilst būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, ir jāparedz atbilstības novērtēšanas procedūras. Lēmumā Nr. 768/2008/EK paredzēti atbilstības novērtēšanas procedūru moduļi, kas ietver procedūras pieaugošā stingrības pakāpē proporcionāli riska un nepieciešamā drošuma līmenim. Lai nodrošinātu saskaņotību starp nozarēm un izvairītos no *ad hoc* risinājumiem, atbilstības novērtēšanas procedūrām būtu jāpiemēro kāds no minētajiem moduļiem.
- (59) Ražotāju vajadzētu būt atbildīgiem par to, ka tiek nodrošināta to saražoto mašīnu vai saistīto izstrādājumu atbilstības novērtēšana saskaņā ar šo regulu. Tomēr attiecībā uz dažām mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategorijām, kam piemīt augstāks risks, būtu jāparedz stingrāka atbilstības novērtēšanas procedūra, kurā nepieciešama paziņotas struktūras līdzdalība.
- (60) Ir svarīgi, lai visas paziņotās struktūras savas funkcijas veiktu vienādā līmenī un godīgas konkurences apstākļos. Tādēļ būtu jānosaka obligātās prasības atbilstības novērtēšanas struktūrām, kuras vēlas saņemt informāciju, lai tās varētu sniegt atbilstības novērtēšanas pakalpojumus.
- (61) Ja atbilstības novērtēšanas struktūra pierāda savu atbilstību saskaņotajos standartos noteiktajiem kritērijiem, būtu jāpieņem, ka tā atbilst attiecīgajām prasībām, kuras noteiktas šajā regulā.

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu pieklūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

⁽¹⁷⁾ OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.

- (62) Lai nodrošinātu saskaņotu mašīnu vai saistīto izstrādājumu atbilstības novērtēšanas kvalitātes līmeni, būtu arī jānosaka prasības paziņojošajām iestādēm un citām struktūrām, kuras piedalās paziņoto struktūru novērtēšanā, paziņošanā un uzraudzībā.
- (63) Šajā regulā noteiktā sistēma būtu jāpapildina ar akreditācijas sistēmu, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 765/2008. Akreditācija ir svarīgs līdzeklis, ar kuru pārbaudīt atbilstības novērtēšanas struktūru kompetenci, tāpēc arī tā būtu jāizmanto paziņošanas nolūkā.
- (64) Regulā (EK) Nr. 765/2008 paredzētā pārredzamā akreditācija, kas nodrošina atbilstības sertifikātu vajadzīgo uzticamību, valstu publiskā sektora iestādēm visā Savienībā būtu jāuzskata par vēlamo līdzekli, kā pierādīt atbilstības novērtēšanas struktūru tehnisko kompetenci. Tomēr valstu iestādes var uzskatīt, ka tām ir piemēroti līdzekļi, ar ko pašām veikt minēto novērtēšanu. Šādos gadījumos, lai nodrošinātu citu valsts iestāžu veiktās novērtēšanas pienācīgu ticamību, valsts iestādēm būtu jāiesniedz Komisijai un pārējām dalībvalstīm vajadzīgie dokumentārie pierādījumi par to, ka izvērtētās atbilstības novērtēšanas struktūras atbilst attiecīgajām normatīvajām prasībām.
- (65) Atbilstības novērtēšanas struktūras bieži slēdz apakšlīgumus vai izmanto meitasuzņēmumu, lai tām uzticētu savu darbību daļas, kas saistītas ar atbilstības novērtēšanu. Lai nodrošinātu tāda līmeņa aizsardzību, kāda nepieciešama tirgū laižamajām mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, ir ļoti svarīgi, lai atbilstības novērtēšanā iesaistītie apakšuzņēmēji un meitasuzņēmumi atbilstības novērtēšanas uzdevumu izpildes ziņā atbilstu tādām pašām prasībām, kā paziņotās struktūras. Tādēļ ir svarīgi, lai to struktūru kompetences un snieguma novērtēšana, kuras tiks atzītas par paziņotajām struktūrām, un jau paziņoto struktūru uzraudzība attiektos arī uz darbībām, kuras veic apakšuzņēmēji un meitasuzņēmumi.
- (66) Paziņotās struktūras var piedāvāt savus pakalpojumus visā Savienībā, tāpēc ir lietderīgi dot pārējām dalībvalstīm un Komisijai iespēju celt iebildumus pret konkrētu paziņoto struktūru. Tādēļ ir svarīgi noteikt laikposmu, kurā var novērst visas šaubas vai bažas par atbilstības novērtēšanas struktūru kompetenci, pirms tās sāk darboties kā paziņotās struktūras.
- (67) Konkurētspējas nodrošināšanas nolūkā ir svarīgi, lai paziņotās struktūras piemērotu atbilstības novērtēšanas procedūras, neradot nevajadzīgu apgrūtinājumu ekonomikas dalībniekiem. Tā paša iemesla dēļ un lai nodrošinātu vienādu attieksmi pret ekonomikas dalībniekiem, būtu jānodrošina atbilstības novērtēšanas procedūru konsekvēnta tehniskā piemērošana. Vislabāk to var panākt, ja paziņotās struktūras īsteno pienācīgu koordināciju un sadarbību.
- (68) Tirgus uzraudzība ir būtisks instruments Savienības tiesību aktu pareizas un vienotas piemērošanas nodrošināšanai. Tādēļ ir lietderīgi ieviest tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru tirgus uzraudzību attiecībā uz izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā, var veikt pienācīgā veidā.
- (69) Dalībvalstīm būtu jāveic visi atbilstīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka mašīnas un saistītos izstrādājumus var laist tirgū vai nodot ekspluatācijā tikai tad, ja tie ir pareizi uzstādīti un uzturēti, un tiek izmantoti paredzētajam lietojumam vai lietojuma apstākļos, ko var saprātīgi paredzēt, un nerada risku cilvēku, jo īpaši patērētāju un profesionālo lietotāju, veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi. Īpaši svarīgi ir pareizi uzstādīt celšanas mašīnas, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām. Mašīnas un saistītie izstrādājumi būtu jāuzskata par neatbilstošiem šajā regulā noteiktajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām tikai tādos lietošanas apstākļos, kas varētu rasties likumīgas un viegli prognozējamās cilvēku rīcības rezultātā.
- (70) Tirgus uzraudzības kontekstā būtu skaidri jānošķir tāda saskaņota standarta vai kopējo specifikāciju apstrīdēšana, kas piešķir atbilstības prezumpciju izstrādājumiem, kuri ir šīs regulas darbības jomā, un drošības klauzula attiecībā uz izstrādājumiem, kuri ir šīs regulas darbības jomā.
- (71) Direktīvā 2006/42/EK jau ir paredzēta drošības procedūra, kas nepieciešama, lai varētu apstrīdēt izstrādājumu, kuri ir šīs regulas darbības jomā, atbilstību. Lai uzlabotu pārredzamību un samazinātu procedūras ilgumu, ir jāuzlabo esošā drošības procedūra ar mērķi padarīt to efektīvāku un tajā iekļaut dalībvalstīs pieejamās speciālās zināšanas.

- (72) Pasreizējā drošības procedūra būtu jāpapildina ar procedūru, kas ļauj ieinteresētajām personām saņemt informāciju par pasākumiem, kurus paredzēts veikt attiecībā uz izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā un rada risku cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi. Tai būtu jāļauj tirgus uzraudzības iestādēm sadarbībā ar attiecīgajiem ekonomikas dalībniekiem savlaicīgāk rīkoties saistībā ar šādiem izstrādājumiem.
- (73) Ja dalībvalstis un Komisija vienojas par kādas dalībvalsts veikta pasākuma pamatotību, Komisijai turpmāk nebūtu jāiesaistās, izņemot gadījumus, kad neatbilstība var būt izskaidrojama ar saskaņotā standarta vai kopējo specifikāciju nepilnībām.
- (74) Lai ņemtu vērā tehnikas attīstību un zināšanas vai jaunas zinātniskas atziņas un nodrošinātu pietiekamu datu pieejamības līmeni, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz I pielikuma mašīnu un saistīto izstrādājumu kategoriju saraksta un II pielikuma drošības sastāvdaļu indikatīvā saraksta grozīšanu, kā arī vajadzības gadījumā attiecībā uz to dalībvalstu pienākumu papildināšanu, kas prasa sniegt datus un informāciju par mašīnu un saistīto izstrādājumu kategorijām, uz kurām attiecas īpaša atbilstības novērtēšanas procedūra, veidojot kopēju metodiku. Ja I pielikuma sarakstā pievieno jaunu mašīnas vai saistīto izstrādājumu kategoriju, Komisijai būtu jānodrošina, ka ekonomikas dalībniekiem tiek dots pietiekams laiks to pienākumu izpildei saskaņā ar šo regulu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ar attiecīgajām iesaistītajām personām, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽¹⁸⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (75) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai noteikt vienotu datu un informācijas vākšanas paraugu, ko izmanto, lai I pielikumā iekļautu mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategoriju vai šādu kategoriju izņemtu no I pielikuma, un noteikt III pielikumā izklāstītās kopējās specifikācijas veselības aizsardzības un drošības prasības, kurās paziņotajai dalībvalstij pieprasa veikt vajadzīgos korektīvos pasākumus attiecībā uz paziņoto struktūru, kas neievēro savas paziņošanas prasības, kā arī noteikt, vai ir pamatots valsts pasākums attiecībā uz prasībām atbilstošiem izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā, par kuriem dalībvalsts konstatē, ka tie rada risku cilvēku, jo īpaši patērētāju un profesionālo lietotāju, veselībai un drošībai vai attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, vai attiecīgā gadījumā videi. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁹⁾.
- (76) Lai veicinātu šīs regulas pienācīgu īstenošanu, Komisijai, pieņemot īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka un atjaunina dalībvalstīs izmantoto datu un informācijas vākšanas paraugu attiecībā uz negadījumiem vai kaitējumu veselībai, ko izraisījušas mašīnas vai saistītie izstrādājumi, būtu jāizstrādā norādījumi par salīdzināmu, augstas kvalitātes datu un informācijas vākšanu un nosūtīšanu.
- (77) Komisijai pienācīgi pamatotos gadījumos, kas attiecas uz cilvēku veselības un drošības aizsardzību, ja to prasa nenovēršami un steidzami iemesli, būtu jāpieņem tūlītēji piemērojami īstenošanas akti, ar ko nosaka, vai valsts pasākums saistībā ar atbilstīgiem izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā un rada risku, ir pamatots.
- (78) Atbilstīgi iedibinātai praksei ar šo regulu izveidotajai komitejai var būt noderīga loma, izskatot ar šīs regulas piemērošanu saistītus jautājumus, kurus saskaņā ar komitejas reglamentu ierosina tās priekšsēdētājs vai dalībvalsts pārstāvis.

⁽¹⁸⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (79) Kad Komisijas ekspertu grupā izskata tādus ar šo regulu saistītus jautājumus, kas neattiecas uz tās īstenošanu vai pārkāpumiem, Eiropas Parlamentam saskaņā ar pastāvošo praksi būtu jāsaņem pilnīga informācija un dokumentācija un attiecīgā gadījumā arī uzaicinājums apmeklēt šādas sanāksmes.
- (80) Komisijai ar īstenošanas aktiem, nepiemērojot Regulu (ES) Nr. 182/2011 šo aktu īpašā rakstura dēļ, būtu jānosaka, vai dalībvalstu pieņemtie pasākumi attiecībā uz neatbilstīgiem izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā, ir pamatoti.
- (81) Lai aizsargātu ražotājus, mašīnu datu izsekojamība, kas nepieciešama tehniskajai dokumentācijai un tirgus uzraudzībai, būtu jānodrošina atbilstoši konfidencialitātes noteikumiem.
- (82) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas pārkāpumiem, un jānodrošina, lai minētie noteikumi tiktu īstenoti. Paredzētajām sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.
- (83) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, nodrošināt, ka tirgū laistie izstrādājumi, kas ir šīs regulas darbības jomā, atbilst prasībām, kuras nodrošina cilvēku veselības un drošības augsta līmeņa aizsardzību, to attiecīgā gadījumā attiecinot uz mājdzīvniekiem un īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā – uz enerģijas racionālu izmantošanu, vienlaikus garantējot iekšējā tirgus darbību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (84) Iekļaujot mašīnas un celšanas palīgierīces un ķēdes un troses tās darbības jomā, Direktīva 2006/42/EK ir pilnībā aizstājusi Padomes Direktīvu 73/361/EEK ⁽²⁰⁾. Tādēļ Padomes Direktīva 73/361/EEK būtu jāatceļ.
- (85) Direktīva 2006/42/EK ir vairākkārt grozīta. Tā kā ir vajadzīgi turpmāki būtiski grozījumi un ir jānodrošina noteikumu par izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā, vienveidīga īstenošana visā Savienībā, Direktīva 2006/42/EK būtu jāatceļ.
- (86) Ir jādod pietiekams laiks, lai ekonomikas dalībnieki varētu izpildīt pienākumus, kas paredzēti šajā regulā, un dalībvalstīs varētu izveidot administratīvo infrastruktūru, kas vajadzīga tās piemērošanai. Tādēļ šīs regulas piemērošana būtu jāatliek,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šī regula nosaka veselības aizsardzības un drošības prasības mašīnu, saistīto izstrādājumu un daļēji komplektētu mašīnu projektēšanai un izgatavošanai, lai tās varētu darīt pieejamas tirgū vai nodot ekspluatācijā, vienlaikus nodrošinot cilvēku, jo īpaši patērētāju un profesionālo lietotāju, veselības un drošības augsta līmeņa aizsardzību, to attiecīgā gadījumā attiecinot uz mājdzīvniekiem un īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā – uz vidi. Ar to arī paredz noteikumus par izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, brīvu apriti Savienībā.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro mašīnām un šādiem saistītajiem izstrādājumiem:

a) nomaināmām iekārtām;

⁽²⁰⁾ Padomes Direktīva 73/361/EEK (1973. gada 19. novembris) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz stiepli tauvu, ķēžu un āķu sertificēšanu un marķēšanu (OV L 335, 5.12.1973., 51. lpp.).

- b) drošības sastāvdaļām;
- c) celšanas palīgierīcēm;
- d) ķēdēm, trosēm un siksnām;
- e) noņemamām mehāniskās transmisijas ierīcēm.

Šī regula attiecas arī uz daļēji komplektētām mašīnām.

Šajā regulā mašīnas, šā punkta pirmajā daļā uzskaitītie saistītie izstrādājumi un daļēji komplektētas mašīnas kopā tiek sauktas "izstrādājumi, kas ir šīs regulas darbības jomā".

2. Šo regulu nepiemēro:

- a) drošības sastāvdaļām, kas paredzētas lietošanai kā rezerves daļas, lai nomainītu identiskas sastāvdaļas, un ko piegādā sākotnējās mašīnas, saistītā izstrādājuma vai daļēji komplektētas mašīnas ražotājs;
- b) īpašam aprīkojumam, ko paredzēts izmantot tirgus laukumos vai atrakciju parkos;
- c) mašīnām un saistītajiem izstrādājumiem, kuri īpaši projektēti lietošanai kodoliekārtā vai tajā tiek izmantoti un kuru atbilstība šai regulai var apdraudēt minētās iekārtas kodoldrošību;
- d) ieročiem, tostarp šaujamieročiem;
- e) gaisa, ūdens un dzelzceļa tīklu transportlīdzekļiem, izņemot mašīnas, kas uzmontētas šādiem transportlīdzekļiem;
- f) aeronavigācijas izstrādājumiem, to detaļām un aprīkojumam, kas ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 ⁽²¹⁾ darbības jomā, un mašīnu definīcijā saskaņā ar šo regulu, ciktāl Regula (ES) 2018/1139 attiecas uz tām būtiskām veselības aizsardzības un drošības prasībām, kas noteiktas šajā regulā;
- g) mehāniskiem transportlīdzekļiem un to piekabēm, kā arī sistēmām, sastāvdaļām, atsevišķām tehniskām vienībām, daļām un aprīkojumam, kas projektēti un izgatavoti šādiem transportlīdzekļiem, kuri ietilpst Regulas (ES) 2018/858 darbības jomā, izņemot mašīnas, kas tiem uzmontētas;
- h) divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļiem un kvadricikliem, kā arī sistēmām, sastāvdaļām, atsevišķām tehniskām vienībām, daļām un aprīkojumam, kas projektēti un izgatavoti šādiem transportlīdzekļiem, kuri ietilpst Regulas (ES) Nr. 168/2013 darbības jomā, izņemot mašīnas, kas uzmontētas šādiem transportlīdzekļiem;
- i) lauksaimniecības un mežsaimniecības traktoriem, kā arī sistēmām, sastāvdaļām, atsevišķām tehniskām vienībām, daļām un aprīkojumam, kas projektēti un izgatavoti šādiem traktoriem un ietilpst Regulas (ES) Nr. 167/2013 darbības jomā, izņemot mašīnas, kas uzmontētas šādiem traktoriem;
- j) mehāniskiem transportlīdzekļiem, kas paredzēti tikai un vienīgi sacensībām;
- k) jūras kuģiem un dabas resursu ieguves platformām, kā arī mašīnām, kas uzstādītas uz šādiem kuģiem vai platformām;
- l) mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kas īpaši projektēti un izgatavoti militārām vai policijas vajadzībām;
- m) mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kas īpaši projektēti un izgatavoti pētniecības nolūkiem pagaidu lietojumam laboratorijās;
- n) šahtās lietotām pacelšanas ierīcēm;
- o) mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kas paredzēti izpildītāju pārvietošanai priekšnesumu laikā;

⁽²¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.).

- p) turpmāk minētajiem elektriskajiem un elektroniskajiem izstrādājumiem, ciktāl uz tiem attiecas Direktīvas 2014/35/ES vai Direktīvas 2014/53/ES darbības joma:
- i) mājsaimniecības ierīcēm, kas paredzētas lietošanai sadzīvē, izņemot ar elektrību darbināmas mēbeles;
 - ii) audio un video aprīkojumu;
 - iii) informācijas tehnoloģijas iekārtām;
 - iv) parastām biroja iekārtām, izņemot aditīvās iespaidmašīnas trīsdimensiālu izstrādājumu ražošanai;
 - v) zemsprieguma sadales ierīcēm un vadības ierīcēm;
 - vi) elektromotoriem;
- q) turpmāk minētajām augstsprieguma elektroiekārtām:
- i) sadales ierīcēm un vadības ierīcēm;
 - ii) transformatoriem.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “mašīna” ir:
 - a) īpaša lietojuma nolūkā savienotu daļu vai sastāvdaļu, no kurām vismaz viena kustas, mezgls, kas aprīkots vai ko paredzēts aprīkot ar tādu piedziņas sistēmu, kurā netiek tieši pielietots cilvēka vai dzīvnieka spēks;
 - b) šā punkta a) apakšpunktā minētais mezgls, kurā trūkst tikai to sastāvdaļu, kas nepieciešamas, lai to nostiprinātu uz vietas vai pieslēgtu enerģijas un piedziņas avotiem;
 - c) šā punkta a) un b) apakšpunktā minētais mezgls, kas gatavs uzstādīšanai un var darboties attiecīgajā stāvoklī tikai tad, ja tas ir iebūvēts transportlīdzeklī, ēkā vai konstrukcijā;
 - d) mezgls, kurš sastāv no mašīnām, kas minētas a), b) un c) apakšpunktā, vai no daļēji komplektētām mašīnām un kuros viena mērķa sasniegšanai mašīnas sakārto un vada tā, lai tās darbotos kā viens vesels;
 - e) mezgls, kas sastāv no kravu celšanas nolūkā savienotām daļām vai sastāvdaļām, no kurām vismaz viena kustas, un kura vienīgais enerģijas avots ir tieši pielikts cilvēku spēks;
 - f) šī punkta a) līdz e) apakšpunktā minētais mezgls, kurā vienīgi nav augšupielādēta programmatūra, kas vajadzīga tā īpašajam lietojumam, kā to paredzējis ražotājs;
- 2) “nomaināma iekārta” ir ierīce, kuru pēc mašīnas vai lauksaimniecības vai mežniecības traktora nodošanas ekspluatācijā šādai mašīnai vai lauksaimniecības vai mežniecības traktoram uzmontē operators, lai mainītu tā funkciju vai piešķirtu tam jaunu funkciju, ar noteikumu, ka ierīce nav instruments;
- 3) “drošības sastāvdaļa” ir tāda neatkarīgi tirgū laista izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, fiziska vai digitāla sastāvdaļa, tostarp programmatūra, kura ir projektēta vai kurai paredzēts pildīt drošības funkciju un kuras atteice vai darbības traucējums apdraud cilvēku drošību, bet kura nav nepieciešama tam, lai minētais izstrādājums, darbotos vai kuru šāda izstrādājuma darbības nodrošināšanai var aizstāt ar parastām sastāvdaļām;
- 4) “drošības funkcija” ir aizsardzības pasākuma funkcija, kas paredzēta, lai novērstu vai, ja tas nav iespējams, samazinātu risku, kuras neveiksmīga piemērošana varētu novest pie minētā riska pieauguma;
- 5) “celšanas palīgierīce” ir celšanas mašīnā neiebūvēta sastāvdaļa vai ierīce, kas ļauj noturēt kravu, atrodas starp mašīnu un kravu vai arī uz pašas kravas vai ir paredzēta kā neatņemama kravas daļa un ko tirgū laiž atsevišķi, tostarp stropes un to sastāvdaļas;

- 6) “ķēdes” ir celšanas vajadzībām projektētas un izgatavotas ķēdes, kas ir celšanas mašīnas vai celšanas palīgierīces daļa;
- 7) “trošes” ir celšanas vajadzībām projektētas un izgatavotas trošes, kas ir celšanas mašīnas vai celšanas palīgierīces daļa;
- 8) “siksna” ir celšanas vajadzībām projektētas un izgatavotas siksna, kas ir celšanas mašīnas vai celšanas palīgierīces daļa;
- 9) “noņemama mehāniskās transmisijas ierīce” ir noņemama sastāvdaļa jaudas pārvadīšanai starp pašgājēju mašīnu vai traktoru un citu mašīnu vai saistītos izstrādājumus, savienojot tos pie pirmā stacionāra gultņa, ja to laiž tirgū ar aizsargu, ierīci un aizsargu uzskata par vienu vienību;
- 10) “daļēji komplektēta mašīna” ir mezgls, kas vēl nav kļuvis par mašīnu, jo pats nevar veikt konkrētu uzdevumu un ir paredzēts vienīgi iekļaušanai citā mašīnā vai citā daļēji komplektētā mašīnā vai iekārtā vai samontēšanai ar to, kas to padarītu par mašīnu;
- 11) “darīt pieejamu tirgū” ir, veicot komercdarbību, par samaksu vai bez maksas piegādāt izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, izplatīšanai vai izmantošanai Savienības tirgū;
- 12) “laist tirgū” ir pirmo reizi darīt pieejamu Savienības tirgū izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā;
- 13) “nodot ekspluatācijā” ir pirmo reizi izmantot Savienībā mašīnas vai saistītos izstrādājumus tiem paredzētā nolūkā;
- 14) “būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības” ir obligāti noteikumi, kas noteikti III pielikumā un attiecas uz tādu izstrādājumu projektēšanu un izgatavošanu, kuri ir šīs regulas darbības jomā, lai nodrošinātu augstu veselības aizsardzības un drošības līmeni cilvēkiem, un to attiecīgā gadījumā attiecinot arī uz mājdzīvniekiem un īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā – uz vidi;
- 15) “Savienības saskaņošanas tiesību akti” ir jebkurš Savienības tiesību akts, ar ko saskaņo produktu tirdzniecības nosacījumus;
- 16) “būtiska modifikācija” ir mašīnas vai saistītā izstrādājuma modifikācija, izmantojot fiziskus vai digitālus līdzekļus, kuru veic pēc tā laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā, kuru ražotājs nav paredzējis vai plānojis, kura ietekmē mašīnas vai saistītā izstrādājuma drošību, radot jaunu apdraudējumu vai palielinot esošo risku, un saistībā ar kuru ir vajadzīgs:
 - a) mašīnai vai saistītajam izstrādājumam pievienot aizsargus vai aizsargierīces un saistībā ar šādu manipulāciju ir jāpārveido esošā drošības kontroles sistēma; vai
 - b) pieņemt papildu aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu minētās mašīnas vai saistītā izstrādājuma stabilitāti vai mehānisko izturību;
- 17) “lietošanas instrukcija” ir informācija, kuru ražotājs nodrošina, laižot mašīnu vai saistīto izstrādājumu tirgū vai nododot to ekspluatācijā, lai informētu mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietotāju par tā paredzēto un pareizo lietošanu, kā arī informācija par jebkādiem piesardzības pasākumiem, kas jāveic, lietojot vai uzstādot mašīnu vai saistīto izstrādājumu, tostarp informācija par drošības aspektiem un par to, kā nodrošināt mašīnas vai saistītā izstrādājuma drošumu un tā mērķderīgumu visā tā ekspluatācijas laikā;
- 18) “ražotājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas:
 - a) ražo izstrādājumus, kuri ir šīs regulas darbības jomā, vai šādus izstrādājumus ir projektējis vai ražojis un tirgo ar savu vārdu vai preču zīmi; vai
 - b) ražo izstrādājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā, un tos nodod ekspluatācijā savām vajadzībām;
- 19) “pilnvarots pārstāvis” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir iedibināta Savienībā un ir saņēmusi rakstisku ražotāja pilnvarojumu attiecībā uz konkrētiem uzdevumiem rīkoties tā vārdā;

- 20) "importētājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir iedibināta Savienībā un kas Savienības tirgū laiž kādas trešās valsts izcelsmes izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā;
- 21) "izplatītājs" ir jebkura tāda fiziska vai juridiska persona piegādes ķēdē, kas nav ražotājs vai importētājs un kas dara izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, pieejamu tirgū;
- 22) "ekonomikas dalībnieks" ir ražotājs, tā pilnvarotais pārstāvis, importētājs vai izplatītājs;
- 23) "tehniskās specifikācijas" ir dokuments, kurā noteiktas tehniskās prasības, kādām izstrādājumam, kas ir šīs regulas darbības jomā, ir jāatbilst;
- 24) "saskaņots standarts" ir standarts, kas definēts Regulas (ES) Nr. 1025/2012 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā;
- 25) "CE zīme" ir zīme, ar ko ražotājs norāda, ka mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst piemērojamajām prasībām, kuras noteiktas Savienības saskaņošanas tiesību aktos attiecībā uz tās uzlikšanu;
- 26) "akreditācija" ir akreditācija, kā definēts Regulas (EK) Nr. 765/2008 2. panta 10. punktā;
- 27) "valsts akreditācijas struktūra" ir valsts akreditācijas struktūra, kā definēts Regulas (EK) Nr. 765/2008 2. panta 11. punktā;
- 28) "atbilstības novērtēšana" ir process, kurā novērtē, vai ir ievērotas šajā regulā attiecībā uz mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem piemērojamās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības;
- 29) "atbilstības novērtēšanas struktūra" ir struktūra, kas veic atbilstības novērtēšanas darbības, tostarp kalibrēšanu, testēšanu, sertificēšanu un inspicēšanu;
- 30) "paziņotā struktūra" ir atbilstības novērtēšanas struktūra, par ko paziņots saskaņā ar šīs regulas 26. pantu;
- 31) "tirgus uzraudzības iestāde" ir tirgus uzraudzības iestāde, kā definēts Regulas (ES) 2019/1020 3. panta 4. punktā;
- 32) "atsaukšana" ir jebkāda veida pasākums, kura mērķis ir saņemt atpakaļ izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā un kas jau ir darīts pieejams lietotājam;
- 33) "izņemšana" ir – attiecībā uz izstrādājumu – jebkāda veida pasākums, kura mērķis ir novērst to, ka izstrādājums, kas ir šīs regulas darbības jomā un atrodas piegādes ķēdē, tiek darīts pieejams tirgū;
- 34) "kalpošanas laiks" ir laikposms no brīža, kad mašīna vai saistītais izstrādājums tiek laists tirgū vai nodots ekspluatācijā, līdz brīdim, kad tas ir nolietots, ieskaitot faktisko laiku, kad mašīnu vai saistīto izstrādājumu ir iespējams izmantot, un tā transportēšanas, montāžas, demontāžas, atspējošanas, utilizācijas posms vai citas ražotāja paredzētās fiziskās vai digitālās modifikācijas;
- 35) "pirmkods" ir izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, programmatūras pašlaik instalētā versija, kas sarakstīta programmēšanas valodā tā, lai tā būtu nepārprotama un cilvēkiem saprotama;
- 36) "profesionāls lietotājs" ir fiziska persona, kura, veicot savu profesionālo darbību vai darbu, izmanto vai darbina mašīnu vai saistīto izstrādājumu.

4. pants

Brīva aprīte

1. Dalībvalstis saistībā ar šajā regulā iekļautajiem aspektiem neliedz darīt pieejamus tirgū izstrādājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā, vai nodot ekspluatācijā mašīnas vai saistītos izstrādājumus, kas atbilst šai regulai.
2. Dalībvalstis neliedz tirdzniecības gadatirgos, izstādēs un demonstrējumos vai līdzīgos pasākumos izstādīt izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, bet kas neatbilst šīs regulas prasībām, ar noteikumu, ka labi redzama zīme skaidri norāda, ka attiecīgais izstrādājums neatbilst šai regulai un ka tas netiks darīts pieejams tirgū, kamēr nebūs nodrošināta tā atbilstība.

Demonstrējumu laikā veic atbilstošus pasākumus, kas nodrošina cilvēku aizsardzību.

5. pants

Cilvēku aizsardzība mašīnu vai saistīto izstrādājumu uzstādīšanas vai lietošanas laikā

Dalībvalstis drīkst noteikt prasības, lai nodrošinātu, ka tiek aizsargāti cilvēki, tostarp darbinieki, kad tie uzstāda vai lieto mašīnas vai saistītos izstrādājumus, ar noteikumu, ka šādi noteikumi neļauj veikt mašīnas vai saistīta izstrādājuma modifikāciju veidā, kas nav saderīgs ar šo regulu.

6. pants

Regulas I pielikumā uzskaitītās mašīnu un saistīto izstrādājumu kategorijas, kurām piemēro attiecīgas atbilstības novērtēšanas procedūras

1. Mašīnām un saistītiem izstrādājumiem, kas ietilpst I pielikuma A daļas kategorijās, piemēro 25. panta 2. punktā minētās īpašās atbilstības novērtēšanas procedūras, un mašīnām un saistītiem izstrādājumiem, kas ietilpst I pielikuma B daļas kategorijās, piemēro 25. panta 3. punktā minētās īpašās atbilstības novērtēšanas procedūras.

2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 47. pantu, lai – pēc apspriešanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un ņemot vērā tehnikas un zināšanu attīstību vai jaunas zinātniskas atziņas – grozītu I pielikumu un saskaņā ar šā panta 4., 5. un 7. punktā noteiktajiem kritērijiem un procedūrām I pielikumā izklāstītajā mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategoriju sarakstā iekļautu jaunu mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategoriju, izņemtu no minētā saraksta tajā esošu mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategoriju vai pārvietotu kādu mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategoriju no I pielikuma vienas daļas uz minētā pielikuma citu daļu.

3. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija saskaņā ar 47. panta 4. punktu attiecīgajā ekspertu grupā noskaidro ekspertu viedokļus.

4. Komisija izvērtē mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorijai piemītošā potenciālā raksturīgā riska nopietnību lai noteiktu, vai pievienot minēto mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju I pielikumā vai izņemt minēto mašīnas un saistītā izstrādājuma kategoriju no I pielikuma. Minēto novērtējumu sagatavo, pamatojoties uz kaitējuma rašanās varbūtību un minētā kaitējuma smagumu.

Nosakot kaitējuma rašanās varbūtību un smagumu, attiecīgā gadījumā ņem vērā šādus kritērijus:

- a) mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorijas funkcijai raksturīgā apdraudējuma veidu, ņemot vērā tā paredzēto lietojumu un jebkādu pamatoti paredzamu nepareizu lietojumu;
- b) kaitējuma, kas varētu tiku nodarīts personai, smagumu, tostarp šāda kaitējuma atgriezeniskuma pakāpi;
- c) kaitējuma rezultātā potenciāli cietušo personu skaitu;
- d) to, cik bieži un cik ilgi persona tiktu pakļauta apdraudējumam mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorijas paredzētās lietošanas laikā vai jebkāda pamatoti paredzama nepareiza lietojuma laikā;
- e) iespējas izvairīties no kaitējuma vai to ierobežot;
- f) attiecībā uz drošības sastāvdaļām, cik liela ir iespējamība, ka to atteices gadījumā tiku nopietni ietekmēta to personu drošība, kuras pakļautas kaitējuma iedarbībai.

5. Veicot 4. punktā minēto novērtējumu, Komisija apsver šādus elementus:

- a) norādes par kaitējumu, ko iepriekš ir radījušas mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kad tie izmantoti to paredzētajam lietojumam, vai pēc jebkāda pamatoti paredzama nepareiza lietojuma;
- b) informāciju par drošuma trūkumu, kas konstatēts tirgus uzraudzībā, un materiālus, kas, iespējams, pieejami Komisijas pārvaldītajās informācijas sistēmās;

- c) informāciju par zināmiem nelaimes gadījumiem un nopietniem gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem, tostarp šādu nelaimes gadījumu vai gandrīz notikušu nelaimes gadījumu iezīmēm;
- d) datus par nelaimes gadījumiem vai veselībai nodarītu kaitējumu, ko radījusi mašīna vai saistītais izstrādājums, vismaz par iepriekšējiem četriem gadiem. Jo īpaši informāciju, kas iegūta, *inter alia*, no tirgus uzraudzības informācijas un saziņas sistēmas (ICSMS), drošības klauzulām, *Safety Gate* ātrās ziņošanas sistēmas, Eiropas traumatisma datubāzes (EU-IDB), Eurostat Eiropas statistikas par negadījumiem darba vietā (ESAW) un Mašīnu administratīvās sadarbības grupas (AdCo).

Papildus šā punkta a) līdz d) apakšpunktam Komisija ņem vērā jebkādu citu pieejamo informāciju, kas attiecas uz 4. punktā minēto novērtējumu.

6. Šā panta 5. punkta a) līdz d) apakšpunktā minētos datus un informāciju dalībvalstis sniedz saskaņā ar šā panta 9. punktu.

7. Mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju iekļauj I pielikuma A daļā, ja saskaņā ar 4. punktā minēto novērtējumu un ņemot vērā pieejamo informāciju, tostarp 5. punktā minētos datus, tā rada nopietnu raksturīgu iespējamo risku un atbilst vienam vai vairākiem no šādiem nosacījumiem:

- a) trūkst saskaņotu standartu vai kopēju specifikāciju, kas attiektos uz attiecīgajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām;
- b) pastāv atlikušie riski, tostarp tādi, kurus, pēc ražotāja domām, varētu samazināt, izmantojot īpašu apmācību vai individuālos aizsardzības līdzekļus, un 5. punktā minētie dati un informācija liecina par līdzīgu smagu vai letālu nelaimes gadījumu vai veselībai nodarīta kaitējuma atkārtotiem gadījumiem, kas saistīti ar minētajiem atlikušajiem riskiem;
- c) ir pieejami dati un informācija, kura, pēc Komisijas domām, liecina par attiecīgo saskaņoto standartu vai kopējo specifikāciju atkārtotu nepareizu piemērošanu un attiecībā uz kuru saprātīgā periodā veiktās tirgus uzraudzības darbības nav būtiski uzlabojušas tirgus situāciju;
- d) pastāv zināma nenoteiktība spēkā esošajās riska novērtēšanas metodēs, kas saistītas ar jaunām mašīnu vai tehnoloģiju kategorijām.

Jebkuru citu mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju, kas saskaņā ar minēto novērtējumu rada nopietnu raksturīgu iespējamo risku, bet neatbilst vienam vai vairākiem a) līdz d) apakšpunkta nosacījumiem, iekļauj I pielikuma B daļā.

8. Dalībvalsts, kurai rodas bažas par kādas mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorijas iekļaušanu vai neiekļaušanu I pielikumā esošajā sarakstā, nekavējoties informē Komisiju par savām bažām un tās pamato.

Komisija veic 4. punktā minēto novērtējumu tūlīt pēc tam, kad dalībvalsts to ir informējusi.

Pēc minētā novērtējuma veikšanas Komisija var uzsākt 2. punktā paredzēto procedūru.

9. Līdz 2025. gada 14. jūlijam un pēc tam reizi piecos gados dalībvalstis par katru mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju, kas iekļauta I pielikumā, vai par katru mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju, kas nav iekļauta I pielikumā, ja šāda neiekļaušana rada bažas dalībvalstij, sniedz 5. punktā minētos datus un informāciju, tostarp informāciju par to, ka nav iestājies neviens no 5. punktā minētajiem gadījumiem,.

10. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros nosaka un vajadzības gadījumā, ņemot vērā tehnoloģiju un tirgus attīstību, atjaunina dalībvalstīm paredzēto paraugu 5. punkta a) līdz d) apakšpunktā minēto datu un informācijas vākšanai.

Pieņemot minētos īstenošanas aktus, Komisija sniedz norādījumus dalībvalstīm par salīdzināmu, augstas kvalitātes datu un informācijas vākšanu un nosūtīšanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 48. panta 3. punktā.

Pirmo šādu īstenošanas aktu pieņem ne vēlāk kā 2024. gada 14. jūlijā.

11. Vajadzības gadījumā pēc 53. panta 3. punktā minētā Komisijas ziņojuma Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 47. pantu, lai papildinātu šā panta 5. punktu, precizējot dalībvalstu pienākumus sniegt saskaņā ar šo pantu prasītos datus un informāciju, tām nosakot vienotu metodi attiecībā uz vācamajiem datiem un informāciju, ieskaitot to vākšanas un apkopošanas metodes, un to nosūtīšanas procedūras, kā arī attiecīgās definīcijas, lai nodrošinātu, ka Komisijai ir pieejami pietiekami un salīdzināmi dati 4. punktā minētā novērtējuma veikšanai.

7. pants

Drošības sastāvdaļas

1. Drošības sastāvdaļu indikatīvs saraksts ir izklāstīts II pielikumā.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 47. pantu, lai grozītu II pielikumu, ņemot vērā tehnikas attīstību un zināšanas vai jaunas zinātniskās atziņas, lai drošības sastāvdaļu indikatīvajā sarakstā iekļautu jaunas drošības sastāvdaļas vai no minētā saraksta svītrotu tajā esošas drošības sastāvdaļas.
3. Dalībvalsts, kurai rodas bažas par kādas drošības sastāvdaļas iekļaušanu vai neiekļaušanu II pielikumā esošajā sarakstā, nekavējoties informē Komisiju par savām bažām un tās pamato.

8. pants

Būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā

Mašīnas un saistītos izstrādājumus dara pieejamus tirgū vai nodod ekspluatācijā tikai tad, ja tos pienācīgi uzstādot, uzturot un izmantojot paredzētajam lietojumam vai pamatoti paredzamos apstākļos, tie atbilst III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

Daļēji komplektētas mašīnas dara pieejamas tirgū tikai tad, ja tās atbilst III pielikumā izklāstītajām attiecīgajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

9. pants

Detalizēti Savienības saskaņošanas tiesību akti

Ja uz konkrēta izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, radītajiem riskiem, kuru mazināšanai paredzētas III pielikumā izklāstītās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, pilnībā vai daļēji attiecas Savienības saskaņošanas tiesību akti, kas ir detalizētāki nekā šī regula, šī regula minētajam izstrādājumam nav piemērojama, ciktāl uz šādiem riskiem attiecas minētie detalizētie Savienības tiesību akti.

II NODAĻA

EKONOMIKAS DALĪBNIKU PIENĀKUMI

10. pants

Mašīnu un saistīto izstrādājumu ražotāju pienākumi

1. Ražotāji, laižot mašīnu vai saistīto izstrādājumu tirgū vai nodot to ekspluatācijā, nodrošina, ka tas ir projektēts vai izgatavots saskaņā ar III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

2. Pirms mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā ražotāji sagatavo IV pielikuma A daļā noteikto tehnisko dokumentāciju un veic attiecīgo atbilstības novērtēšanas procedūru, kas minēta 25. pantā, vai nodrošina tās veikšanu.

Ja, veicot minēto atbilstības novērtēšanas procedūru, tiek apliecināta mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstība III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, ražotāji sagatavo ES atbilstības deklarāciju saskaņā ar 21. pantu un uzliek CE zīmi saskaņā ar 24. pantu.

3. Ražotāji tehnisko dokumentāciju un ES atbilstības deklarāciju glabā pieejamu tirgus uzraudzības iestādēm vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā. Attiecīgā gadījumā pirmkodu vai programmas loģiku, kas iekļauta tehniskajā dokumentācijā, pēc pamatota pieprasījuma dara pieejamu kompetentajām valsts iestādēm, ja minētais pirmkods vai programmas loģika ir vajadzīgi, lai minētās iestādes varētu pārbaudīt atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

4. Ražotāji nodrošina, ka ir ieviestas procedūras, kas nodrošina sērijveidā ražotu mašīnu vai saistīto izstrādājumu pastāvīgu atbilstību šai regulai. Pienācīgi ņem vērā izmaiņas ražošanas procesā vai mašīnas vai saistītā izstrādājuma konstrukcijā vai raksturlielumos, kā arī izmaiņas saskaņotajos standartos, citās tehniskajās specifikācijās vai 20. pantā minētajās kopējās specifikācijās, uz kurām atsaucoties ir apstiprināta mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstība.

Ja to uzskata par lietderīgu saistībā ar risku, ko rada mašīnas vai saistītie izstrādājumi, ražotāji lietotāju veselības un drošības aizsardzības nolūkā veic tirgū pieejamo mašīnu vai saistīto izstrādājumu paraugu testēšanu un izvērtē iegūtos rezultātus. Vajadzības gadījumā ražotāji veido sūdzību, neatbilstīgu mašīnu vai saistīto izstrādājumu un atsaukto mašīnu vai saistīto izstrādājumu reģistru un pastāvīgi informē izplatītājus par šādu pārraudzību.

5. Ražotāji nodrošina, ka uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma, ko tie laiž tirgū vai nodod ekspluatācijā, ir uzlikts vismaz mašīnas vai saistītā izstrādājuma apzīmējums, modelis, sērija vai tips, izgatavošanas gads, proti, gads, kurā ražošanas process tika pabeigts, un jebkāds partijas vai sērijas numurs vai cits identifikācijas elements, kas pastāv, vai, ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma izmēra vai īpašību dēļ tas nav iespējams, prasītā informācija tiek sniegta uz iepakojuma, vai arī mašīnas vai saistītā izstrādājuma pavaddokumentā.

6. Ražotāji uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma, vai arī mašīnas vai saistītā izstrādājuma pavaddokumentā norāda sava uzņēmuma nosaukumu vai savu vārdu, uzvārdu, reģistrēto komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un pasta adresi un tīmekļa vietni, e-pasta adresi vai citu digitālu kontaktinformāciju saziņai. Adrese ir vienotais punkts, ko var izmantot saziņai ar ražotāju. Kontaktinformāciju norāda lietotājiem un tirgus uzraudzības iestādēm viegli saprotamā valodā.

7. Ražotāji nodrošina, ka mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem ir pievienotas III pielikumā noteiktās lietošanas instrukcijas un informācija. Instrukcijas var sniegt digitāli. Šādās instrukcijās un informācijā skaidri apraksta izstrādājuma modeli, uz kuru tās attiecas.

Ja lietošanas instrukcijas tiek sniegtas digitāli, ražotājs:

- a) uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma, vai attiecīgajā pavaddokumentā norāda, kā piekļūt digitālajām instrukcijām;
- b) tās sniedz tādā formātā, lai lietotājs var izdrukāt un lejupielādēt lietošanas instrukcijas un saglabāt tās elektroniskā ierīcē tā, lai tās būtu tam pieejamas jebkurā laikā, jo īpaši mašīnas vai saistītā izstrādājuma avārijas gadījumā; šī prasība attiecas arī uz gadījumiem, kad lietošanas instrukcijas ir iegultas mašīnas vai saistītā izstrādājuma programmatūrā;
- c) dara tās pieejamas tiešsaistē mašīnas vai saistītā izstrādājuma paredzamajā kalpošanas laikā un vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū.

Tomēr, ja lietotājs to pieprasa pirkuma brīdī, ražotājs viena mēneša laikā bez maksas nodrošina lietošanas instrukcijas papīra formātā.

Attiecībā uz mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kas paredzēts neprofesionāliem lietotājiem vai ko saprātīgi paredzamos apstākļos var izmantot neprofesionāli lietotāji, pat ja šāda mašīna vai saistītais izstrādājums tam nav paredzēts, ražotājs papīra formātā sniedz drošības informāciju, kas ir būtiska mašīnas vai saistītā izstrādājuma nodošanai ekspluatācijā un drošai lietošanai.

Lietošanas instrukcijas, drošības informācija un III pielikumā izklāstītā informācija ir lietotājiem viegli saprotamā valodā, kā to noteikusi attiecīgā dalībvalsts, un ir skaidra, saprotama un uztverama.

8. Ražotāji vai nu nodrošina, ka mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir pievienota V pielikuma A daļā noteiktā ES atbilstības deklarācija, vai norāda tīmekļa vietni vai mašīnlasāmu kodu, kurā minēta ES atbilstības deklarācija ir pieejama lietošanas instrukcijās un III pielikumā izklāstītajā informācijā.

Digitālo ES atbilstības deklarāciju dara pieejamu tiešsaistē visā mašīnas vai saistītā izstrādājuma paredzamajā kalpošanas laikā un jebkurā gadījumā vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū.

9. Ražotāji, kuri uzskata vai kuriem ir iemesls uzskatīt, ka mašīna vai saistītais izstrādājums, kuru tie ir laiduši tirgū vai nodevuši ekspluatācijā, neatbilst šai regulai, nekavējoties veic korektīvus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu šīs mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību vai arī attiecīgā gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja mašīna vai saistīts izstrādājums rada risku cilvēku veselībai vai drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem vai īpašumam, un attiecīgā gadījumā videi, ražotāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie attiecīgo mašīnu vai saistīto izstrādājumu ir darījuši pieejamu tirgū, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

10. Pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma ražotāji minētajai iestādei tai viegli saprotamā valodā papīra formātā vai digitāli sniedz visu informāciju un dokumentāciju, kas vajadzīga, lai apliecinātu, ka mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst šai regulai. Pēc minētās iestādes pieprasījuma ražotāji sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas tiek veikti, lai novērstu riskus, kurus rada mašīna vai saistītais izstrādājums, ko viņi laiduši tirgū vai nodevuši ekspluatācijā.

11. pants

Daļēji komplektētu mašīnu ražotāju pienākumi

1. Ražotāji, laižot daļēji komplektētu mašīnu tirgū, nodrošina, ka tā ir projektēta un izgatavota saskaņā ar attiecīgajām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

2. Pirms daļēji komplektētas mašīnas laišanas tirgū ražotāji sagatavo IV pielikuma B daļā noteikto tehnisko dokumentāciju.

Ja daļēji komplektētas mašīnas atbilstība attiecīgajām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām tiek apliecināta IV pielikuma B daļā noteiktajā tehniskajā dokumentācijā, ražotāji sagatavo ES iekļaušanas deklarāciju saskaņā ar 22. pantu.

3. Ražotāji tehnisko dokumentāciju un attiecīgā gadījumā ES iekļaušanas deklarāciju glabā pieejamu tirgus uzraudzības iestādēm vismaz 10 gadus pēc daļēji komplektētas mašīnas laišanas tirgū. Attiecīgā gadījumā pirmkodu vai programmas logiku, kas iekļauta tehniskajā dokumentācijā, pēc pamatota pieprasījuma dara pieejamu kompetentajām drošības iestādēm, ja minētais pirmkods vai programmas loģika ir vajadzīga, lai minētās iestādes varētu pārbaudīt atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

4. Ražotāji nodrošina, ka ir ieviestas procedūras, kas nodrošina sērījveidā ražotu daļēji komplektētu mašīnu pastāvīgu atbilstību šai regulai. Pienācīgi ņem vērā izmaiņas ražošanas procesā vai daļēji komplektēto mašīnu konstrukcijā vai raksturlielumos, kā arī izmaiņas saskaņotajos standartos vai citās tehniskajās specifikācijās, vai arī 20. pantā minētajās kopējās specifikācijās, uz kurām atsaucoties ir apstiprināta vai pārbaudīta daļēji komplektētas mašīnas atbilstība.

5. Ražotāji nodrošina, ka uz daļēji komplektētas mašīnas, ko tie laiž tirgū vai nodod ekspluatācijā, ir uzlikts vismaz daļēji komplektētas mašīnas apzīmējums, izgatavošanas gads, proti, gads, kurā ražošanas process tika pabeigts, modelis un sērija vai tips un jebkāds partijas vai sērijas numurs vai cits identifikācijas elements, kas pastāv, vai, ja daļēji komplektētas mašīnas izmēra vai īpašību dēļ tas nav iespējams, prasītā informācija tiek sniegta uz iepakojuma vai daļēji komplektētas mašīnas pavaddokumentā.

6. Ražotāji uz daļēji komplektētas mašīnas vai, ja tas nav iespējams, uz tās iepakojuma vai daļēji komplektētas mašīnas pavaddokumentā norāda sava uzņēmuma nosaukumu vai savu vārdu, uzvārdu, reģistrēto komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un pasta adresi un tīmekļa vietni, e-pasta adresi vai citu digitālu kontaktinformāciju saziņai. Adrese ir vienotais punkts, ko var izmantot saziņai ar ražotāju. Kontaktinformāciju norāda personai, kura daļēji komplektētu mašīnu iebūvē mašīnā, un tirgus uzraudzības iestādēm viegli saprotamā valodā.

7. Ražotāji nodrošina, ka daļēji komplektētajai mašīnai ir pievienotas XI pielikumā noteiktās montāžas instrukcijas.

Montāžas instrukcijas ražotājs var sniegt digitāli.

Ja montāžas instrukcijas tiek sniegtas digitāli, ražotājs:

a) uz daļēji komplektētas mašīnas vai, ja tas nav iespējams, uz tās iepakojuma, vai attiecīgajā pavaddokumentā norāda, kā piekļūt digitālajām montāžas instrukcijām;

b) tās sniedz tādā formātā, lai persona, kura iebūvē daļēji komplektēto mašīnu, var izdrukāt un lejupielādēt montāžas instrukcijas un saglabāt tās elektroniskā ierīcē tā, lai tās personai būtu pieejamas jebkurā laikā, jo īpaši daļēji komplektētas mašīnas avārijas gadījumā; šī prasība attiecas arī uz gadījumiem, kad montāžas instrukcijas ir iegultas daļēji komplektētas mašīnas programmatūrā;

c) dara tās pieejamas tiešsaistē vismaz 10 gadus pēc daļēji komplektētas mašīnas laišanas tirgū.

Tomēr, ja persona, kura iebūvē daļēji komplektēto mašīnu, to pieprasa pirkuma brīdī, ražotājs viena mēneša laikā bez maksas nodrošina montāžas instrukcijas papīra formātā.

Montāžas instrukcijas ir personai, kura iebūvē daļēji komplektēto mašīnu, viegli saprotamā valodā, kā to noteikusi attiecīgā dalībvalsts, un ir skaidras, saprotamas un uztveramas.

8. Ražotāji vai nu nodrošina, ka daļēji komplektētai mašīnai ir pievienota V pielikuma B daļā noteiktā ES iekļaušanas deklarācija, vai XI pielikumā noteiktajās montāžas instrukcijās norāda tīmekļa vietni vai mašīnlasāmu kodu, kurā var piekļūt minētajai ES iekļaušanas deklarācijai.

Digitālo ES iekļaušanas deklarāciju dara pieejamu tiešsaistē vismaz 10 gadus pēc daļēji komplektētas mašīnas laišanas tirgū.

9. Ražotāji, kuri uzskata vai kuriem ir iemesls uzskatīt, ka daļēji komplektēta mašīna, kuru tie ir laiduši tirgū, neatbilst šai regulai, nekavējoties veic korektīvus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu šīs daļēji komplektētas mašīnas atbilstību vai arī attiecīgā gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja daļēji komplektēta mašīna rada risku attiecīgo būtisko veselības aizsardzības un drošības prasību ievērošanai, ražotāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie attiecīgo daļēji komplektēto mašīnu darījuši pieejamu tirgū, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

10. Pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma ražotāji minētajai iestādei viegli saprotamā valodā papīra formātā vai digitāli sniedz visu informāciju un dokumentāciju, kas vajadzīga, lai apliecinātu, ka daļēji komplektēta mašīna atbilst šai regulai. Pēc minētās iestādes pieprasījuma ražotāji sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas tiek veikti, lai novērstu riskus attiecībā uz attiecīgajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, ko rada daļēji komplektēta mašīna, ko tie laiduši tirgū.

12. pants

Pilnvarotie pārstāvji

1. Izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, ražotājs ar rakstisku pilnvaru var iecelt pilnvaroto pārstāvi.

Pilnvarotā pārstāvja pilnvarās neietilpst 10. panta 1. punktā un 11. panta 1. punktā noteiktie pienākumi un pienākums sagatavot IV pielikumā noteikto tehnisko dokumentāciju.

2. Pilnvarotais pārstāvis veic uzdevumus, kas norādīti no ražotāja saņemtajā pilnvarojumā. Pilnvarojums pilnvarotajam pārstāvim ļauj veikt vismaz šādas darbības:

- glabāt mašīnu un saistīto izstrādājumu tehnisko dokumentāciju un ES atbilstības deklarāciju vai daļēji komplektētas mašīnas ES iekļaušanas deklarāciju pieejamu valsts tirgus uzraudzības iestādēm vismaz 10 gadus pēc izstrādājuma laišanas tirgū;
- pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma sniegt šai iestādei visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai apliecinātu izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, atbilstību papīra formātā vai digitāli;
- pēc kompetento valsts iestāžu pieprasījuma sadarboties ar tām jebkādos pasākumos, kas tiek veikti, lai novērstu riskus, ko rada izstrādājumi, kuri ir šīs regulas darbības jomā, un uz kuriem attiecas pilnvarotā pārstāvja pilnvarojums.

13. pants

Mašīnu un saistīto izstrādājumu importētāju pienākumi

1. Importētāji laiž tirgū tikai atbilstīgas mašīnas vai saistītos izstrādājumus.

2. Pirms mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū importētāji nodrošina, ka ražotājs ir veicis pienācīgās atbilstības novērtēšanas procedūras, kas minētas 25. pantā. Importētāji nodrošina, ka ražotājs ir sagatavojis tehnisko dokumentāciju, kas noteikta IV pielikuma A daļā, ka mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir 23. pantā minētā CE zīme un tam ir pievienoti vajadzīgie dokumenti, un ka ražotājs ir izpildījis 10. panta 5., 6. un 8. punktā noteiktās prasības.

Ja importētājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka mašīna vai saistītais izstrādājums neatbilst šīs regulas prasībām, importētājs to nelaiž tirgū, pirms nav panākta tā atbilstība. Turklāt, ja mašīna vai saistītais izstrādājums rada risku cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, importētājs par to informē ražotāju un tirgus uzraudzības iestādes.

3. Importētāji uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma, vai arī mašīnas vai saistītā izstrādājuma pavaddokumentā norāda sava uzņēmuma nosaukumu vai savu vārdu, uzvārdu, reģistrēto komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un pasta adresi un tīmekļa vietni, e-pasta adresi vai citu digitālu kontaktinformāciju saziņai. Kontaktinformāciju norāda lietotājiem un tirgus uzraudzības iestādēm viegli saprotamā valodā.

4. Importētāji nodrošina, ka mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir pievienotas 10. panta 7. punktā minētās lietošanas instrukcijas un informācija.

5. Importētāji nodrošina, ka laikā, kad tie ir atbildīgi par mašīnu vai saistīto izstrādājumu, tā uzglabāšanas vai pārvadāšanas apstākļi nelabvēlīgi neietekmē tā atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

6. Ja tas tiek uzskatīts par lietderīgu saistībā ar mašīnas vai saistītā izstrādājuma radītajiem riskiem, importētāji nolūkā aizsargāt cilvēku veselību un drošību, to attiecīgā gadījumā attiecinot uz mājdzīvniekiem un īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā – uz vidi, veic to mašīnu un saistīto izstrādājumu paraugu testēšanu, kas darīti pieejami tirgū, izmeklē tos un, ja vajadzīgs, reģistrē sūdzības, neatbilstīgas mašīnas un saistītos izstrādājumus un mašīnu vai saistīto izstrādājumu atsaukumus, kā arī pastāvīgi informē izplatītājus par šādu pārraudzību.

7. Importētāji, kuri uzskata vai kuriem ir iemesls uzskatīt, ka mašīna vai saistītais izstrādājums, ko tie ir laiduši tirgū, neatbilst šīs regulas prasībām, nekavējoties veic korektīvus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu šīs mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību vai arī attiecīgā gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja mašīna vai saistītais izstrādājums rada risku cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, importētāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie mašīnu vai saistīto izstrādājumu ir darījuši pieejamu tirgū, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

8. Importētāji glabā ES atbilstības deklarācijas kopiju pieejamu tirgus uzraudzības iestādēm vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū un nodrošina, ka minētajām iestādēm pēc pieprasījuma var darīt pieejamu tehnisko dokumentāciju, kas noteikta IV pielikuma A daļā.

Attiecīgā gadījumā pirmkodu vai programmas loģiku, kas iekļauta tehniskajā dokumentācijā, pēc pamatota pieprasījuma dara pieejamu kompetentajām valsts iestādēm, ja minētais pirmkods vai programmas loģika ir vajadzīgi, lai minētās iestādes varētu pārbaudīt atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

9. Pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma importētāji minētajai iestādei tai viegli saprotamā valodā papīra formātā vai digitāli sniedz visu informāciju un dokumentāciju, kas vajadzīga, lai apliecinātu, ka mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst šai regulai. Pēc minētās iestādes pieprasījuma importētāji sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas tiek veikti, lai novērstu riskus cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, ko rada mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kurus tie laiduši tirgū.

14. pants

Daļēji komplektētu mašīnu importētāju pienākumi

1. Importētāji laiž tirgū tikai atbilstīgas daļēji komplektētās mašīnas.

2. Pirms laist tirgū daļēji komplektētu mašīnu, importētāji nodrošina, ka ražotājs ir sagatavojis tehnisko dokumentāciju, kas noteikta IV pielikuma B daļā, ka daļēji komplektētajai mašīnai ir pievienoti vajadzīgie dokumenti un ka ražotājs ir izpildījis 11. panta 5., 6. un 8. punktā noteiktās prasības.

Ja importētājs uzskata vai viņam ir pamats uzskatīt, ka daļēji komplektēta mašīna neatbilst šai regulai, importētājs to nelaiž tirgū, kamēr nav panākta tās atbilstība. Turklāt, ja daļēji komplektēta mašīna rada risku attiecībā uz būtiskām veselības aizsardzības un drošības prasībām, importētājs par to informē ražotāju un tirgus uzraudzības iestādes.

3. Importētāji uz daļēji komplektēta mašīnas vai, ja tas nav iespējams, uz tās iepakojuma, vai arī daļēji komplektētas mašīnas pavaddokumentā norāda sava uzņēmuma nosaukumu vai savu vārdu, uzvārdu, reģistrēto komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un pasta adresi un tīmekļa vietni, e-pasta adresi un citu digitālu kontaktinformāciju saziņai. Kontaktinformāciju norāda personai, kura iebūvē daļēji komplektētu mašīnu, un tirgus uzraudzības iestādēm viegli saprotamā valodā.

4. Importētāji nodrošina, ka daļēji komplektētai mašīnai ir pievienotas montāžas instrukcijas, kas minētas 11. panta 7. punktā.

5. Importētāji nodrošina, ka laikā, kamēr tie ir atbildīgi par daļēji komplektētu mašīnu, tās uzglabāšanas vai pārvadāšanas apstākļi nelabvēlīgi neietekmē tās atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

6. Importētāji, kuri uzskata vai kuriem ir iemesls uzskatīt, ka daļēji komplektēta mašīna, kuru tie ir laiduši tirgū, neatbilst šai regulai, nekavējoties veic korektīvus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu šīs daļēji komplektētas mašīnas atbilstību vai arī attiecīgā gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja daļēji komplektēta mašīna rada risku attiecīgo būtisko veselības aizsardzības un drošības prasību ievērošanai, importētāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie attiecīgo daļēji komplektēto mašīnu darījuši pieejamu tirgū, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

7. Importētāji glabā ES iekļaušanas deklarācijas kopiju pieejamu tirgus uzraudzības iestādēm vismaz 10 gadus pēc daļēji komplektētas mašīnas laišanas tirgū un nodrošina, ka minētajām iestādēm pēc pieprasījuma var darīt pieejamu tehnisko dokumentāciju, kas noteikta IV pielikuma B daļā.

8. Pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma importētāji minētajai iestādei tai viegli saprotamā valodā papīra formātā vai digitāli sniedz visu informāciju un dokumentāciju, kas vajadzīga, lai apliecinātu, ka daļēji komplektēta mašīna atbilst šai regulai. Pēc minētās iestādes pieprasījuma importētāji sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas tiek veikti, lai novērstu riskus attiecībā uz attiecīgajām būtiskajām veselības un drošības prasībām, ko rada daļēji komplektēta mašīna, kuru tie laiduši tirgū.

15. pants

Mašīnu un saistīto izstrādājumu izplatītāju pienākumi

1. Darot mašīnu vai saistīto izstrādājumu pieejamu tirgū, izplatītāji rūpīgi ievēro šīs regulas prasības.
2. Pirms mašīnu vai saistīto izstrādājumu dara pieejamu tirgū, izplatītāji pārlicinās, ka:
 - a) uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma ir CE zīme;
 - b) mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir pievienota 10. panta 8. punktā minētā ES atbilstības deklarācija;
 - c) mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir pievienotas 10. panta 7. punktā minētās lietošanas instrukcijas un informācija un ka lietotājiem viegli saprotamā valodā, kā to noteikusi dalībvalsts, kurā mašīna vai saistītais izstrādājums tiks darīti pieejami tirgū;
 - d) ražotājs un importētājs ir izpildījuši attiecīgi 10. panta 5. un 6. punktā un 13. panta 3. punktā minētās prasības.
3. Ja izplatītājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka mašīna vai saistītais izstrādājums neatbilst šai regulai, izplatītājs mašīnu vai saistīto izstrādājumu nedara pieejamu tirgū, pirms nav panākta tā atbilstība. Turklāt, ja mašīna vai saistītais izstrādājums rada risku cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, izplatītājs par to informē ražotāju vai importētāju, kā arī tirgus uzraudzības iestādes.
4. Izplatītāji nodrošina, ka laikā, kad tie ir atbildīgi par mašīnu vai saistīto izstrādājumu, tā uzglabāšanas vai pārvadāšanas apstākļi nelabvēlīgi neietekmē tā atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

5. Izplatītāji, kuri uzskata vai kuriem ir iemesls uzskatīt, ka mašīna vai saistītais izstrādājums, kuru tie ir darījuši pieejamu tirgū, neatbilst šai regulai, nodrošina, ka tiek veikti korektīvi pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu šīs mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību vai arī attiecīgā gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja mašīna vai saistītais izstrādājums rada risku cilvēku veselībai un drošībai, attiecīgā gadījumā – mājdzīvniekiem un īpašumam un attiecīgā gadījumā – videi, izplatītāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie mašīnu vai saistīto izstrādājumu darījuši pieejamu tirgū, norādot sīku informāciju galvenokārt par neatbilstību un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

6. Pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma izplatītāji minētajai iestādei tai viegli saprotamā valodā papīra formātā vai digitāli sniedz visu informāciju un dokumentāciju, kas vajadzīga, lai apliecinātu, ka mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst šai regulai. Pēc minētās iestādes pieprasījuma izplatītāji sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas tiek veikti, lai novērstu riskus cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, ko rada mašīna vai saistītais izstrādājums, ko tie darījuši pieejamu tirgū.

16. pants

Daļēji komplektētu mašīnu izplatītāju pienākumi

1. Darot daļēji komplektētu mašīnu pieejamu tirgū, izplatītāji rūpīgi ievēro šīs regulas prasības.
2. Pirms daļēji komplektētu mašīnu dara pieejamu tirgū, izplatītāji pārliecinās, ka:
 - a) daļēji komplektētai mašīnai ir pievienota 11. panta 8. punktā minētā ES iekļaušanas deklarācija;
 - b) daļēji komplektētai mašīnai ir pievienotas 11. panta 7. punktā minētās montāžas instrukcijas un ka tās ir valodā, kas ir viegli saprotama personai, kura iebūvē daļēji komplektēto mašīnu, kā to noteikusi dalībvalsts, kurā daļēji komplektēta mašīna tiks darīta pieejama tirgū;
 - c) ražotājs un importētājs ir izpildījuši attiecīgi 11. panta 5. un 6. punktā un 14. panta 3. punktā minētās prasības.
3. Ja izplatītājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka daļēji komplektēta mašīna neatbilst šai regulai, izplatītājs daļēji komplektēto mašīnu nedara pieejamu tirgū, kamēr nav panākta tās atbilstība. Turklāt, ja daļēji komplektēta mašīna rada risku attiecībā uz būtiskām veselības aizsardzības un drošības prasībām, izplatītājs par to informē ražotāju vai importētāju, kā arī tirgus uzraudzības iestādes.
4. Izplatītāji nodrošina, ka laikā, kamēr tie ir atbildīgi par daļēji komplektētu mašīnu, tās uzglabāšanas vai pārvadāšanas apstākļi nelabvēlīgi neietekmē tās atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.
5. Izplatītāji, kuri uzskata vai kuriem ir iemesls uzskatīt, ka daļēji komplektēta mašīna, kuru tie ir darījuši pieejamu tirgū, neatbilst šai regulai, nodrošina, ka tiek veikti korektīvi pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu šīs daļēji komplektētās mašīnas atbilstību vai arī attiecīgā gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja daļēji komplektēta mašīna rada risku attiecīgo būtisko veselības aizsardzības un drošības prasību ievērošanai, izplatītāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie attiecīgo daļēji komplektēto mašīnu darījuši pieejamu tirgū, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

6. Pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma izplatītāji minētajai iestādei papīra formā vai digitāli sniedz visu informāciju un dokumentāciju, kas vajadzīga, lai apliecinātu, ka daļēji komplektēta mašīna atbilst šai regulai. Pēc minētās iestādes pieprasījuma izplatītāji sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas tiek veikti, lai novērstu riskus attiecībā uz būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, ko rada daļēji komplektēta mašīna, kuru tie darījuši pieejamu tirgū.

17. pants

Gadījumi, kad uz importētājiem un izplatītājiem attiecas ražotāju pienākumi

Importētāju vai izplatītāju šajā regulā uzskata par ražotāju un, uz to attiecas 10. un 11. pantā noteiktie ražotāja pienākumi, ja attiecīgais importētājs vai izplatītājs laiž tirgū kādu izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, ar savu vārdu, uzvārdu, nosaukumu vai preču zīmi vai maina jau tirgū laistu izstrādājumu veidā, kas varētu ietekmēt tā atbilstību piemērojamajām prasībām.

18. pants

Citi gadījumi, kuros piemēro ražotāju pienākumus

Fizisku vai juridisku personu, kas veic mašīnas vai saistīta izstrādājuma būtisku modifikāciju, šajā regulā uzskata par ražotāju, un uz to attiecas 10. pantā noteiktie ražotāja pienākumi attiecībā uz minēto mašīnu vai saistīto izstrādājumu vai, ja būtiska modifikācija ietekmē tikai tādas mašīnas vai saistīta izstrādājuma drošību, kas ir mašīnas montāžas daļa, attiecībā uz konkrēto skarto mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kā to parādījis riska novērtējums.

Persona, kas veic būtisku modifikāciju, jo īpaši, bet neskarot citus 10. pantā noteiktos pienākumus, nodrošina uz savu atbildību paziņo, ka attiecīgā mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst piemērojamajām šīs regulas prasībām, un piemēro attiecīgo atbilstības novērtēšanas procedūru, kā paredzēts šīs regulas 25. panta 2., 3. un 4. punktā.

Neprofesionālu lietotāju, kas veic savas mašīnas vai saistīta izstrādājuma būtisku modifikāciju savām vajadzībām, šajā regulā neuzskata par ražotāju, un uz viņu neattiecas 10. pantā noteiktie ražotāja pienākumi.

19. pants

Ekonomikas dalībnieku identifikācija

1. Ekonomikas dalībnieki pēc tirgus uzraudzības iestāžu pieprasījuma tām sniedz informāciju par:
 - a) katru ekonomikas dalībnieku, kurš tiem piegādājis izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā;
 - b) katru ekonomikas dalībnieku, kuram tie piegādājuši izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā.
2. Lai varētu izpildīt 1. punktā noteikto pienākumu, ekonomikas dalībnieki saglabā minētajā punktā norādīto informāciju vismaz 10 gadus pēc tam, kad tie ir piegādājuši izstrādājumus, kas ir šīs regulas darbības jomā, vai tiem šādi izstrādājumi ir piegādāti.

III NODAĻA

IZSTRĀDĀJUMU, KAS IR ŠĪS REGULAS DARBĪBAS JOMĀ, ATBILSTĪBA

20. pants

Izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, atbilstības prezumpcija

1. Pieņem, ka izstrādājums, kas ir šīs regulas darbības jomā un kas atbilst tiem saskaņotajiem standartiem vai to daļām, uz ko atsaucas ir publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, ir atbilstīgs tām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, uz kurām attiecas minētie standarti vai to daļas.
2. Komisija, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. panta 1. punktā, pieprasa vienai vai vairākām Eiropas standartizācijas organizācijām izstrādāt saskaņotus standartus III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.
3. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka kopējas specifikācijas, kas aptver tehniskās prasības, kuru izpilde var nodrošināt atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām – attiecībā uz izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem tikai tad, ja ir izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:

- a) Komisija, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. panta 1. punktu, ir pieprasījusi vienai vai vairākām Eiropas standartizācijas organizācijām izstrādāt saskaņotus standartus III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, un:
 - i) pieprasījums nav pieņemts; vai
 - ii) saskaņotie standarti, reaģējot uz minēto pieprasījumu, nav iesniegti termiņā, kas noteikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. panta 1. punktu; vai
 - iii) saskaņotie standarti neatbilst pieprasījumam; un

- b) *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012 nav publicēta atsauce uz saskaņotiem standartiem, kuri attiecas uz III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, un nav sagaidāms, ka šāda atsauce tiks publicēta saprātīgā laikā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 48. panta 3. punktā.

4. Pirms 3. punktā minētā īstenošanas akta projekta sagatavošanas Komisija informē Regulas (ES) Nr. 1025/2012 22. pantā minēto komiteju, ka tā uzskata, ka 3. punkta nosacījumi ir izpildīti.

5. Sagatavojot 3. punktā minētā īstenošanas akta projektu, Komisija ņem vērā attiecīgo struktūru vai ekspertu grupas viedokli un pienācīgi apspriežas ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām.

6. Pieņem, ka izstrādājums, kas ir šīs regulas darbības jomā un atbilst kopējām specifikācijām, kuras noteiktas 3. punktā minētajos īstenošanas aktos, vai to daļām, atbilst III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, uz kurām attiecas minētās kopējās specifikācijas vai to daļas.

7. Ja saskaņoto standartu ir pieņēmusi Eiropas standartizācijas organizācija un tas ir ierosināts Komisijai, lai publicētu atsauci uz to *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, Komisija saskaņoto standartu izvērtē saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012. Ja atsauci uz saskaņoto standartu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, Komisija atceļ 3. punktā minētos īstenošanas aktus vai to daļas, kas attiecas uz tām pašām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, uz kurām attiecas minētais saskaņotais standarts.

8. Ja dalībvalsts uzskata, ka kopējā specifikācija neatbilst pilnā mērā III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, tā par to informē Komisiju, iesniedzot detalizētu paskaidrojumu. Komisija novērtē šādu detalizēto paskaidrojumu un vajadzības gadījumā var grozīt īstenošanas aktu, ar ko nosaka attiecīgo kopējo specifikāciju.

9. Pieņem, ka mašīnas un saistītie izstrādājumi, kas ir sertificēti vai kam ir izdots atbilstības apliecinājums saskaņā ar kiberdrošības sertifikācijas shēmu, kas pieņemta saskaņā ar Regulu (ES) 2019/881, uz kuru atsaucas ir publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, ir atbilstīgi tām III pielikuma 1.1.9. un 1.2.1. iedaļā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, kuras skar aizsardzību pret korupciju un vadības sistēmu drošumu un uzticamību, ciktāl uz šīm prasībām attiecas kiberdrošības sertifikāts vai atbilstības apliecinājums, vai to daļas.

21. pants

ES atbilstības deklarācija mašīnām un saistītiem izstrādājumiem

1. ES atbilstības deklarācijā norāda, ka ir apliecināta atbilstība piemērojamajām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.
2. ES atbilstības deklarācijai ir V pielikuma A daļā sniegtā paraugstruktūra, un tā satur elementus, kas norādīti attiecīgajos moduļos, kuri noteikti VI, VIII, IX un X pielikumā. To nepārtraukti atjaunina un tulko valodā vai valodās, ko nosaka dalībvalsts, kurā mašīnu vai saistīto izstrādājumu laiž tirgū vai dara pieejamu tirgū vai nodod ekspluatācijā.
3. Ja uz mašīnu vai saistīto izstrādājumu attiecas vairāk nekā viens Savienības tiesību akts, kurš prasa ES atbilstības deklarāciju, tiek sagatavota vienota ES atbilstības deklarācija attiecībā uz visiem šādiem aktiem. Minētajā deklarācijā norāda attiecīgos Savienības tiesību aktus, kā arī atsauc uz to publicēšanu.
4. Sagatavojot ES atbilstības deklarāciju, ražotājs uzņemas atbildību par mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām.

22. pants

Dalēji komplektētu mašīnu ES iekļaušanas deklarācija

1. ES iekļaušanas deklarācijā norāda, ka ir apliecināta atbilstība attiecīgajām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

2. ES iekļaušanas deklarācijai ir V pielikuma B daļā noteiktā paraugstruktūra. To nepārtraukti atjaunina un tulko valodā vai valodās, ko nosaka dalībvalsts, kurā daļēji komplektētu mašīnu laiž tirgū vai dara pieejamu tirgū.
3. Ja uz daļēji komplektētu mašīnu attiecas vairāk nekā viens Savienības tiesību akts, kurš prasa ES atbilstības deklarāciju, ES iekļaušanas deklarācijā iekļauj atsauci uz atbilstību visiem šādiem aktiem. Minētajā deklarācijā norāda attiecīgos Savienības tiesību aktus, kā arī atsauc uz to publicēšanu.
4. Sagatavojot ES iekļaušanas deklarāciju, ražotājs uzņemas atbildību par daļēji komplektētas mašīnas atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām.

23. pants

CE zīmes izmantošanas vispārīgie principi

Uz CE zīmi attiecas vispārīgie principi, kas izklāstīti Regulas (EK) Nr. 765/2008 30. pantā.

24. pants

Noteikumi par CE zīmes uzlikšanu mašīnām un saistītiem izstrādājumiem

1. CE zīmi mašīnai vai saistītajam izstrādājumam uzliek redzami, salasāmi un neizdzēšami. Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma īpatnību dēļ tas nav iespējams vai to nevar garantēt, to uzliek iepakojumam un mašīnas vai saistītā izstrādājuma pavaddokumentiem.
 2. CE zīmi uzliek pirms mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā.
 3. Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību novērtē saskaņā ar atbilstības novērtēšanas procedūru, kas minēta 25. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktā un 25. panta 3. punkta b), c) un d) apakšpunktā, aiz CE zīmes norāda minētajā procedūrā iesaistītās paziņotās struktūras identifikācijas numuru.
- Minētās paziņotās struktūras identifikācijas numuru uzliek pati struktūra vai pēc tās norādījumiem to uzliek ražotājs vai ražotāja pilnvarotais pārstāvis.
4. Aiz CE zīmes un attiecīgā gadījumā paziņotās struktūras identifikācijas numura var norādīt piktogrammu vai kādu citu zīmi, kas norāda uz īpašu risku vai lietojumu.
 5. Dalībvalstis izmanto spēkā esošos mehānismus, lai nodrošinātu CE zīmes izmantošanas kārtības pareizu piemērošanu, un minētās zīmes neatbilstīgas izmantošanas gadījumā attiecīgi rīkojas.

IV NODAĻA

ATBILSTĪBAS NOVĒRTĒŠANA

25. pants

Mašīnu un saistīto izstrādājumu atbilstības novērtēšanas procedūras

1. Ražotājs vai 18. pantā minētā fiziskā vai juridiskā persona piemēro vienu no 2., 3. un 4. punktā minētajām atbilstības novērtēšanas procedūrām.
2. Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorija ir iekļauta I pielikuma A daļā, ražotājs vai 18. pantā minētā fiziskā vai juridiskā persona, piemēro vienu no šādām procedūrām:
 - a) ES tipa pārbaude (B modulis), kas izklāstīta VII pielikumā, kam seko atbilstība tipam, pamatojoties uz ražošanas iekšējo kontroli (C modulis), kas izklāstīta VIII pielikumā;
 - b) atbilstība, pamatojoties uz visaptverošu kvalitātes nodrošināšanu (H modulis), kas izklāstīta IX pielikumā;
 - c) atbilstība, pamatojoties uz vienības verificēšanu (G modulis), kas izklāstīta X pielikumā.
3. Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorija ir iekļauta I pielikuma B daļā, ražotājs vai 18. pantā minētā fiziskā vai juridiskā persona, piemēro vienu no šādām procedūrām:
 - a) ražošanas iekšējā kontrole (A modulis), kas izklāstīta VI pielikumā;
 - b) ES tipa pārbaude (B modulis), kas izklāstīta VII pielikumā, kam seko atbilstība tipam, pamatojoties uz ražošanas iekšējo kontroli (C modulis), kas izklāstīta VIII pielikumā;

c) atbilstība, pamatojoties uz visaptverošu kvalitātes nodrošināšanu (H modulis)), kas izklāstīta IX pielikumā;

d) atbilstība, pamatojoties uz vienības verificēšanu (G modulis), kas izklāstīta X pielikumā.

Ja ražotājs piemēro a) apakšpunktā minēto ražošanas iekšējās kontroles procedūru, tas projektē un būvē mašīnu vai saistīto izstrādājumu atbilstoši saskaņotajiem standartiem vai kopējām specifikācijām, kas attiecas uz konkrēto mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju un aptver visas attiecīgās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības.

Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorija ir iekļauta I pielikuma B daļā un mašīna vai saistītais izstrādājums nav projektēts un izgatavots saskaņā ar saskaņotajiem standartiem vai kopējām specifikācijām, kas attiecas uz konkrēto mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju un kas aptver visas būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, kuras noteiktas attiecībā un attiecīgo mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategoriju, ražotājs, tostarp 18. pantā minētā fiziskā vai juridiskā persona, piemēro vienu no šā punkta b), c) vai d) apakšpunktā minētajām procedūrām.

4. Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma kategorija nav iekļauta I pielikumā, ražotājs, tostarp 18. pantā minētā vai fiziskā vai juridiskā persona, piemēro VI pielikumā noteikto ražošanas iekšējās kontroles procedūru (A modulis).

5. Nosakot maksas par atbilstības novērtēšanu, paziņotās struktūras ņem vērā mazo un vidējo uzņēmumu īpašās intereses un vajadzības.

V NODAĻA

ATBILSTĪBAS NOVĒRTĒŠANAS STRUKTŪRU PAZIŅOŠANA

26. pants

Paziņošana

Dalībvalstis Komisijai un pārējām dalībvalstīm paziņo struktūras, kas pilnvarotas īstenot trešās personas veiktus atbilstības novērtēšanas uzdevumus saskaņā ar šo regulu.

27. pants

Paziņojošās iestādes

1. Dalībvalstis izraugās paziņojošo iestādi, kas ir atbildīga par tādu procedūru izveidi un veikšanu, kuras nepieciešamas, lai novērtētu un paziņotu atbilstības novērtēšanas struktūras un uzraudzītu paziņotās struktūras, tostarp to atbilstību 32. pantam.

2. Dalībvalstis var nolemt, ka 1. punktā minēto novērtēšanu un uzraudzību veic valsts akreditācijas struktūra, kā definēts Regulā (EK) Nr. 765/2008 un saskaņā ar minēto regulu.

3. Ja paziņojošā iestāde šā panta 1. punktā minēto novērtēšanu, paziņošanu vai uzraudzību deleģē vai kā citādi uztic kādai struktūrai, kas nav valsts pārvaldes iestāde, šī struktūra ir juridiska persona un *mutatis mutandis* atbilst 28. pantā noteiktajām prasībām. Turklāt minētā struktūra ir ieviesusi kārtību, saskaņā ar kuru tā pildīs savas saistības, kas izriet no tās darbībām.

4. Paziņojošā iestāde uzņemas pilnu atbildību par 3. punktā minētās struktūras uzdevumu izpildi.

28. pants

Prasības paziņojošajām iestādēm

1. Paziņojošo iestādi izveido tā, lai nerastos interešu konflikts ar atbilstības novērtēšanas struktūrām.

2. Paziņojošā iestāde ir organizēta un darbojas tā, lai nodrošinātu tās darbību objektivitāti un taisnīgumu.

3. Paziņojošā iestāde ir organizēta tā, lai visus lēmumus par atbilstības novērtēšanas struktūras paziņošanu pieņemtu tikai tās kompetentās personas, kuras nav veikušas novērtēšanu.

4. Paziņojošā iestāde nepiedāvā un neveic darbības, ko īsteno atbilstības novērtēšanas struktūras, un nepiedāvā un nesniedz konsultāciju pakalpojumus, kas saistīt ar komerciāliem vai konkurences apsvērumiem.
5. Paziņojošā iestāde nodrošina iegūtās informācijas konfidencialitāti.
6. Paziņojošās iestādes rīcībā ir pietiekams skaits kompetentu darbinieku tās pienākumu pienācīgai izpildei.

29. pants

Paziņojošo iestāžu pienākums informēt

Dalībvalstis informē Komisiju par savām atbilstības novērtēšanas struktūru novērtēšanas un paziņošanas procedūrām un paziņoto struktūru uzraudzības procedūrām, kā arī par jebkādām izmaiņām šajās procedūrās.

Komisija šo informāciju dara publiski pieejamu.

30. pants

Prasības paziņotajām struktūrām

1. Paziņošanas nolūkā atbilstības novērtēšanas struktūra atbilst 2.–11. punktā noteiktajām prasībām.
2. Atbilstības novērtēšanas struktūru izveido saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, un tā ir juridiska persona.
3. Atbilstības novērtēšanas struktūra ir trešā persona, kas ir neatkarīga no organizācijas vai mašīnas vai saistītā izstrādājuma, kuram tā veic novērtējumu.

Struktūru, kas iekļauta uzņēmumu asociācijā vai profesionālajā federācijā, kura pārstāv uzņēmumus, kas iesaistīti tās novērtējamo mašīnu vai saistīto izstrādājumu projektēšanā, ražošanā, piegādē, montāžā, lietošanā vai uzturēšanā, var uzskatīt par atbilstības novērtēšanas struktūru, ja ir pierādīta tās neatkarība un interešu konflikta neesamība.

4. Atbilstības novērtēšanas struktūra, tās augstākā līmeņa vadība un darbinieki, kas ir atbildīgi par atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanu, nav ne novērtējamās mašīnas vai saistītā izstrādājuma projektētāji, ražotāji, piegādātāji, importētāji, izplatītāji, uzstādītāji, pircēji, īpašnieki, lietotāji vai apkalpotāji, ne arī pilda kādu no šīm lomām saistībā ar daļēji komplektētu mašīnu, kas iebūvēta novērtējamajā izstrādājumā, un nav minēto personu pilnvarotie pārstāvji. Tas neliedz novērtētās mašīnas vai saistītos izstrādājumus izmantot atbilstības novērtēšanas struktūras darbību vajadzībām vai šādas mašīnas vai saistītos izstrādājumus lietot personīgām vajadzībām.

Atbilstības novērtēšanas struktūra, tās augstākā līmeņa vadība un darbinieki, kas ir atbildīgi par atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanu, nav tieši iesaistīti mašīnu vai saistīto izstrādājumu projektēšanā, importēšanā, izplatīšanā, ražošanā, tirdzniecībā, uzstādīšanā, lietošanā vai uzturēšanā un nepārstāv minētajās darbībās iesaistītās personas. Tā neiesaistās darbībās, kas var būt pretrunā tās lēmumu neatkarībai vai integritātei attiecībā uz tām atbilstības novērtēšanas darbībām, kuru dēļ tā ir paziņotā struktūra. Tas īpaši attiecas uz konsultāciju pakalpojumiem.

Atbilstības novērtēšanas struktūra nodrošina, ka tās meitasuzņēmumu vai apakšuzņēmēju darbības neietekmē atbilstības novērtēšanas darbību konfidencialitāti, objektivitāti vai taisnīgumu.

5. Atbilstības novērtēšanas struktūra un tās darbinieki atbilstības novērtēšanas darbības veic ar visaugstāko profesionālo godprātību un vajadzīgo tehnisko kompetenci konkrētajā jomā un darbojas bez spiediena un pamudinājumiem, jo īpaši finansiāla rakstura, kas varētu ietekmēt viņu lēmumu vai atbilstības novērtēšanas darbību rezultātus, īpaši attiecībā uz personām vai personu grupām, kuras ir ieinteresētas minēto darbību rezultātos.

6. Atbilstības novērtēšanas struktūra spēj veikt visus atbilstības novērtēšanas uzdevumus, kuri tai noteikti VII, IX un X pielikumā un kuru dēļ tā ir paziņotā struktūra, neatkarīgi no tā, vai minētos uzdevumus veic pati atbilstības novērtēšanas struktūra vai tie tiek veikti tās vārdā un uz tās atbildību.

Atbilstības novērtēšanas struktūras rīcībā vienmēr un attiecībā uz katru atbilstības novērtēšanas procedūru un katru mašīnu vai saistīto izstrādājumu veidu, saistībā ar kuru tā ir paziņotā struktūra, ir vajadzīgie:

- a) darbinieki ar tehniskām zināšanām un pietiekamu un atbilstīgu pieredzi atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanai;
- b) atbilstības novērtējuma veikšanas procedūru apraksti, kuri nodrošina šo procedūru pārredzamību un atkārtojamību;
- c) pienācīgas nostādnes un procedūras, lai uzdevumus, kurus struktūra veic kā paziņotā struktūra, varētu nodalīt no citām darbībām;
- d) procedūras atbilstības novērtēšanas darbību veikšanai, kurās pienācīgi ņem vērā uzņēmuma lielumu, nozari, kurā tas darbojas, struktūru, attiecīgās mašīnas vai saistītā izstrādājuma tehnoloģijas sarežģītības pakāpi un to, vai attiecīgais ražošanas process ir masveida vai sērijveida.

Atbilstības novērtēšanas struktūras rīcībā ir līdzekļi, kas nepieciešami, lai tā varētu pienācīgi veikt ar atbilstības novērtēšanas darbībām saistītos tehniskos un administratīvos uzdevumus, un tai ir piekļuve visam nepieciešamajam aprīkojumam vai iekārtām.

7. Par atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanu atbildīgie darbinieki:

- a) ir saņēmuši pienācīgu tehnisko un profesionālo apmācību, kas aptver visas atbilstības novērtēšanas darbības, kuru dēļ atbilstības novērtēšanas struktūra ir paziņotā struktūra;
- b) pietiekami labi pārzina ar veicamo novērtēšanu saistītās prasības, un viņiem ir atbilstošas pilnvaras veikt minētos novērtējumus;
- c) pienācīgi pārzina un izprot III pielikumā izklāstītās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, 20. pantā minētos piemērojamās saskaņotos standartus un kopējās specifikācijas, kā arī attiecīgos Savienības saskaņošanas tiesību aktu un valstu tiesību aktu noteikumus;
- d) māc sagatavot atbilstības novērtēšanu apliecinošus sertifikātus, dokumentāciju un ziņojumus.

8. Atbilstības novērtēšanas struktūras, tās augstākās vadības un par atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanu atbildīgo darbinieku objektivitāte tiek garantēta.

Atbilstības novērtēšanas struktūras augstākās vadības un par atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanu atbildīgo darbinieku atalgojums nav atkarīgs no atbilstības novērtējumu skaita vai to rezultātiem.

9. Atbilstības novērtēšanas struktūra nokārto civiltiesisko apdrošināšanu, ja vien atbildību nav uzņēmusies dalībvalsts saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai dalībvalsts pati nav tieši atbildīga par atbilstības novērtēšanu.

10. Atbilstības novērtēšanas struktūras darbinieki glabā dienesta noslēpumus attiecībā uz visu informāciju, kas iegūta, veicot atbilstības novērtēšanas uzdevumus saskaņā ar VII, IX un X pielikumu, izņemot attiecībās ar tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tās uzdevumi tiek veikti. Īpašuma tiesības, intelektuālā īpašuma tiesības un komercnoslēpumi ir aizsargāti.

11. Atbilstības novērtēšanas struktūras piedalās attiecīgo standartizācijas uzdevumu veikšanā un darbībās, ko veic saskaņā ar 42. pantu izveidotā paziņoto struktūru koordinācijas grupa, vai nodrošina, ka par šādām darbībām ir informēti par atbilstības novērtēšanas darbību veikšanu atbildīgie darbinieki, un par vispārīgām vadlīnijām izmanto minētās grupas darba rezultātā izstrādātos administratīvos lēmumus un dokumentus.

31. pants

Paziņoto struktūru atbilstības prezumpcija

Ja atbilstības novērtēšanas struktūra pierāda savu atbilstību kritērijiem, kas noteikti attiecīgajos saskaņotajos standartos vai to daļās, uz ko atsaucas publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, pieņem, ka tā ir atbilstīga 30. pantā izklāstītajām prasībām, ciktāl piemērojamie saskaņotie standarti attiecas uz minētajām prasībām.

32. pants

Paziņoto struktūru apakšuzņēmēji un meitasuzņēmumi

1. Ja paziņotā struktūra konkrētus uzdevumus saistībā ar atbilstības novērtēšanu uztic apakšuzņēmējam vai meitasuzņēmumam, tā pārliecinās, ka apakšuzņēmējs vai meitasuzņēmums atbilst 30. panta prasībām, un attiecīgi par to informē paziņojošo iestādi.
2. Paziņotā struktūra uzņemas pilnu atbildību par apakšuzņēmēju vai meitasuzņēmumu veiktajiem uzdevumiem neatkarīgi no tā, kur tie ir iedibināti.
3. Apakšuzņēmējs vai meitasuzņēmums drīkst veikt darbības tikai tad, ja klients tam piekrīt.
4. Paziņotā struktūra glabā paziņojošajai iestādei pieejamus attiecīgos dokumentus par apakšuzņēmēja vai meitasuzņēmuma kvalifikāciju novērtējumu un to veikto darbu saskaņā ar VII, IX un X pielikumu.

33. pants

Paziņošanas pieteikums

1. Atbilstības novērtēšanas struktūra iesniedz paziņošanas pieteikumu tās dalībvalsts paziņojošajai iestādei, kurā tā ir iedibināta.
2. Paziņošanas pieteikumam pievieno atbilstības novērtēšanas darbību aprakstu, VII, IX un X pielikumā izklāstīto atbilstības novērtēšanas procedūru aprakstu un to mašīnu vai saistīto izstrādājumu veidu vai kategoriju aprakstu, attiecībā uz kuriem struktūra sevi piesaka kā kompetentu, kā arī valsts akreditācijas struktūras izsniegtu akreditācijas sertifikātu, ja tāds ir, kas apliecina, ka atbilstības novērtēšanas struktūra atbilst 30. pantā noteiktajām prasībām.
3. Ja attiecīgajai atbilstības novērtēšanas struktūrai nav 2. punktā minētā akreditācijas sertifikāta, tā paziņojošajai iestādei iesniedz visus dokumentāros pierādījumus, kas nepieciešami, lai apstiprinātu, atzītu un regulāri uzraudzītu tās atbilstību 30. pantā noteiktajām prasībām.

34. pants

Paziņošanas procedūra

1. Paziņojošā iestāde paziņo tikai tādas atbilstības novērtēšanas struktūras, kuras atbilst 30. pantā noteiktajām prasībām.
2. Paziņojošā iestāde nosūta Komisijai un pārējām dalībvalstīm paziņojumu, izmantojot Komisijas izstrādāto un pārvaldīto elektronisko paziņošanas rīku.
3. Šā panta 2. punktā minētajā paziņojumā iekļauj:
 - a) sīku informāciju par veicamajām atbilstības novērtēšanas darbībām;
 - b) norādi par atbilstības novērtēšanas moduli vai moduļiem un attiecīgajiem mašīnu vai saistīto izstrādājumu veidiem vai kategorijām;
 - c) attiecīgo kompetences apliecinājumu.
4. Ja paziņošana netiek veikta, pamatojoties uz 33. panta 2. punktā minēto akreditācijas sertifikātu, paziņojošā iestāde iesniedz Komisijai un pārējām dalībvalstīm dokumentārus pierādījumus, kuri apliecina atbilstības novērtēšanas struktūras kompetenci un pasākumus, ar ko nodrošina, ka minētā struktūra tiks regulāri uzraudzīta un ka tā nemainīgi atbildīs 30. pantā noteiktajām prasībām.

5. Attiecīgā atbilstības novērtēšanas struktūra paziņotās struktūras darbības drīkst veikt tikai tad, ja Komisija vai pārējās dalībvalstis nav paidušas iebildumus vai nu divu nedēļu laikā no paziņojuma validēšanas brīža, ja tajā ir iekļauts 33. panta 2. punktā minētais akreditācijas sertifikāts, vai divu mēnešu laikā no paziņošanas brīža, ja paziņojumā ir iekļauti šā panta 4. punktā minētie dokumentārie pierādījumi.

Tikai šādu struktūru šajā regulā uzskata par paziņoto struktūru.

6. Paziņojošā iestāde Komisijai un pārējām dalībvalstīm paziņo par jebkādam attiecīgām turpmākajām izmaiņām 2. punktā minētajā paziņojumā.

35. pants

Paziņoto struktūru identifikācijas numuri un saraksti

1. Komisija katrai paziņotajai struktūrai piešķir identifikācijas numuru.

Tā piešķir tikai vienu šādu numuru arī tad, ja struktūra ir paziņota atbilstīgi vairākiem Savienības tiesību aktiem.

2. Komisija dara publiski pieejamu saskaņā ar šo regulu paziņoto struktūru sarakstu, tostarp tām piešķirtos identifikācijas numurus un atbilstības novērtēšanas darbības, kuru veikšanai tās ir paziņotas.

Komisija nodrošina minētā saraksta pastāvīgu atjaunināšanu.

36. pants

Grozījumi paziņojumos

1. Ja paziņojošā iestāde ir noskaidrojusi vai ir tikusi informēta, ka paziņotā struktūra vairs neatbilst 30. pantā noteiktajām prasībām vai nepilda savus pienākumus, kā noteikts 38. pantā, paziņojošā iestāde paziņojumu attiecīgi ierobežo, aptur vai anulē, ņemot vērā to, kādā mērā attiecīgā struktūra nav spējusi nodrošināt atbilstību prasībām vai pildīt savus pienākumus. Tā nekavējoties attiecīgi informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.

2. Ja paziņojums tiek ierobežots, apturēts vai anulēts vai ja paziņotā struktūra ir beigusi darbību, paziņojošā iestāde veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka minētajai struktūrai uzticētos dokumentus apstrādā cita paziņotā struktūra vai arī tie pēc pieprasījuma ir pieejami atbildīgajām paziņojošām un tirgus uzraudzības iestādēm.

37. pants

Paziņoto struktūru kompetences apšaubīšana

1. Komisija izmeklē visus gadījumus, kur tai ir radušās šaubas vai tai ir ziņots par šaubām attiecībā uz kādas paziņotās struktūras kompetenci vai tās spēju turpināt pildīt tai piemērojamās prasības un pienākumus.

2. Paziņotāja dalībvalsts pēc pieprasījuma sniedz Komisijai visu informāciju, kas attiecas uz attiecīgās paziņotās struktūras paziņošanas pamatojumu vai šīs struktūras kompetences saglabāšanu.

3. Komisija nodrošina, ka visa sensitīvā informācija, kas iegūta izmeklēšanas gaitā, tiek apstrādāta kā konfidenciāla informācija.

4. Ja Komisija pārliecinās, ka paziņotā struktūra neatbilst vai vairs neatbilst prasībām, kuru dēļ tā kļuva par paziņoto struktūru, Komisija pieņem īstenošanas aktu, kurā pieprasa paziņotājai dalībvalstij veikt vajadzīgos korektīvos pasākumus, tostarp vajadzības gadījumā atsaukt paziņojumu.

Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 48. panta 2. punktā.

38. pants

Paziņoto struktūru pienākumi to darbības laikā

1. Paziņotā struktūra veic atbilstības novērtēšanu saskaņā ar VII, IX un X pielikumā paredzētajām atbilstības novērtēšanas procedūrām.

2. Paziņotā struktūra darbojas samērīgā veidā, neradot pārmērīgu apgrūtinājumu ekonomikas dalībniekiem un pienācīgi ņemot vērā uzņēmuma lielumu, nozari, kurā tas darbojas, struktūru, novērtējamās tehnoloģijas sarežģītības pakāpi un to, vai attiecīgais ražošanas process ir masveida vai sērijveida.

To darot, paziņotā struktūra tomēr ievēro tādu stingrības pakāpi un aizsardzības līmeni, kāds ir vajadzīgs, lai mašīna vai saistītais izstrādājums atbilstu šīs regulas prasībām.

3. Ja paziņotā struktūra konstatē, ka ražotājs neievēro III pielikumā noteiktās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības vai 20. pantā minētos attiecīgos saskaņotos standartus vai kopējās specifikācijas, tā pieprasa, lai ražotājs veiktu attiecīgus korektīvus pasākumus, un neizdod ES tipa pārbaudes sertifikātu, nepieņem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājuma lēmumu un neizdod vienības verifikācijas sertifikātu.

4. Ja atbilstības uzraudzības gaitā pēc apstiprinājuma lēmuma pieņemšanas saskaņā ar IX pielikumu paziņotā struktūra konstatē, ka mašīna vai saistītais izstrādājums vairs nav atbilstīgs, tā pieprasa, lai ražotājs veiktu attiecīgus korektīvus pasākumus, un vajadzības gadījumā aptur vai anulē apstiprinājuma lēmumu.

Ja korektīvie pasākumi netiek veikti vai nedod vēlamo rezultātu, paziņotā struktūra visus apstiprinājuma lēmumus attiecīgi ierobežo, aptur vai anulē.

39. pants

Paziņoto struktūru lēmumu pārsūdzēšana

Paziņotā struktūra nodrošina, ka ir pieejama pārredzama un pieejama tās lēmumu pārsūdzības procedūra.

40. pants

Paziņoto struktūru pienākums informēt

1. Paziņotā struktūra informē paziņojošo iestādi par:

- a) ES tipa pārbaudes sertifikāta, kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājuma lēmuma vai vienības verifikācijas sertifikāta atteikšanu, ierobežošanu, apturēšanu vai anulēšanu;
- b) jebkādiem apstākļiem, kas ietekmē paziņojuma darbības jomu vai nosacījumus, kuri ir paziņošanas pamatā;
- c) visiem informācijas pieprasījumiem par atbilstības novērtēšanas darbībām, ko tā saņēmusi no tirgus uzraudzības iestādēm;
- d) atbilstības novērtēšanas darbībām – pēc pieprasījuma –, kas veiktas tās paziņojuma darbības jomā, un visām citām veiktajām darbībām, tostarp pārrobežu darbībām un apakšlīgumu slēgšanu.

2. Paziņotā struktūra pārējām struktūrām, kas paziņotas saskaņā ar šo regulu un kas veic līdzīgas atbilstības novērtēšanas darbības, kuras attiecas uz tāda paša veida mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, sniedz attiecīgu informāciju par jautājumiem saistībā ar negatīviem un – pēc pieprasījuma – pozitīviem atbilstības novērtēšanas rezultātiem.

41. pants

Pieredzes apmaiņa

Komisija gādā, lai starp dalībvalstu iestādēm, kas ir atbildīgas par paziņošanas nostādņēm, tiktu organizēta pieredzes apmaiņa.

42. pants

Paziņoto struktūru koordinācija

Komisija nodrošina, ka starp struktūrām, kas paziņotas saskaņā ar šo regulu, tiek veidota atbilstīga koordinācija un sadarbība un tā labi darbojas paziņoto struktūru nozares grupas veidā.

Paziņotās struktūras minētās grupas darbā piedalās tieši vai ar ieceltu pārstāvju starpniecību.

VI NODAĻA

SAVIENĪBAS TIRGUS UZRAUDZĪBA UN SAVIENĪBAS DROŠĪBAS PROCEDŪRAS

43. pants

Valsts līmeņa procedūra darbībām ar izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā un rada risku

1. Ja kādas dalībvalsts tirgus uzraudzības iestādēm ir pietiekams iemesls uzskatīt, ka izstrādājums, kurš ir šīs regulas darbības jomā, rada risku cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, tās veic attiecīgā izstrādājuma novērtējumu, kas aptver visas šajā regulā noteiktās attiecīgās prasības. Attiecīgie ekonomikas dalībnieki minētajā nolūkā pēc vajadzības sadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm.

Ja pirmajā daļā minētajā novērtējumā tirgus uzraudzības iestādes konstatē, ka izstrādājums, kas ir šīs regulas darbības jomā, neatbilst šīs regulas prasībām, tās nekavējoties prasa attiecīgajam ekonomikas dalībniekam saprātīgā periodā, kas ir samērīgs ar pirmajā daļā minētā riska raksturu, veikt pienācīgus un samērīgus korektīvos pasākumus, kas paredzēti Regulas (ES) 2019/1020 16. panta 3. punktā, lai novērstu neatbilstību vai likvidētu apdraudējumu, vai, ja tas nav iespējams, līdz minimālajam apjomam samazinātu risku, uz kuru norādījusi tirgus uzraudzības iestāde.

Tirgus uzraudzības iestādes attiecīgi informē konkrēto paziņoto struktūru.

2. Ja tirgus uzraudzības iestādes uzskata, ka neatbilstība skar arī citas dalībvalstis, tās informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par izvērtējuma rezultātiem un pasākumiem, ko tās prasījušas ekonomikas dalībniekam veikt.

3. Ekonomikas dalībnieks nodrošina, ka attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā un ko tas darījis pieejamus visā Savienības tirgū, tiek veikti visi atbilstošie korektīvie pasākumi.

4. Ja attiecīgais ekonomikas dalībnieks noteiktajā periodā neveic 1. punkta otrajā daļā noteiktos pienācīgos korektīvos pasākumus vai ja 1. punkta otrajā daļā minētā neatbilstība vai 1. punkta pirmajā daļā minētais risks saglabājas, tirgus uzraudzības iestādes nodrošina, ka attiecīgais izstrādājums tiek izņemts vai atsaukts no tirgus vai ka tā laišana tirgū tiek aizliegta vai ierobežota. Šādos gadījumos tirgus uzraudzības iestādes nodrošina, ka sabiedrība, Komisija un pārējās dalībvalstis tiek nekavējoties attiecīgi informētas.

5. Šā panta 4. punktā minētā informācija ietver visu pieejamo detalizēto informāciju, jo īpaši datus neatbilstīga izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, identificēšanai, datus par šāda izstrādājuma izcelsmi, domājamās neatbilstības un ar to saistītā riska veidu, veikto valsts pasākumu būtību un ilgumu, kā arī attiecīgā ekonomikas dalībnieka sniegtos argumentus. Tirgus uzraudzības iestādes jo īpaši norāda, vai neatbilstība ir saistīta ar kādu no šādiem cēloņiem:

- a) izstrādājuma neatbilstība III pielikumā noteiktajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām;
- b) nepilnības 20. panta 1. punktā minētajos saskaņotajos standartos;
- c) nepilnības 20. panta 6. punktā minētajās kopējās specifikācijās.

6. Citas dalībvalstis, izņemot to dalībvalsti, kura uzsākusi šajā pantā minēto procedūru, nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par visiem pieņemtajiem pasākumiem un sniedz jebkādu papildu informāciju, kas ir to rīcībā saistībā ar attiecīgā izstrādājuma, kurš ir šīs regulas darbības jomā, neatbilstību, un, ja tās nepiekrīt pieņemtajam valsts pasākumam, informē par saviem iebildumiem.

7. Ja triju mēnešu laikā pēc 4. punktā minētās informācijas saņemšanas neviena dalībvalsts vai Komisija nav izteikusi iebildumus pret kādas dalībvalsts veikto pagaidu pasākumu, šo pasākumu uzskata par pamatotu.

8. Dalībvalstis nodrošina, ka saistībā ar attiecīgo izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, nekavējoties tiek veikti piemēroti ierobežojošie pasākumi, piemēram, izstrādājuma izņemšana no tirgus.

44. pants

Savienības drošības procedūra

1. Ja pēc 43. panta 4., 6. un 7. punktā aprakstītās procedūras īstenošanas pret kādas dalībvalsts veiktu pasākumu tiek izteikti iebildumi vai ja Komisija uzskata, ka kāds valsts pasākums ir pretrunā Savienības tiesību aktiem, Komisija nekavējoties sāk apspriešanos ar dalībvalstīm un attiecīgo ekonomikas dalībnieku vai dalībniekiem un izvērtē valsts pasākumu.

Pamatojoties uz minētās izvērtēšanas rezultātiem, Komisija lēmuma formā pieņem īstenošanas aktu, kurā nosaka, vai valsts pasākums ir pamatots.

Komisija savu lēmumu adresē visām dalībvalstīm un to nekavējoties paziņo gan tām, gan attiecīgajam ekonomikas dalībniekam vai dalībniekiem.

2. Ja valsts pasākums tiek uzskatīts par pamatotu, visas dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz neatbilstīgo izstrādājumu, kas ir šīs regulas darbības jomā, tiek veikti pienācīgi ierobežojošie pasākumi, piemēram, izņemšana no tirgus, un par to attiecīgi informē Komisiju.

Ja valsts pasākums tiek atzīts par nepamatotu, attiecīgā dalībvalsts šādu pasākumu anulē.

3. Ja valsts pasākums tiek uzskatīts par pamatotu un izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, neatbilstība ir saistāma ar to saskaņoto standartu nepilnībām, kuri minēti šīs regulas 43. panta 5. punkta b) apakšpunktā, vai kopējās specifikācijās, kas minētas šīs regulas 43. panta 5. punkta c) apakšpunktā, Komisija piemēro Regulas (ES) Nr. 1025/2012 11. pantā vai attiecīgi šīs regulas 20. panta 8. punktā paredzēto procedūru.

45. pants

Atbilstīgi izstrādājumi, kas ir šīs regulas darbības jomā un rada risku

1. Ja dalībvalsts pēc 43. panta 1. punktā paredzētā novērtējuma konstatē, ka, lai gan izstrādājums, kas ir šīs regulas darbības jomā, atbilst III pielikumā noteiktajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, tas tomēr rada risku cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem un īpašumam, kā arī attiecīgā gadījumā videi, tā pieprasa attiecīgajam ekonomikas dalībniekam veikt visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgais izstrādājums, kad to laiž tirgū, vairs nerada šādu risku, šādu izstrādājumu izņemt no tirgus vai atsaukt saprātīgā periodā, kas ir samērīgs ar riska raksturu.

2. Ekonomikas dalībnieks nodrošina, ka attiecībā uz visiem attiecīgajiem izstrādājumiem, kas ir šīs regulas darbības jomā un ko tas darījis pieejamus visā Savienības tirgū, tiek veikti visi atbilstošie korektīvie pasākumi.

3. Dalībvalsts nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par izstrādājumu, kas rada risku, kā minēts 1. punktā. Minētā informācija ietver visu pieejamo detalizēto informāciju, jo īpaši datus attiecīgā izstrādājuma identificēšanai, datus par šāda izstrādājuma izcelsmi un piegādes ķēdi, konkrētā riska veidu un veikto valsts pasākumu būtību un ilgumu.

4. Komisija nekavējoties sāk apspriešanos ar dalībvalstīm un attiecīgo ekonomikas dalībnieku vai dalībniekiem un izvērtē veiktos valsts pasākumus.

Pamatojoties uz minētās izvērtēšanas rezultātiem, Komisija lēmuma formā pieņem īstenošanas aktu, kurā nosaka, vai valsts pasākums ir pamatots, un, ja nepieciešams, pieprasa veikt piemērotus pasākumus.

Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 48. panta 3. punktā.

Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ saistībā ar cilvēku veselības un drošības aizsardzību Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 48. panta 4. punktā, pieņem īstenošanas aktu, kas jāpiemēro nekavējoties.

5. Komisija savu lēmumu adresē visām dalībvalstīm un to nekavējoties paziņo gan tām, gan attiecīgajam ekonomikas dalībniekam vai dalībniekiem.

46. pants

Formāla neatbilstība

1. Neskarot 43. pantu, ja dalībvalsts attiecībā uz mašīnu vai saistīto izstrādājumu konstatē kaut ko no turpmāk norādītā, tā pieprasa attiecīgajam ekonomikas dalībniekam konkrēto neatbilstību novērst:

- a) CE zīme ir uzlikta, pārkāpjot Regulas (EK) Nr. 765/2008 30. pantu vai šīs regulas 24. pantu;
- b) CE zīme nav uzlikta;
- c) ražošanas kontroles posmā iesaistītās paziņotās struktūras identifikācijas numurs ir uzlikts, pārkāpjot 24. panta 3. punktu, vai tas nav uzlikts;
- d) ES atbilstības deklarācija nav sagatavota vai ir sagatavota nepareizi;
- e) tehniskā dokumentācija nav pieejama vai ir nepilnīga;
- f) informācija, kas minēta 10. panta 6. punktā vai 13. panta 3. punktā, nav norādīta, ir nepatiesa vai nepilnīga;
- g) nav izpildīta kāda cita administratīvā prasība, kas noteikta 10. vai 13. pantā.

2. Neskarot 43. pantu, ja dalībvalsts attiecībā uz daļēji komplektētu mašīnu konstatē kaut ko no turpmāk norādītā, tā pieprasa attiecīgajam ekonomikas dalībniekam konkrēto neatbilstību novērst:

- a) ES iekļaušanas deklarācija nav sagatavota vai ir sagatavota nepareizi;
- b) tehniskā dokumentācija nav pieejama vai ir nepilnīga;
- c) informācija, kas minēta 11. panta 5. punktā vai 14. panta 3. punktā, nav norādīta, ir nepatiesa vai nepilnīga;
- d) nav izpildīta kāda cita administratīvā prasība, kas noteikta 11. vai 14. pantā.

3. Ja 1. un 2. punktā minētā neatbilstība saglabājas, attiecīgā dalībvalsts veic visus atbilstīgos pasākumus, lai ierobežotu attiecīgā izstrādājuma, kas ir šīs regulas darbības jomā, pieejamību tirgū, aizliegtu to darīt pieejamu tirgū vai nodrošinātu tā atsaukšanu vai izņemšanu no tirgus.

VII NODAĻA

DELEĢĒTĀS PILNVARAS UN KOMITEJU PROCEDŪRA

47. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 6. panta 2. punktā, 6. panta 11. punktā un 7. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2023. gada 13. jūlija. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. panta 2. punktā, 6. panta 11. punktā un 7. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 6. panta 2. punktu, 6. panta 11. punktu vai 7. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divu mēnešu laikā no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

48. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu par 20. panta 3. punktā minēto īstenošanas akta projektu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

5. Komisija apspriežas ar komiteju par jautājumiem, par kuriem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012 vai citiem Savienības tiesību aktiem ir jāapspriežas ar nozares ekspertiem.

Turklāt komiteja var izskatīt jebkuru citu jautājumu, kas attiecas uz šīs regulas piemērošanu un ko saskaņā ar tās reglamentu var ierosināt tās priekšsēdētājs vai dalībvalsts pārstāvis.

VIII NODAĻA

KONFIDENCIALITĀTE UN SANKCIJAS

49. pants

Konfidencialitāte

1. Visas puses ievēro konfidencialitāti attiecībā uz šādu informāciju un datiem, kas iegūti, veicot to uzdevumus saskaņā ar šo regulu:

a) persondatiem;

b) fizisku vai juridisku personu konfidenciālu informāciju un komercnoslēpumiem, tostarp intelektuālā īpašuma tiesībām, ja vien šādas informācijas atklāšana nav sabiedrības interesēs.

2. Neskarot 1. punktu, informācija, ar ko konfidenciali savā starpā apmainās kompetentās valstu iestādes, kā arī kompetentās valstu iestādes un Komisija, netiek izpausta bez iepriekšējas vienošanās ar kompetento valsts iestādi, kura sniedza sākotnējo informāciju.

3. Šā panta 1. un 2. punkts neskar Komisijas, dalībvalstu un paziņoto struktūru tiesības un pienākumus attiecībā uz informācijas apmaiņu un brīdinājumu izplatīšanu, nedz arī attiecīgo personu pienākumu sniegt informāciju saskaņā ar krimināltiesībām.

4. Komisija un dalībvalstis var apmainīties ar konfidenciālu informāciju ar to trešo valstu regulatīvajām iestādēm, ar kurām tām ir divpusēji vai daudzpusēji konfidencialitātes nolīgumi un vienošanās, ja minētie nolīgumi un vienošanās nodrošina, ka jebkāda informācijas apmaiņa notiek saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem.

50. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko par šīs regulas pārkāpumiem piemēro ekonomikas dalībniekiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētās sankcijas ir efektīvas, samērīgas un atturošas, un tās var ietvert kriminālsodus par smagiem pārkāpumiem.

2. Dalībvalstis līdz 2026. gada 14. oktobrim dara zināmus Komisijai šādus noteikumus un pasākumus un bez kavēšanās tai paziņo par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

IX NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

51. pants

Atcelšana

1. Direktīvu 73/361/EEK atceļ.

Atsauces uz atcelto Direktīvu 73/361/EEK uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

2. Direktīvu 2006/42/EK atceļ no 2027. gada 14. janvāra.

Atsauces uz atcelto Direktīvu 2006/42/EK uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar XII pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

52. pants

Pārejas noteikumi

1. Dalībvalstis neliedz darīt pieejamus tirgū izstrādājumus, kas saskaņā ar Direktīvu 2006/42/EK laisti tirgū pirms 2027. gada 14. janvāra. Tomēr, sākot no 2023. gada 13. jūlija, minētās direktīvas 11. panta vietā šādiem izstrādājumiem, ieskaitot izstrādājumus, attiecībā uz kuriem jau ir uzsākta procedūra saskaņā ar Direktīvas 2006/42/EK 11. pantu, *mutatis mutandis* piemēro šīs regulas VI nodaļu.

2. EK tipa pārbaudes sertifikāti un apstiprinājuma lēmumi, kas izdoti saskaņā ar Direktīvas 2006/42/EK 12. pantu, paliek spēkā līdz brīdim, kad beidzas to derīguma termiņš.

53. pants

Izvērtēšana un pārskatīšana

1. Komisija līdz 2028. gada 14. jūlijam un pēc tam ik pēc četriem gadiem iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas izvērtējumu un pārskatīšanu. Ziņojumus publicē.

2. Ņemot vērā 6. pantā minēto tehnikas attīstību un dalībvalstu gūto praktisko pieredzi, Komisija savā ziņojumā iekļauj turpmāk minēto šīs regulas aspektu novērtējumu:

- a) III pielikumā noteiktās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības;
- b) atbilstības novērtēšanas procedūra, kas piemērojama I pielikumā esošajām sarakstā iekļautajām augsta riska mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem.

Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu par šīs regulas attiecīgo noteikumu grozīšanu.

3. Komisija līdz 2026. gada 14. jūlijam un pēc tam ik pēc pieciem gadiem iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei īpašu ziņojumu par šīs regulas 6. panta 4. un 5. punkta izvērtējumu. Ziņojumus publicē.

Komisija savos ziņojumos iekļauj vismaz šādus elementus:

- a) to datu un informācijas kopsavilkumu, ko dalībvalstis saskaņā ar 6. panta 5. punktu sniegušas pārskata periodā;

- b) I pielikumā iekļauto mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategoriju saraksta izvērtējumu, ņemot vērā 6. panta 4. punktā noteiktos kritērijus.

Ziņojumos Komisija novērtē dalībvalstu sniegto datu un informācijas pienācīgumu un pieejamību, tostarp to pietiekamību un piemērotību salīdzinošai izvērtēšanai, apzinot visas nepilnības, lai nodrošinātu 6. panta efektīvu darbību un izpildi.

54. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2027. gada 14. janvāra.

Tomēr turpmāk minētos pantus piemēro no šādiem datumiem:

- a) 26. līdz 42. pantu no 2024. gada 14. janvāra;
- b) 50. panta 1. punktu no 2023. gada 14. oktobra;
- c) 6. panta 7. punktu, 48. pantu un 52. pantu no 2023. gada 13. jūlija;
- d) 6. panta 2. līdz 6. punktu un 11. punktu, 47. pantu un 53. panta 3. punktu no 2024. gada 14. jūlija.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2023. gada 14. jūnijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja
R. METSOLA

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
J. ROSWALL

I PIELIKUMS

MAŠĪNU UN SAISTĪTO IZSTRĀDĀJUMU KATEGORIJAS, KURĀM JĀPIEMĒRO VIENA NO 25. PANTA 2. UN 3. PUNKTĀ MINĒTAJĀM PROCEDŪRĀM

A DAĻA

Mašīnu un saistīto izstrādājumu kategorijas, kurām jāpiemēro 25. panta 2. punktā minētā procedūra:

1. Noņemamas mehāniskās transmisijas ierīces, tostarp to aizsargi.
2. Aizsargi noņemamām mehāniskās transmisijas ierīcēm.
3. Transportlīdzekļu pacelāji.
4. Uz portatīviem ratiņiem darbināmas stiprināšanas un citas triecienspēka mašīnas.
5. Drošības sastāvdaļas ar pilnībā vai daļēji paševolucionējošu rīcību, kurās izmantotas mašīnmācīšanās pieejas, kas nodrošina drošības funkcijas.
6. Mašīnas ar iegultām sistēmām ar pilnībā vai daļēji paševolucionējošu rīcību, kurās izmantotas mašīnmācīšanās pieejas, kas nodrošina drošības funkcijas, un kuras netiek atsevišķi laistas tirgū, bet vienīgi saistībā ar minētajām sistēmām.

B DAĻA

Mašīnu un saistīto izstrādājumu kategorijas, kurām jāpiemēro viena no 25. panta 3. punktā minētajām procedūrām:

1. Šādu tipu ripzāģi (ar vienu vai vairākiem asmeņiem) koka un materiālu ar tam līdzīgām fizikālajām īpašībām apstrādei vai gaļas un materiālu ar tai līdzīgām fizikālajām īpašībām apstrādei:
 - 1.1. zāģmašīnas ar griešanas laikā fiksētu(-iem) asmeni(-ņiem) ar nostiprinātu pamatni vai balstu un sagataves manuālu padevi vai demontējamu mehānisku padevi;
 - 1.2. zāģmašīnas ar griešanas laikā fiksētu(-iem) asmeni(-ņiem) un manuāli darbināmu turp un atpakaļ kustīgu zāģgaldu vai ratiņiem;
 - 1.3. zāģmašīnas ar griešanas laikā fiksētu(-iem) asmeni(-ņiem) ar iebūvētu sagataves mehāniskās padeves ierīci, ar manuālu iekraušanu un/vai izkraušanu;
 - 1.4. zāģmašīnas ar griešanas laikā kustīgu(-iem) asmeni(-ņiem) un asmens(-ņu) mehānisku pārvietošanu, ar manuālu iekraušanu un/vai izkraušanu.
2. Rokas padeves ēvelmašīnas virsmu kokapstrādei.
3. Kokapstrādes biezumēveles vienas puses apstrādei ar iebūvētu mehāniskās padeves ierīci un manuālu iekraušanu un/vai izkraušanu.
4. Šādu tipu lentzāģi ar manuālu iekraušanu un/vai izkraušanu koka un materiālu ar tam līdzīgām fizikālām īpašībām apstrādei vai gaļas un materiālu ar tai līdzīgām fizikālām īpašībām apstrādei:
 - 4.1. zāģmašīnas ar darbības laikā fiksētu(-iem) asmeni(-ņiem) un ar nekustīgu vai turp un atpakaļ kustināmu darbgaldu vai ar balstu sagatavei;
 - 4.2. zāģmašīnas ar asmeni(-ņiem), kas uzmontētas uz ratiņiem ar turp un atpakaļ kustību.

5. Mašīnas koka un materiālu ar tam līdzīgām fizikālām īpašībām apstrādei, kas kombinētas no 1. līdz 4. punktā un 7. punktā minēto tipu mašīnām.
 6. Rokas padeves tapu frēzes ar vairākiem instrumentu turētājiem kokapstrādei.
 7. Rokas padeves vertikālās tapu frēzes koka un materiālu ar tam līdzīgām fizikālām īpašībām apstrādei.
 8. Pārnēsājami ķēdes zāģi kokapstrādei.
 9. Metālu aukstās apstrādes spiednes, tajā skaitā velmji, ar manuālu iekraušanu un/vai izkraušanu, kuru kustīgo darbīgo daļu gājiens var pārsniegt 6 mm un ātrums var pārsniegt 30 mm/s.
 10. Iesmidzināšanas vai kompresijas plastmasas formēšanas mašīnas ar manuālu iekraušanu vai izkraušanu.
 11. Iesmidzināšanas vai kompresijas kaučuka formēšanas mašīnas ar manuālu iekraušanu vai izkraušanu.
 12. Pazemes darbiem paredzētas šādu tipu mašīnas:
 - 12.1. lokomotīves un bremžu vagoni;
 - 12.2. hidrauliskās piedziņas griestu balsti.
 13. Manuāli piekraujamas sadzīves atkritumu savākšanas mašīnas ar kompresijas mehānismu.
 14. Cilvēku vai cilvēku un preču celšanas ierīces, kas saistītas ar vertikālas krišanas apdraudējumu no vairāk nekā 3 metru augstuma.
 15. Aizsargierīces, kas paredzētas cilvēku klātbūtnes noteikšanai.
 16. Pārvietojami bloķējami mehāniskās piedziņas aizsargi, kuri paredzēti kā aizsargierīces lietojumam mašīnās, kas minētas šīs daļas 9., 10. un 11. punktā.
 17. Loģikas bloki drošības funkciju nodrošināšanai.
 18. Apgāšanās aizsargkonstrukcijas (ROPS).
 19. Aizsargkonstrukcijas pret krītošiem objektiem (FOPS).
-

II PIELIKUMS

INDIKATĪVS DROŠĪBAS SASTĀVDAĻU SARAKSTS

1. Aizsargi noņemamām mehāniskās transmisijas ierīcēm.
2. Aizsargierīces, kas paredzētas cilvēku klātbūtnes noteikšanai.
3. Pārvietojami bloķējami mehāniskās piedziņas aizsargi, kuri paredzēti kā aizsargierīces lietojumam mašīnās, kas minētas I pielikuma B daļas 9., 10. un 11. punktā.
4. Loģikas bloki drošības funkciju nodrošināšanai.
5. Vārsti ar papildu līdzekļiem defektu noteikšanai, kas paredzēti bīstamu mašīnas kustību vadībai.
6. Mašīnu emisiju novadīšanas sistēmas.
7. Aizsargi un aizsargierīces, kas paredzētas cilvēku aizsardzībai no kustīgajām daļām, kuras iesaistītas mašīnas darbības procesā.
8. Novērošanas ierīces iekraušanas un kustību uzraudzībai celšanas mašīnās.
9. Ierobežotājsistēmas, kas notur cilvēkus sēdekļos.
10. Apturēšanas ierīces ārkārtas gadījumiem.
11. Izlādes sistēmas, lai novērstu potenciāli bīstamu elektrostatisko lādiņu uzkrāšanos.
12. III pielikuma 1.5.7., 3.4.7. un 4.1.2.6. iedaļā minētie enerģijas padeves ierobežotāji un enerģijas padeves atjaunošanas ierīces.
13. Sistēmas un ierīces, kas samazina trokšņu un vibrāciju emisiju.
14. Apgāšanās aizsargkonstrukcijas (ROPS).
15. Aizsargkonstrukcijas pret krītošiem objektiem (FOPS).
16. Divu roku vadības ierīces.

17. Šādas sastāvdaļas mašīnām, kas paredzētas cilvēku pacelšanai un/vai nolaišanai starp dažādiem laukumiem:

- a) ierīces laukumu durvju nobloķēšanai;
- b) ierīces, kas nepieļauj slodzi nesošā mezgla krišanu vai nekontrolētu kustību uz augšu;
- c) ierīces ātruma pārsniegšanas ierobežošanai,
- d) enerģiju akumulējoši amortizatori: nelineāri vai ar pretkustības slāpēšanu;
- e) enerģiju izkliedējoši amortizatori;
- f) drošības ierīces, kas piestiprinātas pie hidrauliskā spēka kontūra pacelājiem un ko izmanto kritienu novēršanai;
- g) aizsargslēdži, kas satur elektroniskas sastāvdaļas.

18. Programmatūra drošības funkciju nodrošināšanai.

19. Drošības sastāvdaļas ar pilnībā vai daļēji paševolucionējošu rīcību, kurā izmantotas mašīnmācīšanās pieejas, kas nodrošina drošības funkcijas.

20. Filtrēšanas sistēmas, kuras paredzēts izmantot mašīnu kabīnēs, lai aizsargātu operatorus vai citas personas pret bīstamu materiālu un vielu, tostarp augu aizsardzību līdzekļu, iedarbību, un šādu filtrēšanas sistēmu filtri.

III PIELIKUMS

**BŪTISKĀS VESELĪBAS UN DROŠĪBAS PRASĪBAS, KAS ATTIECAS UZ MAŠĪNU VAI SAISTĪTO
IZSTRĀDĀJUMU PROJEKTĒŠANU UN IZSTRĀDI**

A DAĻA

Definīcijas

Šajā pielikumā piemēro šādas definīcijas:

- a) “apdraudējums” ir potenciāls traumas vai veselībai nodarīta kaitējuma avots;
- b) “bīstama zona” ir jebkura zona mašīnas vai saistīta izstrādājuma iekšienē un/vai ap mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kurā pastāv risks cilvēka veselībai vai drošībai;
- c) “apdraudējumam pakļauta persona” ir jebkura persona, kas pilnīgi vai daļēji atrodas bīstamā zonā;
- d) “operators” ir persona vai personas, kas uzstāda, darbina, regulē, uztur, tīra, remontē vai pārvieto mašīnu vai saistīto izstrādājumu;
- e) “risks” ir traumas vai veselībai nodarīta kaitējuma, ko var radīt bīstama situācija, varbūtības un pakāpes kombinācija;
- f) “aizsargs” ir mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļa, ko īpaši izmanto tam, lai nodrošinātu aizsardzību, ko dod fiziska norobežošana;
- g) “aizsargierīce” ir ierīce (kas nav aizsargs), kas samazina risku pati vai apvienojumā ar aizsargu;
- h) “paredzētais lietojums” ir mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietojums atbilstīgi lietošanas instrukcijā sniegtajai informācijai;
- i) “pamatoti paredzams nepareizs lietojums” ir mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietojums tādā veidā, kas nav paredzēts lietošanas instrukcijā, taču kas var izrietēt no paredzamas cilvēka uzvedības.

B DAĻA

Vispārīgie principi

1. Mašīnas vai saistītā izstrādājuma ražotājs nodrošina, ka tiek veikts riska novērtējums, lai noteiktu mašīnai vai saistītajam izstrādājumam piemērojamās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības. Pēc tam mašīnu vai saistīto izstrādājumu projektē un izgatavo tā, lai izslēgtu tā bīstamību vai, ja tas nav iespējams, samazinātu visus attiecīgos riskus, ņemot vērā riska novērtējuma rezultātus.

Pirmajā daļā minētajā riska novērtēšanas un riska samazināšanas iteratīvajā procesā ražotājs:

- a) nosaka mašīnas vai saistītā izstrādājuma ierobežojumus, kas ietver paredzēto lietojumu un jebkuru pamatoti paredzamu nepareizu tā lietojumu;
- b) nosaka apdraudējumus, ko mašīna vai saistītais izstrādājums var radīt, un ar to saistītās bīstamās situācijas;
- c) novērtē riskus, ņemot vērā iespējamās traumas vai veselības kaitējuma smaguma pakāpi un tā radīšanas iespējamību;
- d) izvērtē riskus ar mērķi noteikt, vai riska samazinājums ir nepieciešams saskaņā ar šīs regulas mērķi;
- e) novērš apdraudējumus vai samazina riskus, kas saistīti ar šiem apdraudējumiem, piemērojot aizsardzības pasākumus tādā prioritāšu kārtībā, kāda noteikta 1.1.2. iedaļas b) punktā.

Riska novērtējumā un riska samazināšanā iekļauj apdraudējumus, kuri varētu rasties mašīnu vai saistīto izstrādājuma aprites ciklā un kuri, laižot mašīnu vai saistīto izstrādājumu tirgū, ir paredzami kā tā pilnīgi vai daļēji paševolucionējošas rīcības vai loģikas paredzamā attīstība, ņemot vērā, ka mašīna vai saistītais izstrādājums ir projektēts tā, lai darbotos ar dažādu autonomijas pakāpi. Riska novērtējumā un riska samazināšanā iekļauj riskus, kas izriet no viena mērķa sasniegšanai paredzētas tādu mašīnu mijiedarbības, kuras sakārto un vada tā, ka tās darbojas kā viens veselums, tādējādi veidojot mašīnu, kā definēts 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā;

2. Pienākumus, ko nosaka būtiskajās veselības aizsardzības un drošības prasībās, piemēro tikai tad, kad saistībā ar konkrēto mašīnu vai saistīto izstrādājumu pastāv attiecīgs apdraudējums, ja to lieto ražotāja paredzētos apstākļos vai paredzamās ārkārtas situācijās. Tomēr jebkurā gadījumā piemēro 1.1.2. iedaļā noteiktos drošības integrācijas principus un 1.7.3. iedaļā minētos pienākumus attiecībā uz mašīnu vai saistīto izstrādājumu marķēšanu un 1.7.4. iedaļā minētās lietošanas instrukcijas.
3. Šajā pielikumā noteiktās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības ir obligātas; tomēr, ņemot vērā tehnikas līmeni, var nebūt iespējams sasniegt tajās izvirzītos mērķus. Tādā gadījumā mašīnu vai saistīto izstrādājumu projektē un izgatavo tā, lai pēc iespējas pietuvinātos minētajiem mērķiem.
4. Šis pielikums ir sadalīts sešās nodaļās. Pirmajai nodaļai ir vispārējs raksturs, un tā attiecas uz visām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem. Pārējās nodaļas attiecas uz konkrētiem apdraudējumu veidiem. Tomēr, lai pārliecinātos, ka ir ievērotas visas attiecīgās būtiskās veselības un drošības prasības, ir svarīgi izskatīt visu šo pielikumu. Atkarībā no rezultātiem, kas gūti riska novērtējumā, kurš veikts saskaņā ar šīs daļas "Vispārīgie principi" 1. punktu, mašīnas vai saistītā izstrādājuma projektēšanā ņem vērā pirmās nodaļas prasības un vienas vai vairāku citu nodaļu prasības. Būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības attiecībā uz vides aizsardzību tiek piemērotas tikai 2.4. iedaļā minētajām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem.
5. Šie vispārīgie principi attiecas uz riska novērtējumu, ko veic daļēji komplektētu mašīnu ražotājs.

1. BŪTISKĀS VESELĪBAS UN DROŠĪBAS PRASĪBAS

1.1. Vispārīgas piezīmes

1.1.1. Piemērojamība

Pienākumi, kas noteikti būtiskajās veselības un drošības prasībās, attiecas uz daļēji komplektētām mašīnām, ciktāl minētās prasības ir relevantas.

Attiecīgās prasības, kas skar daļēji komplektētas mašīnas, neattiecas uz prasībām, kuras var izpildīt tikai daļēji komplektētu mašīnu iekļaušanas brīdī. Tomēr 1.1.2. iedaļā paredzētie drošības integrācijas principi ir piemērojami visos gadījumos.

1.1.2. Drošības integrācijas principi

a) Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai tie varētu veikt savas funkcijas un tos varētu darbināt, regulēt un uzturēt, nepakļaujot cilvēkus riskam, ja šīs darbības veic paredzētajos apstākļos, ņemot vērā arī jebkuru pamatoti paredzamu nepareizu lietojumu. Aizsardzības pasākumi jāveic ar mērķi novērst jebkādu risku visā paredzamajā mašīnas vai saistītā izstrādājuma kalpošanas laikā, tostarp transportēšanas, montāžas, demontāžas, atspējošanas un nodošanas metāllūžņos posmā.

b) Izvēloties vispiemērotākās metodes, ražotājam turpmāk noteiktajā kārtībā ir pienākums piemērot šādus principus:

i) novērst apdraudējumus vai, ja tas nav iespējams, līdz minimumam samazināt riskus (drošas mašīnas vai saistītā izstrādājuma konstrukcija un izgatavošana);

ii) veikt vajadzīgos aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātos pret riskiem, ko nevar novērst;

- iii) informēt lietotājus par atlikušajiem riskiem pieņemto aizsardzības pasākumu nepilnību dēļ, un sniegt norādījumus par to, vai ir vajadzīga īpaša apmācība, kā arī norādīt jebkādu vajadzību lietot individuālos aizsarglīdzekļus.
- c) Konstruējot un izgatavojot mašīnu vai saistīto izstrādājumu un sastādot lietošanas instrukcijas, ražotājam jāapsver ne tikai mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietošana paredzētajiem mērķiem, bet arī jebkura tā pamatoti paredzama nepareiza lietošana. Mašīna vai saistītais izstrādājums jākonstruē un jāizgatavo tā, lai to nevarētu lietot neparedzētiem mērķiem, ja šāda lietošana radītu risku. Ja nepieciešams, lietošanas instrukcijām jāvērs lietotāja uzmanību uz to, kā, ņemot vērā pieredzi, šo mašīnu vai saistīto izstrādājumu nevajadzētu lietot.
- d) Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo, ņemot vērā ierobežojumus, kādiem pakļauts operators, nepieciešami vai paredzami izmantojot individuālos aizsarglīdzekļus.
- e) Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai lietotājs attiecīgā gadījumā varētu pārbaudīt drošības funkcijas. Mašīna vai saistītais izstrādājums jāaprīko ar visu speciālo aprīkojumu un piederumiem un attiecīgajos gadījumos konkrētu funkcionālā testa procedūru aprakstu, kuras vajadzīgas tā testēšanai, regulēšanai, uzturēšanai un drošai lietošanai.

1.1.3. *Materiāli un izstrādājumi*

Materiāli, ko lieto mašīnas vai saistīto izstrādājumu ražošanā, vai izstrādājumi, ko izmanto vai rada to ekspluatācijas laikā, nedrīkst apdraudēt personu veselību un drošību. Īpaši, ja izmanto šķidrumus, mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nepieļautu riskus uzpildīšanas, lietošanas, reģenerācijas vai iztukšošanas dēļ.

1.1.4. *Apgaismojums*

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāaprīko ar vietējo apgaismojumu, kas piemērots attiecīgajām darbībām, ja šāda apgaismojuma trūkums var radīt risku normālas vispārējā apgaismojuma intensitātes apstākļos.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nerastos iespējami traucējoši ēnu laukumi, kairinoši spilgta gaisma un bīstami stroboskopiski efekti uz kustīgajām daļām apgaismojuma dēļ.

Iekšējās daļas, kam bieži vajadzīga inspicēšana un regulēšana, kā arī uzturēšanas zonas jānodrošina ar piemērotu apgaismojumu.

1.1.5. *Mašīnas vai saistītā izstrādājuma konstruēšana tā, lai atvieglotu rīkošanos ar to*

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam vai katrai tā sastāvdaļai jābūt:

- a) tādai, lai ar to varētu droši rīkoties un to varētu droši transportēt;
- b) iepakotai vai projektētai tā, ka to var droši glabāt, neradot bojājumus.

Mašīnas vai saistītā izstrādājuma vai tā sastāvdaļu transportēšanas laikā nedrīkst rasties iespējamās pēkšņas kustības vai nestabilitātes dēļ izraisīti apdraudējumi, ja ar mašīnu vai saistīto izstrādājumu vai tā sastāvdaļām rīkojas atbilstīgi instrukcijām.

Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma vai tā atsevišķo sastāvdaļu svars, izmēri vai forma neļauj to pārvietot ar rokām, mašīnai vai saistītajam izstrādājumam vai katrai tā sastāvdaļai jābūt:

- a) aprīkotai ar ierīcēm celšanas mehānisma pievienošanai; vai
- b) projektētai tā, ka to var aprīkot ar šādām ierīcēm; vai
- c) tādā formā, lai būtu iespējams viegli pievienot standarta pacelšanas mehānismu.

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums vai viena no tā sastāvdaļām jāpārvieto ar rokām, tai jābūt:

- a) viegli pārvietojamai; vai
- b) aprīkotai tā, lai to varētu droši pacelt un pārvietot.

Īpaša sagatavošanās jāveic, lai rīkotos ar instrumentiem un/vai mašīnas vai saistītā izstrādājuma detaļām, kuras var radīt apdraudējumu, pat ja to svars nav liels.

1.1.6. *Ergonomika*

Saskaņā ar paredzētajiem lietojuma apstākļiem jānovērš vai līdz iespējamajam minimumam jāsamazina operatora diskomforts, nogurums un fiziskā un psiholoģiskā spriedze, ievērojot vismaz šādus ergonomikas principus:

- a) dažādu operatora fizisko izmēru, spēka un izturības pielāgums;
- b) izvairīšanās no nepieciešamības pēc nogurdinošām darba pozām vai kustībām un pārmērīga roku darba izmantošanas, kas pārsniedz operatora spējas;
- c) pietiekami liela telpa operatora ķermeņa daļu kustībām;
- d) izvairīšanās no mašīnas noteikta darba tempa;
- e) izvairīšanās no novērošanas, kas prasa ilgstošu koncentrēšanos;
- f) cilvēka un mašīnas saskarnes pielāgošana paredzamajiem operatoru raksturlielumiem, tostarp attiecībā uz tādu mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kuram paredzēta pilnībā vai daļēji paševolucionējoša rīcība vai loģika un kurš projektēts darbībai ar dažādu autonomijas pakāpi;
- g) attiecīgā gadījumā mašīnas vai saistītā izstrādājuma, kuram paredzēta pilnībā vai daļēji paševolucionējoša rīcība vai loģika un kurš projektēts, lai darbotos ar dažādu autonomijas pakāpi, pielāgošana, lai tas atbilstoši un piemēroti reaģētu uz cilvēku darbībām (piemēram, mutiskām, izmantojot vārdus, un neverbālām, izmantojot žestus, sejas izteiksmes vai ķermeņa kustības) un lai tas saprotami paziņotu operatoriem par plānotajām darbībām (piemēram, ko tas darīs un kāpēc).

1.1.7. *Darbināšanas vietas*

Darbināšanas vietas jākonstruē un jāizgatavo tā, lai izvairītos no jebkāda riska izplūdes gāzu vai skābekļa trūkuma dēļ.

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums ir paredzēts lietojumam bīstamā vidē, kas rada risku operatora veselībai un drošībai, vai ja pati mašīna vai saistītais izstrādājums rada bīstamu vidi, jāveic atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu operatoram labus darba apstākļus un aizsargātu operatoru pret jebkādiem paredzamiem apdraudējumiem.

Ja iespējams, darbināšanas vieta jānodrošina ar atbilstīgu kabīni, kas projektēta, izgatavota vai aprīkota tā, lai ievērotu iepriekš minētās prasības. Izejai jābūt tādai, lai būtu iespējams ātri izklīūt no kabīnes. Turklāt attiecīgā gadījumā ir jānodrošina avārijas izeja, kurai jābūt virzienā, kur neatrodas parastā izeja.

1.1.8. *Sēdekļi*

Ja iespējams un ja darba apstākļi to pieļauj, darbstacijām, kas ir mašīnas vai saistītā izstrādājuma neatņemama sastāvdaļa, jābūt projektētām tā, lai tajās varētu ierīkot sēdekļus.

Ja operatoram paredzēts darbības laikā sēdēt un darbināšanas vieta ir mašīnas vai saistītā izstrādājuma neatņemama sastāvdaļa, sēdekļi jānodrošina kopā ar mašīnu vai saistīto izstrādājumu.

Operatora sēdeklim jāļauj viņam saglabāt stabilu stāvokli. Turklāt operatoram jābūt iespējai pielāgot sēdekli un tā attālumu no vadības ierīcēm.

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums ir pakļauts vibrācijām, sēdekļi jākonstruē un jāizgatavo tādā veidā, lai operatoru sasniedzošās vibrācijas samazinātu līdz zemākajam līmenim, kāds vien ir pamatoti iespējams. Sēdekļa stiprinājumiem jāiztur jebkāda slodze, kādai tie var tikt pakļauti. Ja zem operatora kājām nav grīdas, jānodrošina kāju balsti, kas pārklāti ar neslīdīgu materiālu.

1.1.9. *Aizsardzība pret bojājumiem*

Mašīna vai saistītais izstrādājums jākonstruē un jāizgatavo tā, lai citas ierīces pieslēgšana tam, izmantojot jebkādu pašas pieslēgtās ierīces funkciju vai jebkādu attālinātu ierīci, kas sazinās ar mašīnu vai saistīto izstrādājumu, neradītu bīstamu situāciju.

Pieslēgšanai vai piekļuvei programmatūrai paredzēta aparatūras sastāvdaļa, kas pārraida signālu vai datus, kuri būtiski ietekmē mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību attiecīgajām būtiskajām veselības un drošības prasībām, jākonstruē tādā veidā, lai tā būtu pienācīgi aizsargāta pret nejaušiem vai tīšiem bojājumiem. Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir jābūt pierādījumi par likumīgu vai nelikumīgu iejaukšanos minētās aparatūras sastāvdaļas darbībā, ja tā ir svarīga pieslēgšanai vai piekļuvei programmatūrai, kas būtiski ietekmē mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību.

Programmatūra un dati, kas būtiski ietekmē mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību attiecīgajām būtiskajām veselības un drošības prasībām, ir atbilstoši jāidentificē un pienācīgi jāaizsargā pret nejaušiem vai tīšiem bojājumiem.

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir jāidentificē tajā uzstādītā programmatūra, kas nepieciešama tā drošai darbībai, un vienmēr jāspēj sniegt informāciju viegli pieejamā veidā.

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt pierādījumi par likumīgu vai nelikumīgu iejaukšanos programmatūrā vai par mašīnā vai saistītā izstrādājumā uzstādītās programmatūras vai tās konfigurācijas modificēšanu.

1.2. Vadības sistēmas

1.2.1. Vadības sistēmu drošums un uzticamība

Vadības sistēmas jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nepieļautu bīstamu situāciju rašanos.

Vadības sistēmām jābūt projektētām un izgatavotām tā, lai:

- a) atbilstoši apstākļiem un riskiem tās varētu izturēt paredzēto slodzi ekspluatācijas laikā un paredzētu un neparedzētu ārējo iedarbību, tostarp pamatoti paredzamus trešo pušu ļaunprātīgus iejaukšanās mēģinājumus, kas rada bīstamu situāciju;
- b) vadības sistēmas aparatūras vai loģikas kļūmes nerada bīstamas situācijas;
- c) vadības sistēmas loģikas kļūdas nerada bīstamas situācijas;
- d) drošības funkciju ierobežojumi jānosaka ražotāja veiktajā riska novērtējumā, un nav atļauts veikt modifikācijas mašīnas vai saistītā izstrādājuma radītajos iestatījumos vai noteikumos, tostarp mašīnas vai saistītā izstrādājuma mācīšanās posmā, ja šādas modifikācijas varētu radīt bīstamas situācijas;
- e) pamatoti paredzamas cilvēka kļūdas darbības laikā nerada bīstamas situācijas;
- f) tādu datu izsekošanas žurnāls, kuri ģenerēti saistībā ar iejaukšanos un drošības programmatūras versiju augšupielādi pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā, būtu iespējots piecu gadu laikposmā pēc šādas augšupielādes vienīgi nolūkā apliecināt mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību šim pielikumam pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma;

Mašīnu vai saistīto izstrādājumu vadības sistēmām ar pilnībā vai daļēji paševolucionējošu rīcību vai loģiku, kuras projektētas darbībai ar dažādu autonomijas pakāpi, jābūt projektētām un izgatavotām tā, lai:

- a) tās nenovestu pie tā, ka mašīna vai saistītais izstrādājums veic darbības ārpus tā noteiktā uzdevuma un kustības telpas;
- b) pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā tiktu iespējota datu reģistrēšana par drošības lēmumu pieņemšanas procesu attiecībā uz programmatūrā balstītām drošības sistēmām, kas nodrošina drošības funkciju, lai šādi dati tiktu glabāti vienu gadu pēc to savākšanas vienīgi nolūkā pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma apliecināt mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību šim pielikumam;
- c) vienmēr būtu iespējams veikt korekcijas mašīnā vai saistītajā izstrādājumā, lai uzturētu tam piemērošo drošuma līmeni.

Īpaša uzmanība jāpievērš šādiem jautājumiem:

- a) mašīna vai saistītais izstrādājums nedrīkst sākt darboties neparedzēti;
- b) mašīnas vai saistītā izstrādājuma parametri nedrīkst mainīties nokontrolētā veidā, ja šādas izmaiņas varētu radīt bīstamas situācijas;
- c) nedrīkst pieļaut mašīnas vai saistītā izstrādājuma vai operatoru ģenerētas iestatījumu vai noteikumu modifikācijas, tostarp mašīnas vai saistītā izstrādājuma mācīšanās posmā, ja šādas modifikācijas varētu izraisīt bīstamas situācijas;
- d) mašīnas vai saistītā izstrādājuma darbības apturēšana nedrīkst tikt atsaukta, ja apturēšanas komanda jau ir dota;
- e) neviena kustīga mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļa vai sagatave, ko mašīna vai saistītais izstrādājums tur, nedrīkst nokrist vai tikt izmesta;
- f) automātiska vai manuāla jebkādu kustīgo daļu apturēšana nedrīkst tikt traucēta;
- g) aizsargierīcēm pilnībā jā saglabā efektivitāte vai arī jādod apturēšanas komanda.
- h) ar drošību saistītajām vadības sistēmas daļām saskaņotā veidā jāattiecas uz visu mašīnu vai saistīto izstrādājumu vai daļēji komplektētu mašīnu, vai to kombinācijas montāžu.

Bezvadu vadības gadījumā sakaru vai savienojuma kļūme vai nepareizs savienojums nedrīkst radīt bīstamu situāciju.

1.2.2. Vadības ierīces

Vadības ierīcēm jābūt:

- a) skaidri redzamām un atpazīstamām, vajadzības gadījumā marķētām ar piktogrammām;
- b) novietotām tā, lai tās varētu droši darbināt bez vilcināšanās, laika zaudēšanas un pārpratuma riska;
- c) projektētām tā, lai vadības ierīces kustība atbilstu tās iedarbībai;
- d) novietotām ārpus bīstamām zonām, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams attiecībā uz noteiktām vadības ierīcēm, piemēram, avārijas slēdzi vai apmācības pulti;
- e) novietotām tā, lai to darbība neradītu papildu risku;
- f) projektētām vai aizsargātām tā, lai vēlamais rezultāts, ja tā sasniegšana saistīta ar apdraudējumu, nebūtu sasniedzams bez apzinātas darbības;
- g) izgatavotām tā, lai tās izturētu paredzamo spēku iedarbību, īpašu uzmanību pievēršot avārijas apturēšanas ierīcēm, kuras var tikt pakļautas ievērojamu spēku iedarbībai.

Ja vadības ierīce ir projektēta un izgatavota tā, lai ar to veiktu vairākas atšķirīgas darbības, proti, ja nav tiešas atbildes, veicamā darbība ir skaidri jāparāda un vajadzības gadījumā īpaši jāapstiprina.

Vadības ierīču izvietojumam, pārvietošanās veidam un iedarbināšanas pretestībai jāatbilst izpildāmajai darbībai, ņemot vērā ergonomikas principus.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāaprīko ar indikatoriem, kas vajadzīgi drošai darbināšanai. Operatoram jābūt iespējai tos saskatīt no savas vadības pozīcijas.

Operatoram jābūt iespējai no jebkuras vadības pozīcijas pārliecināties, vai bīstamajās zonās neatrodas cilvēki, vai arī vadības sistēma jākonstruē un jāizgatavo tā, lai mašīnbūves izstrādājumu nevarētu iedarbināt, ja bīstamajā zonā kāds atrodas.

Ja šādas iespējas nav, pirms mašīna vai saistītais izstrādājums sāk darboties, jādod akustisks un/vai vizuāls brīdinājuma signāls. Apdraudējumam pakļautajiem cilvēkiem jāspēj laikus atstāt bīstamo zonu vai novērst, ka mašīna sāk darboties.

Ja nepieciešams, jāparedz līdzekļi, lai nodrošinātu to, ka mašīnu vai saistīto izstrādājumu iespējams vadīt tikai no vadības pozīcijām, kas atrodas vienā vai vairākās iepriekšnoteiktās zonās vai vietās.

Ja ir vairāk nekā viena vadības pozīcija, vadības sistēma jākonstruē tā, lai vienas vadības pozīcijas lietojums nepieļauj pārējo vadības pozīciju lietošanu, izņemot apturēšanas vadības ierīces un avārijas slēdzi.

Ja mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir divas vai vairākas darbināšanas vietas, katra no tām jāaprīko ar visām nepieciešamajām vadības ierīcēm tā, lai operatori cits citam netraucētu un neradītu bīstamu situāciju.

1.2.3. Iedarbināšana

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt iedarbināmam, tikai apzināti aktivējot šim nolūkam paredzētu vadības ierīci.

Tā pati prasība ir piemērojama:

- a) atkārtoti iedarbinot mašīnu vai saistīto izstrādājumu pēc apturēšanas, neatkarīgi no iemesla;
- b) būtiski mainot ekspluatācijas apstākļus.

Tomēr mašīnas vai saistītā izstrādājuma atkārtotu iedarbināšanu vai izmaiņas ekspluatācijas apstākļos iespējams īstenot, apzināti aktivējot ierīci, kas nav šādam nolūkam paredzēta vadības ierīce, ar nosacījumu, ka tas nerada bīstamu situāciju.

Attiecībā uz mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kas darbojas automātiskā režīmā, tā iedarbināšana, atkārtota iedarbināšana pēc apturēšanas vai izmaiņas tā ekspluatācijas apstākļos var būt iespējamas bez iejaukšanās ar noteikumu, ka tas nerada bīstamu situāciju.

Ja mašīnai vai saistītajam izstrādājumam ir vairākas iedarbināšanas ierīces un tāpēc operatori var pakļaut cits citu apdraudējumam, tam jābūt aprīkotam ar papildu ierīcēm, lai nepieļautu šādus riskus. Ja drošības apsvērumi prasa, lai iedarbināšanu un/vai apturēšanu veiktu noteiktā secībā, ir jābūt uzstādītām ierīcēm, kas nodrošina, ka šādas darbības tiek veiktas pareizajā secībā.

1.2.4. Apturēšana

1.2.4.1. Parasta apturēšana

Mašīna vai saistītais izstrādājums jāaprīko ar vadības ierīci, ar kuru mašīnu var droši pilnībā apturēt.

Katra darbstacija jāaprīko ar vadības ierīci, kas atkarībā no apdraudējuma veida paredzēta atsevišķu vai visu mašīnas vai saistītā izstrādājuma funkciju apturēšanai, lai tiktu garantēta mašīnas vai saistītā izstrādājuma drošība.

Mašīnas vai saistītā izstrādājuma apturēšanas vadības ierīcei jābūt prioritārai attiecībā pret iedarbināšanas vadības ierīci.

Tiklīdz mašīna vai saistītais izstrādājums vai tā bīstamās funkcijas ir apturētas, ir jāpārtrauc enerģijas padeve attiecīgajiem spēka pievadiem.

1.2.4.2. Ekspluatācijas apturēšana

Ja ekspluatācijas iemeslu dēļ nepieciešama apturēšanas ierīce, kas neatslēdz enerģijas padevi spēka pievadiem, apturēšanas stāvoklis ir jānovēro un jā saglabā.

1.2.4.3. Avārijas slēdzis

Katra mašīna vai saistītais izstrādājums jāaprīko ar vienu vai vairākām avārijas apturēšanas ierīcēm, lai novērstu faktiskus vai iespējamus apdraudējumus.

Tiek piemēroti turpmāk izklāstītie izņēmumi:

- a) mašīna vai saistītais izstrādājums, kurā avārijas apturēšanas ierīce neierobežo risku vai nu tāpēc, ka tā nesamazina apturēšanas laiku, vai arī tāpēc, ka tā nenodrošina īpašo pasākumu izpildi riska mazināšanai;

b) pārnēsājamas rokas vai ar roku vadāmas mašīnas vai saistītie izstrādājumi.

Ierīcei:

a) jābūt aprīkotai ar skaidri saprotamām, skaidri redzamām un ātri pieejamām vadības ierīcēm;

b) cik vien ātri iespējams, jāaptur bīstamais process, neradot papildu riskus;

c) nepieciešamības gadījumā jāiedarbina vai jāļauj iedarbināt noteiktas drošības funkcijas.

Kad pēc apturēšanas komandas beidzas avārijas apturēšanas ierīces aktīva darbība, tai jāturpina pildīt šī komanda, līdz tā tiek īpaši atcelta; nedrīkst pieļaut ierīces iedarbošanos, neaktivizējot apturēšanas komandu, un jānodrošina, ka ierīci var izslēgt, tikai veicot attiecīgu darbību, un ka ierīces izslēgšana atkārtoti neiedarbina mašīnu vai saistīto izstrādājumu, bet vienīgi dod iespēju to iedarbināt atkārtoti.

Avārijas apturēšanas funkcijai jābūt pieejamai un darbināmai jebkurā laikā neatkarīgi no darbības režīma.

Avārijas apturēšanas ierīcēm jādublē citi aizsardzības pasākumi, nevis tie jāaizstāj.

1.2.4.4. Mašīnu vai saistīto izstrādājumu montāža

Ja mašīnai vai saistītajam izstrādājumam vai mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļām paredzēts darboties kopīgi, ražotājam mašīna vai saistītais izstrādājums jākonstruē un jāizgatavo tā, lai apturēšanas vadības ierīces, to skaitā avārijas apturēšanas ierīces, var apturēt ne tikai pašu mašīnu vai saistīto izstrādājumu, bet arī visas ar to saistītās iekārtas, ja to turpmāka darbība var būt bīstama.

1.2.5. Vadības vai darbības režīmu izvēle

Izvēlētajam vadības vai darbības režīmam jāatceļ visi citi vadības vai darbības režīmi, izņemot avārijas apturēšanu.

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums ir projektēts un izgatavots, pieļaujot tā lietojumu vairākos vadības vai darbības režīmos, kas prasa dažādus aizsardzības pasākumus un/vai darba procedūras, tam jābūt aprīkotam ar režīmu selektoru, kuru var fiksēt katrā stāvoklī. Katram selektora stāvoklim jābūt skaidri identificējamam un jāatbilst tikai vienam darbības vai vadības režīmam.

Selektoru drīkst aizstāt ar citu izvēles metodi, kas ierobežo konkrētu mašīnas vai saistītā izstrādājuma funkciju lietošanu, padarot tās pieejamas tikai noteiktu kategoriju operatoriem.

Ja, veicot noteiktas darbības, mašīnai vai saistītam izstrādājumam jāspēj darboties ar pārvietotu vai noņemtu aizsargu un/vai deaktivētu aizsargierīci, vadības vai darbības režīmu selektoram vienlaikus:

a) jāatceļ visi citi vadības vai darbības režīmi;

b) jāpieļauj bīstamu funkciju izmantošana tikai ar tādām vadības ierīcēm, kurām jādarbojas nepārtraukti;

c) jāpieļauj bīstamu funkciju izmantošana tikai samazināta riska apstākļos, vienlaikus novēršot saistītu posmu radītus apdraudējumus;

d) jānovērš jebkāda bīstamu funkciju izmantošana, apzināti vai neapzināti iedarbojoties uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma sensoriem.

Ja šos četrus nosacījumus nav iespējams nodrošināt vienlaikus, vadības vai darbības režīmu selektoram jāaktivē citas aizsardzības funkcijas, kas izstrādātas un projektētas tā, lai nodrošinātu drošu darba zonu.

Turklāt operatoram jābūt iespējām vadīt to daļu darbību, ar kurām viņš strādā regulēšanas punktā.

1.2.6. *Energoapgādes vai sakaru tīkla savienojuma traucējumi*

Energoapgādes vai sakaru tīkla savienojuma pārtraukums, atjaunošana pēc pārtraukuma vai svārstības mašīnas vai saistītā izstrādājuma energoapgādē vai sakaru tīklā neatkarīgi no to veida nedrīkst radīt bīstamu situāciju.

Īpaša uzmanība jāpievērš šādiem jautājumiem:

- a) mašīna vai saistītais izstrādājums nedrīkst sākt darboties negaidīti;
- b) mašīnu parametri nedrīkst mainīties nekontrolētā veidā, ja šādas izmaiņas var radīt bīstamas situācijas;
- c) mašīnas vai saistītā izstrādājuma darbības apturēšana nedrīkst tikt atsaukta, ja apturēšanas komanda jau dota;
- d) neviena kustīga mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļa vai sagatave, ko mašīna vai saistītais izstrādājums tur, nedrīkst nokrist vai tikt izmesta;
- e) automātiska vai manuāla jebkādu kustīgo daļu apturēšana nedrīkst tikt traucēta;
- f) aizsargierīcēm pilnībā jā saglabā efektivitāte vai arī jādod apturēšanas komanda.

1.3. **Aizsardzība pret mehāniskiem riskiem**

1.3.1. *Stabilitātes zuduma risks*

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam un tā sastāvdaļām un stiprinājumiem jābūt pietiekami stabiliem, lai nepieļautu apgāšanos, krišanu vai nekontrolētas kustības transportēšanas, montāžas, demontāžas un jebkādas citas tādas darbības laikā, kurā iesaistīta mašīna vai saistītais izstrādājums.

Ja pati mašīnas vai saistītā izstrādājuma forma vai paredzētā uzstādīšana nenodrošina pietiekamu stabilitāti, jāiebūvē piemēroti stiprinājuma līdzekļi, kas jānorāda lietošanas instrukcijās.

1.3.2. *Demontēšanās risks darbības laikā*

Dažādaļām mašīnas vai saistīto izstrādājumu daļām un to savienojumiem jāspēj izturēt slodzes, kam tie ir pakļauti lietošanas laikā.

Lietojamo materiālu ilgizturībai jāatbilst ražotāja paredzētajiem darba vides apstākļiem, jo īpaši attiecībā uz noguruma, novecošanās, korozijas un nodiluma parādībām.

Lietošanas instrukcijās jānorāda drošības iemeslu dēļ vajadzīgo inspicēšanas un uzturēšanas darbību veids un biežums. Vajadzības gadījumā instrukcijās jānorāda dīšanai pakļautās daļas, kā arī to nomaiņas kritēriji.

Ja, neraugoties uz veiktajiem pasākumiem, plīšanas vai sadalīšanās risks saglabājas, attiecīgās daļas jāuzstāda, jānovieto vai jāaizsargā tā, lai jebkādi fragmenti tiktu uztverti, tādējādi novēršot bīstamas situācijas.

Gan nekustīgām, gan lokanām caurulēm, pa kurām plūst šķidrums, jo īpaši pie augsta spiediena, jāspēj izturēt paredzamās iekšējās un ārējās slodzes, un tām jābūt stingri nostiprinātām vai aizsargātām, lai plīšana neradītu risku.

Ja apstrādājamo materiālu instrumentam padod automātiski, lai nepieļautu risku cilvēkiem, jāievēro šādi nosacījumi:

- a) kad sagatave nonāk saskarē ar instrumentu, tam jābūt sasniegušam normālo darba stāvokli;
- b) ja instruments sāk darboties un/vai apstājas (ar nolūku vai nejauši), padeve jā saskaņo ar instrumenta kustību.

1.3.3. *Krītošu vai izsviestu objektu radīti riski*

Jāievēro piesardzība, lai novērstu krītošu vai izsviestu objektu radītu risku

1.3.4. *Virsmu, šķautņu vai stūru radīti riski*

Ciktāl iespējams atbilstoši to paredzētajam izmantojumam, pieejamām mašīnas vai saistīta izstrādājuma daļām nedrīkst būt asas šķautnes, asi stūri un raupjas virsmas, kas var radīt traumas.

1.3.5. *Riski saistībā ar kombinētu mašīnu vai saistīto izstrādājumu*

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums paredzēts vairāku dažādu darbību veikšanai, darbību starplaikā manuāli noņemot sagatavi (kombinēta mašīna vai saistītais izstrādājums), tas jākonstruē un jāizgatavo tādā veidā, lai katru tā elementu varētu lietot atsevišķi, pārējiem elementiem neradot risku apdraudējumam pakļautām personām.

Šajā nolūkā ir jābūt iespējai atsevišķi iedarbināt un apturēt jebkuru neaizsargātu tā elementu.

1.3.6. *Riski saistībā ar pārmaiņām ekspluatācijas apstākļos*

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums ir paredzēts darbību veikšanai dažādos ekspluatācijas apstākļos, tas jākonstruē un jāizgatavo tā, lai šo apstākļu izvēli un pielāgojumus tiem varētu veikt droši un uzticami.

1.3.7. *Riski saistībā ar kustīgajām daļām*

Mašīnas vai saistītā izstrādājuma kustīgās daļas jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nepieļautu saskares riskus, kas var izraisīt nelaimes gadījumus, vai gadījumā, ja riski saglabājas, lai tās būtu aprīkotas ar aizsargiem vai aizsargierīcēm.

Jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu kustīgo daļu nejaušu bloķēšanu. Ja veiktie piesardzības pasākumi neizslēdz bloķēšanas varbūtību, attiecīgā gadījumā mašīnbūves izstrādājums ir jāaprīko ar vajadzīgajām īpašajām aizsargierīcēm vai instrumentiem, lai iekārtu varētu atbloķēt drošā veidā.

Lietošanas instrukcijās un pēc iespējas arī uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma ar zīmi jānorāda šīs īpašās aizsargierīces un to lietojums.

Tāda bīstamu situāciju un psiholoģisku spriedzi izraisoša saskares riska novēršana, kuru var radīt mijiedarbība ar mašīnu, ir jāpielāgo:

a) vienlaicīgai cilvēka un mašīnas klātbūtnei kopīgā telpā, neveicot tiešu kopdarbību;

b) cilvēka un mašīnas mijiedarbībai.

1.3.8. *Līdzekļu izvēle aizsardzībai pret kustīgo daļu radītiem riskiem*

Aizsargi vai aizsargierīces, kas ir paredzētas aizsardzībai pret kustīgo daļu radītiem riskiem, jāizvēlas atkarībā no riska veida. Lai atvieglotu izvēli, jāizmanto tālāk minētās vadlīnijas.

1.3.8.1. *Transmisijas kustīgās daļas*

Aizsargiem, kas paredzēti cilvēku aizsardzībai pret apdraudējumiem, ko rada transmisijas kustīgās daļas, jābūt:

a) vai nu fiksētiem aizsargiem, kā minēts 1.4.2.1. iedaļā; vai

b) pārvietojamiem bloķējamiem aizsargiem, kā minēts 1.4.2.2. iedaļā.

Pārvietojamie bloķējamie aizsargi būtu jālieto, ja ir paredzēta bieža piekļuve.

1.3.8.2. Darba procesā iesaistītās kustīgās daļas

Aizsargiem vai aizsargierīcēm, kas paredzētas cilvēku aizsardzībai pret apdraudējumiem, ko rada darbā procesā iesaistītās kustīgās daļas, jābūt:

- a) vai nu fiksētiem aizsargiem, kā minēts 1.4.2.1. iedaļā; vai
- b) pārvietojamiem bloķējamiem aizsargiem, kā minēts 1.4.2.2. iedaļā; vai
- c) aizsargierīcēm, kā minēts 1.4.3. iedaļā; vai
- d) iepriekš minēto veidu kombinācijai.

Tomēr, ja dažas darba procesā iesaistītas kustīgās daļas darbināšanas laikā nav iespējams padarīt pilnībā nepieejamas tādu darbību dēļ, kurām ir vajadzīga operatora iejaukšanās, šādas daļas jāapriko ar:

- a) fiksētiem aizsargiem vai pārvietojamiem bloķējamiem aizsargiem, kas liedz piekļuvi tām daļu zonām, kuras netiek izmantotas darbā; un
- b) regulējamiem aizsargiem, kas minēti 1.4.2.3. iedaļā un kas ierobežo piekļuvi tādām kustīgu daļu zonām, kurām piekļuve ir nepieciešama.

1.3.9. Nekontrolētas kustības risks

Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļas darbība ir apturēta, jebkāda novirze no apturēšanas pozīcijas jebkādu iemeslu dēļ, kas nav darbība ar vadības ierīcēm, ir jānovērš vai arī šai novirzei jābūt tādai, kas nerada apdraudējumu.

1.4. Aizsargu un aizsargierīču obligātie raksturlielumi

1.4.1. Vispārīgās prasības

Aizsargiem un aizsargierīcēm jābūt:

- a) ar izturīgu konstrukciju;
- b) droši nostiprinātām vietā;
- c) tādām, kas nerada nekādu papildu apdraudējumu;
- d) tādām, kas nav viegli apejamas vai padarāmas ekspluatācijai nederīgas;
- e) novietotām piemērotā attālumā no bīstamās zonas;
- f) tādām, kas minimāli traucē novērot ražošanas procesu; un
- g) tādām, kas ļauj veikt būtisku darbu darbarīku uzstādīšanas un/vai nomaiņas, kā arī uzturēšanas nolūkā, pieļaujot piekļuvi tikai konkrētajai zonai, kurā darbs jāveic, ja iespējams, tā, lai nebūtu jānoņem aizsargs vai jāatspējo aizsargierīce.

Turklāt, ja iespējams, aizsargiem ir jāaizsargā pret materiālu vai objektu izsviešanu vai krišanu, kā arī pret mašīnas vai saistītā izstrādājuma radītām emisijām.

1.4.2. Īpašas prasības aizsargiem

1.4.2.1. Fiksēti aizsargi

Fiksētiem aizsargiem jābūt nostiprinātiem, izmantojot tādas sistēmas, ko iespējams atvērt vai noņemt tikai ar instrumentiem.

Ja aizsargus noņem, to stiprinājumu sistēmām jāpaliek piestiprinātām pie aizsargiem vai mašīnas vai saistītā izstrādājuma.

Ja iespējams, jānodrošina, lai aizsargi nevarētu turēties savā vietā bez stiprinājumiem.

1.4.2.2. Pārvietojami bloķējami aizsargi

Pārvietojamiem bloķējamiem aizsargiem:

- a) atvērtā stāvoklī, cik iespējams, jāpaliek piestiprinātiem pie mašīnas vai saistītā izstrādājuma;
- b) jābūt projektētiem un izgatavotiem tā, lai tos būtu iespējams regulēt tikai ar apzinātu darbību.

Pārvietojamiem bloķējamiem aizsargiem jābūt saistītiem ar bloķēšanas ierīci, kas:

- a) nepieļauj bīstamu mašīnas vai saistītā izstrādājuma funkciju iedarbināšanu, iekams minētie aizsargi nav aizvērti; un
- b) dod apturēšanas komandu ik reizi, kad minētie aizsargi vairs nav aizvērti.

Ja operators var aizsniegt bīstamo zonu, pirms beidzies risks bīstamu mašīnas vai saistītā izstrādājuma funkciju dēļ, pārvietojamie aizsargi papildus bloķēšanas ierīcei jāsavieno ar aizsarga fiksējošu ierīci, kas:

- a) novērš mašīnas vai saistītā izstrādājuma bīstamu funkciju iedarbināšanu, iekams aizsargs nav aizvērts un fiksēts; un
- b) saglabā aizsargu aizvērtā un aizslēgtā stāvoklī, līdz tiek novērsts traumas risks bīstamu mašīnas vai saistītā izstrādājuma funkciju dēļ.

Pārvietojamiem bloķējamiem aizsargiem jābūt projektētiem tā, lai vienas sastāvdaļas trūkums vai atteice nepieļautu bīstamu mašīnas vai saistītā izstrādājuma funkciju iedarbināšanu vai arī apturētu tās.

1.4.2.3. Regulējami piekļuvi ierobežojoši aizsargi

Regulējamiem aizsargiem, kas ierobežo piekļuvi tām kustīgo daļu zonām, kuras noteikti nepieciešamas darbam, jābūt:

- a) manuāli vai automātiski regulējamiem atkarībā no veicamā darba veida; un
- b) viegli regulējamiem, nelietojot instrumentus.

1.4.3. Īpašas prasības aizsargierīcēm

Aizsargierīces jāprojektē un jāierīko vadības sistēmā tā, lai:

- a) kustīgās daļas nevarētu sākt darboties, kamēr operators tās var sasniegt;
- b) cilvēki nevarētu sasniegt kustīgās daļas, kamēr tās ir kustībā; un
- c) vienas to sastāvdaļas trūkums vai atteice neļauj iedarbināt vai aptur kustīgās daļas.

Aizsargierīcēm jābūt regulējamām tikai apzinātas rīcības rezultātā.

1.5. Riski citu iemeslu dēļ

1.5.1. Elektroapgāde

Ja mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem ir elektroenerģijas pievads, tie jākonstruē, jāizgatavo un jāaprīko tā, lai novērstu vai varētu novērst visus ar elektrību saistītos apdraudējumus.

Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem piemēro drošības mērķus, kas izklāstīti Direktīvā 2014/35/ES. Tomēr pienākumus attiecībā uz mašīnas vai saistīto izstrādājumu atbilstības novērtējumu un to laišanu tirgū vai nodošanu ekspluatācijā, ņemot vērā ar elektrību saistītos riskus, nosaka tikai šī regula.

1.5.2. Statiskā elektrība

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai novērstu vai ierobežotu potenciāli bīstamu elektrostatisko lādiņu veidošanos, un/vai tie jāapriko ar izlādētājsistēmu.

1.5.3. Enerģijas, kas nav elektroenerģija, pievade

Ja mašīnu vai saistītos izstrādājumus darbina enerģija, kas nav elektroenerģija, tie jākonstruē, jāizgatavo un jāapriko tā, lai novērstu visus potenciālos riskus, kas saistīti ar šādiem enerģijas avotiem.

1.5.4. Uztādīšanas kļūdas

Ja paredzams, ka, uzstādot vai atkārtoti uzstādot noteiktas daļas, var tikt pieļautas kļūdas, kas varētu radīt risku, to novērš, konstruējot un izgatavojot šādas daļas, vai, ja tas nav iespējams, norādot informāciju uz pašām daļām vai to korpusiem. Tādu pašu informāciju norāda uz kustīgajām daļām vai to korpusiem, ja kustības virzienam ir jābūt zināmam, lai izvairītos no riska.

Ja nepieciešams, plašāka informācija par šiem riskiem jāsniedz lietošanas instrukcijās.

Ja riska avots var būt defektīvs savienojums, nepareiza savienošana jāpadara neiespējama konstruktīvi vai, ja tas nav iespējams, norādot attiecīgu informāciju uz savienojamajiem elementiem un, ja nepieciešams, uz savienošanas līdzekļiem.

1.5.5. Ekstremāla temperatūra

Jāveic pasākumi, lai novērstu jebkādu risku gūt traumas, saskaroties ar mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļām vai materiāliem, kuru temperatūra ir augsta vai ļoti zema, vai esot to tuvumā.

Tāpat jāveic nepieciešamie pasākumi, lai izvairītos vai aizsargātos no riska, ka tiek izsviests ļoti karsts vai ļoti auksts materiāls.

1.5.6. Ugunsgrēks

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai novērstu jebkādas uzliesmošanas vai pārkaršanas riskus, ko rada pati mašīna vai saistītais izstrādājums vai tā ģenerētās vai patērētās gāzes, šķidrums, putekļi, tvaiki vai citas vielas.

1.5.7. Eksplozija

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai novērstu eksplozijas riskus, ko rada pati mašīna vai saistītais izstrādājums vai tā ģenerētās vai patērētās gāzes, šķidrums, putekļi, tvaiki vai citas vielas.

Ciktāl tas attiecas uz eksplozijas riskiem saistībā ar mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietošanu potenciāli sprādzienbīstamā vidē, tam jāatbilst specializētajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem.

1.5.8. Troksnis

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai, ņemot vērā tehnikas attīstību un trokšņa mazināšanas līdzekļu pieejamību, līdz minimumam samazinātu risku, ko rada gaisvadīta trokšņa emisija, jo īpaši pie trokšņa avota.

Trokšņa emisijas līmeni var novērtēt, atsaucoties uz salīdzināmiem līdzīgu mašīnu vai saistīto izstrādājumu emisijas datiem.

1.5.9. Vibrācijas

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai, ņemot vērā tehnikas attīstību un vibrācijas mazināšanas līdzekļu pieejamību, līdz minimumam samazinātu risku, ko izraisa mašīnas vai saistītā izstrādājuma radītā vibrācija, jo īpaši pie vibrācijas avota.

Vibrāciju emisijas līmeni var novērtēt, atsaucoties uz salīdzināmiem līdzīgu mašīnu vai saistīto izstrādājumu emisijas datiem.

1.5.10. Starojums

Nevēlamas starojuma emisijas no mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem jānovērš vai arī jāsamazina līdz tādām līmenim, kam nav nelabvēlīgas ietekmes uz cilvēkiem.

Jebkāda funkcionāla jonizējošā starojuma emisijas jāierobežo līdz zemākajam līmenim, kāds ir pietiekams mašīnas vai saistītā izstrādājuma pareizai darbībai tā iestatīšanas, darbības un tīrīšanas laikā. Ja pastāv risks, jāveic nepieciešamie aizsardzības pasākumi.

Jebkāda funkcionāla nejonizējošā starojuma emisijas iestatīšanas, darbības un tīrīšanas laikā jāierobežo līdz tādām līmenim, lai tas neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēkiem.

1.5.11. Ārējais starojums

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai ārējais starojums netraucētu to darbību.

1.5.12. Lāzera starojums

Ja lieto lāzera iekārtas, jāņem vērā šādi aspekti:

- a) lāzera iekārtas mašīnās vai saistītajos izstrādājumos jākonstruē un jāizgatavo tā, lai novērstu jebkādu nejaušu starojumu;
- b) lāzera iekārtas mašīnās vai saistītajos izstrādājumos jāaizsargā tā, lai faktiskais starojums, atstarotais vai izkliedētais starojums, kā arī sekundārais starojums neapdraudētu veselību;
- c) optiskajam aprīkojumam lāzera iekārtu novērošanai vai regulēšanai mašīnā vai saistītajos izstrādājumos jābūt tādām, lai lāzera starojums neradītu veselības apdraudējumu.

1.5.13. Bīstamu materiālu un vielu emisijas

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai varētu izvairīties no to radīto bīstamo materiālu un vielu ieelpošanas, norīšanas, saskares ar ādu, acīm un gļotādām, kā arī no to ieķļūšanas organismā caur ādu riskiem.

Ja bīstamību novērst nevar, mašīna vai saistītais izstrādājums jāaprīko tā, lai bīstamos materiālus un vielas varētu ierobežot, uztvert, izsūknēt, izgulsnēt, izsmidzinot ūdeni, izfiltrēt vai apstrādāt ar citu vienlīdz efektīvu metodi.

Ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma normālas ekspluatācijas laikā process nav pilnībā norobežots, ierobežošanas vai uztveršanas, filtrēšanas vai atdalīšanas un izsūknēšanas ierīcēm jābūt izvietotām tā, lai tās darbotos cik vien iespējams efektīvi.

1.5.14. Iesprostošanas risks

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē, jāizgatavo vai jāaprīko tā, lai nepieļautu cilvēka iesprostošanu tajos, vai, ja tas nav iespējams, jāaprīko ar palīdzības izsaukšanas līdzekļiem.

1.5.15. Slīdēšanas, klupšanas vai krišanas risks

Mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļas, pa kurām jāpārvietojas vai uz kurām jāstāv cilvēkiem, jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nepieļautu cilvēku slīdēšanu, klupšanu vai krišanu uz šīm daļām vai no tām.

Attiecīgos gadījumos šīs daļas jāaprīko ar rokturiem, kas nostiprināti attiecībā pret lietotāju un ļauj tam saglabāt stabilitāti.

1.5.16. Zibensizlāde

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kurus nepieciešams aizsargāt pret zibens iedarbību to lietošanas laikā, jāaprīko ar sistēmu zibens radīta elektriskā lādiņa novadīšanai uz zemi.

1.6. Uzturēšana**1.6.1. Mašīnas vai saistītā izstrādājuma uzturēšana**

Regulēšanas un uzturēšanas punktiem jāatrodas ārpus bīstamajām zonām. Jābūt iespējamam veikt regulēšanas, uzturēšanas, remonta, tīrīšanas un apkopes darbības, kad mašīna vai saistītais izstrādājums ir apturēts.

Ja vienu vai vairākus iepriekš minētos nosacījumus tehnisku iemeslu dēļ nav iespējams izpildīt, jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka šīs darbības var veikt droši (skatīt 1.2.5. iedaļu).

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums darbojas automātiski un, ja vajadzīgs, arī citās mašīnās vai saistītajos izstrādājumos jānodrošina savienotājierīce diagnostisko defektoskopisko iekārtu uzstādīšanai.

Automatizētu mašīnu vai saistīto izstrādājumu sastāvdaļām, kas bieži jāmaina, jābūt viegli un droši noņemamām un nomaināmām. Šīm sastāvdaļām jābūt pieejamām minēto uzdevumu izpildei, lietojot attiecīgus tehniskos līdzekļus saskaņā ar noteikto darbības metodi.

1.6.2. *Pieklūve darbināšanas vietām un apkopes punktiem*

Mašīna vai saistīto izstrādājumu jākonstruē un jāizgatavo tā, lai varētu droši piekļūt visām zonām, kurās nepieciešama iejaukšanās mašīnas vai saistītā izstrādājuma darbināšanas, regulēšanas, uzturēšanas un tīrīšanas laikā.

Tādu mašīnu vai saistīto izstrādājumu gadījumā, kurās cilvēkiem darbināšanas, regulēšanas, uzturēšanas vai tīrīšanas nolūkā ir jāieiet, mašīnas pieklūves ejas un to izmēri jāpielāgo glābšanas iekārtu izmantošanai tā, lai būtu iespējama cilvēku glābšanu ārkārtas situācijās.

1.6.3. *Atvienošana no enerģijas avotiem*

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāaprīko ar ierīcēm to atvienošanai no visiem enerģijas avotiem. Šādi atvienotāji nepārprotami jāmarķē. Tiem jābūt bloķējamiem, ja atkārtota savienošana var apdraudēt cilvēkus. Jābūt iespējai atvienotājus bloķēt, ja operatoram nav iespējas no jebkura viņam pieejama pieklūves punkta pārbaudīt, vai enerģijas padeve joprojām ir atvienota.

Ja mašīnas vai saistītos izstrādājumus var pievienot elektrotīklam ar kontaktdakšas starpniecību, kontaktdakšas atvienošana ir pietiekama darbība, ar nosacījumu, ka operators no jebkura viņam pieejama pieklūves punkta var pārbaudīt, vai kontaktdakša joprojām ir atvienota.

Pēc enerģijas padeves pārtraukšanas visai mašīnas vai saistītā izstrādājuma ķēdēs palikušajai vai uzkrātajai enerģijai jābūt parastā veidā izkliedējamai, neradot risku cilvēkiem.

Atkāpjoties no iepriekšējās daļās paredzētajām prasībām, noteiktas ķēdes var palikt savienotas ar to enerģijas avotiem, piemēram, lai noturētu daļas, aizsargātu informāciju, apgaismotu iekštelpas u. tml. Šajā gadījumā jāveic īpaši pasākumi, lai garantētu operatora drošību.

1.6.4. *Operatora iejaukšanās*

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt projektētam, izgatavotam un aprīkotam tā, lai vajadzība pēc operatora iejaukšanās būtu ierobežota. Ja bez operatora iejaukšanās nav iespējams izvairīties, jābūt iespējai to īstenot vienkārši un droši.

1.6.5. *Iekšējo daļu tīrīšana*

Mašīna vai saistītais izstrādājums jākonstruē un jāizgatavo tā, lai iekšējās daļas, kurās ir bijušas bīstamas vielas vai maisījumi, varētu tīrīt, neieejot tajās; jebkādai nepieciešamai atbloķēšanai jābūt iespējamai arī no ārpuses. Ja ir neiespējami izvairīties no ieiešanas mašīnā vai saistītā izstrādājumā, tā jākonstruē un jāizgatavo tā, lai tīrīšana varētu notikt droši.

1.7. **Informācija**

1.7.1. *Informācija un brīdinājumi uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma*

Informāciju un brīdinājumus uz mašīnas vai saistītā izstrādājuma vēlams sniegt viegli saprotamu simbolu vai piktogrammu veidā.

Jebkura rakstiska vai mutiska informācija un brīdinājumi jāsniedz lietotājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi attiecīgā dalībvalsts.

1.7.1.1. Informācija un informācijas ierīces

Mašīnas vai saistītā izstrādājuma vadīšanai vajadzīgā informācija jāsniedz tādā veidā, lai tā būtu nepārprotama un viegli saprotama. Tās apjoms nedrīkst būt pārmērīgs, lai nepārslogotu operatoru.

Vizuālas atainošanas ierīcēm vai citiem interaktīviem saziņas līdzekļiem starp operatoru un mašīnu vai saistīto izstrādājumu jābūt viegli saprotamiem un vienkārši lietojamiem.

1.7.1.2. Brīdināšanas ierīces

Ja neuzraudzīta mašīnas vai saistītā izstrādājuma nepareiza darbība var apdraudēt cilvēku veselību un drošību, tas jāaprīko ar attiecīgiem akustiskiem vai gaismas brīdinājuma signāliem.

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums ir aprīkots ar brīdināšanas ierīcēm, to lietošanai jābūt vienkāršai un skaidri saprotamai. Operatora rīcībā vienmēr jābūt līdzekļiem šo brīdinājuma ierīču pārbaudei.

Jāievēro konkrēto Savienības tiesību aktu prasības attiecībā uz krāsām un drošības signāliem.

1.7.2. Brīdinājums par atlikušajiem riskiem

Ja, neraugoties uz veiktajiem projektēšanas pasākumiem drošības jomā, drošības pasākumiem un papildu aizsardzības pasākumiem, risks saglabājas, jānodrošina nepieciešamie brīdinājumi, tostarp brīdināšanas ierīces.

1.7.3. Mašīnu vai saistīto izstrādājumu marķējums

Papildus 10. un 24. pantā noteiktajām marķēšanas prasībām mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāmarķē redzami, salasāmi un neizdzēšami.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, uz kuriem attiecas šā pielikuma 2. līdz 6. nodaļa, jāmarķē saskaņā ar minētajās nodaļās noteiktajām papildu prasībām.

Turklāt attiecīgi jāmarķē mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kas projektēti un izgatavoti lietošanai potenciāli sprādzienbīstamā vidē.

Uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem jānorāda arī visa informācija, kas attiecas uz to tipu un ir būtiska lietošanas drošībai. Uz šādu informāciju attiecas 1.7.1. iedaļā izklāstītās prasības.

Ja lietošanas laikā mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļa tiek celta ar celšanas iekārtu, šīs daļas masa jānorāda salasāmi, neizdzēšami un nepārprotami.

1.7.4. Lietošanas instrukcijas

Papildus 10. panta 7. punktā noteiktajiem pienākumiem lietošanas instrukcijas sagatavo šādi:

Izņēmuma kārtā atkāpjoties no 10. panta 7. punkta, uzturēšanas instrukcijas, kuras paredzēts lietot ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja pilnvarotajiem specializētajiem darbiniekiem, drīkst sniegt tikai vienā no Savienības oficiālajām valodām, kuru šie specializētie darbinieki saprot.

1.7.4.1. Lietošanas instrukciju sagatavošanas vispārējie principi

a) Lietošanas instrukciju saturā jāietver ne tikai mašīnas vai saistītā izstrādājuma paredzama lietojuma apraksts, bet arī jāņem vērā jebkurš tā pamatoti paredzams nepareizs lietojums.

b) Gadījumā, ja mašīna vai saistītais izstrādājums paredzēts, lai to lietotu neprofesionāli operatori, lietošanas instrukcijas formulējumam un izkārtojumam jābūt tādām, kurā ņemts vērā vispārējās izglītības līmenis un izpratne, ko var pamatoti sagaidīt no šādiem operatoriem.

1.7.4.2. Lietošanas instrukciju saturs

1. Lietošanas instrukcijās attiecīgā gadījumā jābūt vismaz šādai informācijai:

- a) ražotāja un attiecīgā gadījumā tā pilnvarotā pārstāvja uzņēmuma nosaukums un pilna adrese;
- b) mašīnas vai saistītā izstrādājuma apzīmējums, kā norādīts uz pašas mašīnas vai saistītā izstrādājuma, izņemot sērijas numuru (skatīt 1.7.3. iedaļu);
- c) ES atbilstības deklarācija vai tīmekļa vietnes adrese, vai mašīnlasāms kods, ar ko saskaņā ar 10. panta 8. punktu var piekļūt ES atbilstības deklarācijai;
- d) mašīnas vai saistītā izstrādājuma vispārīgs apraksts;
- e) rasējumi, diagrammas, apraksti un paskaidrojumi, kas nepieciešami mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietošanai, uzturēšanai, remontam un tā pareizas darbības pārbaudei;
- f) tās (to) darbstacijas(-u) apraksts, kurā(-ās) strādās operatori;
- g) mašīnas vai saistītā izstrādājuma paredzētā lietojuma apraksts;
- h) brīdinājumi attiecībā uz veidiem, kā mašīnu vai saistīto izstrādājumu nedrīkst lietot, kas, kā rāda pieredze, varētu notikt;
- i) montāžas, uzstādīšanas un pieslēgšanas instrukcijas, tostarp rasējumi, diagrammas un stiprinājuma līdzekļi, kā arī tās šasijas vai konstrukcijas apzīmējums, uz kā mašīna vai saistītais izstrādājums jāuzstāda;
- j) instrukcijas attiecībā uz uzstādīšanu un montāžu, lai samazinātu troksni un vibrāciju;
- k) instrukcijas par mašīnas un saistītā izstrādājuma nodošanu ekspluatācijā un lietošanu un, ja nepieciešams, instrukcijas attiecībā uz operatoru apmācību;
- l) informācija par atlikušajiem riskiem, kas saglabājas, neraugoties uz konstruēšanas pasākumiem, kuri vērsti uz drošību, drošības pasākumiem un papildu aizsardzības pasākumiem;
- m) instrukcijas par aizsardzības pasākumiem, kas jāveic lietotājam, nepieciešamības gadījumā ietverot arī informāciju par nepieciešamajiem individuālās aizsardzības līdzekļiem;
- n) to instrumentu būtiskie raksturlielumi, kurus drīkst uzstādīt mašīnai vai saistītajam izstrādājumam;
- o) apstākļi, kādos mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst stabilitātes prasībām lietošanas, transportēšanas, montāžas, demontāžas, kas tiek veikta pēc ekspluatācijas, un testēšanas laikā un paredzamos avārijas gadījumos;
- p) instrukcijas, lai garantētu transportēšanas, pārkraušanas un uzglabāšanas darbību drošību, norādot mašīnas vai saistītā izstrādājuma un tā dažādu daļu masu, ja tās parasti paredzēts transportēt atsevišķi;
- q) darbības metode, kas jāievēro, ja notiek nelaimes gadījums vai avārija; iespējamās bloķēšanās gadījumā – darbības metode, kas jāievēro, lai iekārtu varētu droši atbloķēt;
- r) to regulēšanas un uzturēšanas darbību apraksts, kuras būtu jāveic lietotājam, kā arī tie profilaktiskie uzturēšanas pasākumi, kas būtu jāievēro, ņemot vērā mašīnas vai saistītā izstrādājuma konstrukciju un lietojumu;
- s) instrukcijas, kas paredzētas, lai varētu droši veikt regulēšanu un uzturēšanu, tostarp aizsardzības pasākumi, kas būtu jāveic šo darbību laikā;
- t) lietojamo rezerves daļu specifikācijas, ja šīs rezerves daļas ietekmē operatoru veselību un drošību;

u) šāda informācija par gaisvadīta trokšņa emisijām:

- i) vidējais A-izsvartais skaņas spiediena līmenis darbstacijās, ja tas pārsniedz 70 dB(A); ja šis līmenis nepārsniedz 70 dB(A), šis fakts jānorāda;
- ii) maksimālā C-izsvartā momentānā skaņas spiediena vērtība darbstacijās, ja tā pārsniedz 63 Pa (130 dB attiecībā pret 20 µPa);
- iii) mašīnas vai saistītā izstrādājuma radītais A-izsvartais skaņas jaudas līmenis, ja vidējais A-izsvartais skaņas spiediena līmenis darbstacijās pārsniedz 80 dB(A).

Šīm vērtībām jābūt vai nu faktiski izmērītajām vērtībām attiecībā uz konkrēto mašīnu vai saistīto izstrādājumu, vai arī vērtībām, kas noteiktas, pamatojoties uz mērījumiem tādai tehniski salīdzināmai mašīnai vai tādām tehniski salīdzināmām saistītajām izstrādājumiem, kurš ir reprezentatīvs ražojamās mašīnas vai ražojamā saistītā izstrādājuma paraugs.

Ja mašīna vai saistītais izstrādājums ir īpaši liels, vidējā A-izsvartā skaņas jaudas līmeņa vietā drīkst norādīt vidējo A-izsvarto skaņas spiediena līmeni noteiktās vietās ap mašīnu vai saistīto izstrādājumu.

Ja nevar piemērot saskaņotos standartus vai kopējas tehniskās specifikācijas, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, skaņas līmeņus mēra, izmantojot attiecīgajai mašīnai vai saistītajam izstrādājumam piemērotāko metodi.

Norādot skaņas emisijas vērtības, jāprecizē šo vērtību nenoteiktība. Jānorāda mašīnas vai saistītā izstrādājuma ekspluatācijas apstākļi mērīšanas laikā un izmantotās mērīšanas metodes.

Ja darbstacija(-as) nav noteikta(-as) vai to(-ās) nevar noteikt, A-izsvartais skaņas spiediena līmenis jāmēra 1 metra attālumā no mašīnas vai saistītā izstrādājuma virsmas un 1,60 metru augstumā virs grīdas vai pieejas platformas. Jānorāda maksimālā skaņas spiediena atrašanās vieta un vērtība.

Trokšņa samazināšanas mašīnu vai saistīto izstrādājumu lietošanas instrukcijās attiecīgos gadījumos norāda, kā pareizi veikt minēto iekārtu montāžu un uzstādīšanu (skatīt arī 1.7.4.2. iedaļas 1. punkta j) apakšpunktu).

Ja konkrētos Savienības tiesību aktos ir paredzētas citas prasības attiecībā uz skaņas spiediena līmeņu vai skaņas jaudas līmeņu mērīšanu, jāpiemēro minētie tiesību akti, savukārt attiecīgie šīs iedaļas noteikumi nav jāpiemēro;

- v) informācija attiecībā uz nepieciešamajiem piesardzības pasākumiem, ierīcēm un līdzekļiem tūlītējai un saudzīgai cilvēku glābšanai;
- w) ja iespējams, ka mašīna vai saistītais izstrādājums emitē nejonizējošu starojumu, kas var kaitēt cilvēkiem, jo īpaši cilvēkiem ar aktīvām vai neaktīvām implantētām medicīniskajām ierīcēm, informācija par emitēto starojumu gan operatoram, gan citiem minētajam starojumam pakļautajiem cilvēkiem;
- x) ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma konstrukcijas dēļ no tā ir iespējamas bīstamu vielu emisijas, uztveršanas, filtrēšanas vai izvadīšanas ierīces raksturlielumi, ja šāda ierīce netiek piegādāta kopā ar mašīnu vai saistīto izstrādājumu, un jebkāda šāda informācija:
- i) bīstamu materiālu un vielu emisiju plūsmas ātrums no attiecīgās mašīnas vai saistītā izstrādājuma;
 - ii) tādu bīstamu materiālu vai vielu koncentrācija mašīnas vai saistītā izstrādājuma tuvumā, kuras rada mašīna vai saistītais izstrādājums vai mašīnā vai saistītajā izstrādājumā izmantotie materiāli un vielas;
 - iii) uztveršanas vai filtrēšanas ierīces efektivitāte un nosacījumi, kas jāievēro, lai saglabātu tās efektivitāti laika gaitā.

Pirmajā daļā minētās vērtības vai nu faktiski mēra attiecīgajai mašīnai vai saistītajam izstrādājumam vai arī nosaka, pamatojoties uz mērījumiem, kuri veikti tehniski salīdzināmas mašīnas vai saistītā izstrādājuma vienībai, kas ir reprezentatīvs jaunāko tehnikas sasniegumu paraugs.

1.7.5. *Pārdošanas brošūras*

Pārdošanas brošūras, kurās aprakstītas mašīnas vai saistītie izstrādājumi, nedrīkst būt pretrunā lietošanas instrukcijām attiecībā uz veselības aizsardzības un drošības aspektiem. Pārdošanas brošūrās, kurās aprakstīti mašīnu vai saistīto izstrādājumu veiktspējas raksturlielumi, jābūt tai pašai informācijai par emisijām, kāda minēta lietošanas instrukcijās.

2. PAPILDU BŪTISKĀS VESELĪBAS UN DROŠĪBAS PRASĪBAS NOTEIKTU KATEGORIJU MAŠĪNĀM UN SAISTĪTIEM IZSTRĀDĀJUMIEM

Mašīnām un saistītiem izstrādājumiem, kas paredzēti darbībām ar pārtikas produktiem, mašīnām un saistītiem izstrādājumiem, kas paredzēti darbībām ar kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem, pārnēsājamām rokas vai ar roku vadāmām mašīnām un saistītiem izstrādājumiem, pārnēsājamām stiprināšanas un citām triecien-spēka mašīnām un saistītiem izstrādājumiem, mašīnām un saistītiem izstrādājumiem koka un materiālu ar tam līdzīgiem fizikāliem raksturlielumiem apstrādei un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas mašīnām un saistītiem izstrādājumiem jāatbilst visām būtiskajām veselības un drošības prasībām, kuras izklāstītas šajā nodaļā (skatīt daļas "Vispārīgie principi" 4. punktu).

2.1. **Mašīnas un saistītie izstrādājumi, kas paredzēti darbībām ar pārtikas, kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem**

2.1.1. *Vispārīgi*

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kas paredzēti lietojumam saskarē ar pārtikas, kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem, jākonstruē un jāizgatavo tā, lai novērstu jebkādu infekcijas, saslimšanas vai saindēšanas risku.

Jāievēro šādas prasības:

- a) materiāliem, kas saskaras vai kam paredzēts nonākt saskarē ar pārtikas produktiem vai dzeramo ūdeni, vai kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem, jāatbilst attiecīgajos Savienības tiesību aktos izklāstītajiem nosacījumiem; mašīna vai saistītais izstrādājums jākonstruē un jāizgatavo tā, lai šos materiālus varētu notīrīt pirms katras lietošanas, un, ja tas nav iespējams, jālieto vienreizlietojamās daļas;
- b) visām virsmām, kuras nonāk saskarē ar pārtikas produktiem vai dzeramo ūdeni, vai kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem, izņemot vienreizlietojamās daļas, ir:
 - i) jābūt gludām un bez šķautnēm un spraugām, kur var krāties organiskas vielas. Tas pats attiecas uz to savienojumiem;
 - ii) jābūt projektētām un izgatavotām tā, lai līdz minimumam samazinātu mezglu izvirzījumus, malas un padziļinājumus;
 - iii) jābūt viegli tīrāmām un dezinficējamām, ja iespējams, pēc viegli demontējamu daļu noņemšanas; iekšējo virsmu liekumu rādiusiem ir jābūt pietiekami lieliem, lai būtu iespējama rūpīga tīrīšana;
- c) jābūt iespējamam mašīnu vai saistīto izstrādājumu pilnībā atbrīvot no visiem pārtikas, kosmētikas vai farmaceitisko produktu izcelsmes šķidrumiem, gāzēm un aerosolu satura, kā arī no tīrīšanas, dezinficēšanas un skalošanas šķidrumiem (ja iespējams, "tīrīšanas" stāvoklī);
- d) mašīnas vai saistītie izstrādājumi ir jākonstruē un jāizgatavo tā, lai novērstu jebkādu vielu vai dzīvu būtnu, īpaši kukaiņu, iekļūšanu vai jebkādu organisku vielu uzkrāšanos zonās, kuras nevar iztīrīt;
- e) mašīnas vai saistītie izstrādājumi ir jākonstruē un jāizgatavo tā, lai saskarē ar pārtikas vai dzeramā ūdens, kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem nevarētu nonākt nekādas veselībai bīstamas palīgvielas, tostarp lietotās smērvielas; vajadzības gadījumā mašīnas vai saistītie izstrādājumi ir jākonstruē un jāizgatavo tā, lai būtu iespējams pārbaudīt to pastāvīgu atbilstību šai prasībai.

2.1.2. Lietošanas instrukcijas

Lietošanas instrukcijās attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas paredzēti darbībām ar pārtikas produktiem, vai saistītajiem izstrādājumiem, kas paredzēti darbībām ar kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem, jānorāda ieteicamie tīrīšanas, dezinfekcijas un skalošanas līdzekļi un metodes, turklāt ne tikai viegli piekļūstamu zonu apstrādei, bet arī to zonu apstrādei, kuras nav piekļūstamas vai piekļuve kurām nav vēlama.

2.2. Pārnēsājamas rokas vai ar roku vadāmas mašīnas vai saistītie izstrādājumi

2.2.1. Vispārīgi noteikumi

Pārnēsājamām rokas vai ar roku vadāmām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem:

- a) atkarībā no mašīnas vai saistītā izstrādājuma tipa jābūt aprīkoti ar pietiekama izmēra balsta virsmu un pietiekamu skaitu piemērota izmēra rokturiem un balstiem, kas izvietoti tā, lai nodrošinātu mašīnas vai saistītā izstrādājuma stabilitāti paredzētajos ekspluatācijas apstākļos;
- b) ja mašīnas rokturus nevar atlaist pilnīgi droši, jābūt aprīkoti ar manuālas iedarbināšanas un apturēšanas vadības ierīcēm, ko operators var darbināt, neatlaižot rokturus, izņemot gadījumus, kad tas ir tehniski neiespējami vai kad ir uzstādīta neatkarīga vadības ierīce;
- c) jānovērš nejaušas iedarbināšanas vai darbības turpināšanās risks pēc tam, kad operators ir atlaidis rokturus; ja šī prasība nav tehniski izpildāma, jāveic līdzvērtīgi pasākumi;
- d) jāļauj vajadzības gadījumā vizuāli novērot bīstamo zonu un pārbaudīt instrumenta saskari ar apstrādājamo materiālu;
- e) jābūt aprīkoti ar ierīci vai pievienotu izplūdes sistēmu ar novadīšanas savienojuma izeju, vai līdzvērtīgu sistēmu, kas paredzēta bīstamo vielu emisiju uztveršanai vai samazināšanai; šo prasību nepiemēro, ja tā rada jaunu apdraudējumu vai ja mašīnas vai saistītā izstrādājuma galvenā funkcija ir bīstamu vielu izmantošana, kā arī to nepiemēro iekšdedzes motoru emisijām;
- f) jābūt projektētiem un konstruētiem tā, lai pārnēsājamo mašīnu vai saistīto izstrādājumu rokturi būtu vienkārši lietojami mašīnu vai saistīto izstrādājumu iedarbināšanai un apturēšanai.

2.2.1.1. Lietošanas instrukcijas

Lietošanas instrukcijās jābūt šādai informācijai par pārnēsājamo rokas vai ar roku vadāmo mašīnu vai saistīto izstrādājumu radīto vibrāciju, ko izsaka kā paātrinājumu (m/s^2):

- a) tādu nepārtrauktu vibrāciju kopējā vibrācijas vērtība, kurām ir pakļauta plaukstas-rokas sistēma;
- b) atkārtotu trieciena vibrāciju, kurām ir pakļauta plaukstas-rokas sistēma, paātrinājuma maksimālās amplitūdas vidējā vērtība;
- c) abu mērījuma nenoteiktība.

Pirmajā daļā minētās vērtības vai nu faktiski mēra attiecīgajām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem vai nosaka, pamatojoties uz mērījumiem, kuri veikti tehniski salīdzināmai mašīnai vai saistītajam izstrādājumam, kas ir reprezentatīvs jaunāko tehnikas sasniegumu paraugs.

Ja nevar piemērot saskaņotus standartus vai kopējas tehniskās specifikācijas, kuras Komisija pieņemusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, vibrāciju datus mēra, izmantojot attiecīgajai mašīnai vai saistītajam izstrādājumam piemērotākos mērījumu noteikumus.

Jānorāda ekspluatācijas apstākļi mērīšanas laikā un mērījuma metodes vai arī atsauce uz piemēroto saskaņoto standartu.

2.2.2. Pārnēsājamas stiprināšanas un citas triecienspēka mašīnas vai saistītie izstrādājumi

2.2.2.1. Vispārīgi noteikumi

Pārnēsājamas stiprināšanas un citas triecienspēka mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai:

- a) enerģiju uz elementu, uz kuru iedarbojas trieciena spēks, pārvadītu starpsastāvdaļa, kas neatstāj ierīci;
- b) aktivēšanas ierīce pieļautu triecienu tikai tad, ja mašīna vai saistītais izstrādājums atrodas pareizā stāvoklī ar atbilstīgu spiedienu uz pamata materiālu;
- c) netiktu pieļauta netīša aktivēšana; vajadzības gadījumā būtu nepieciešama pareiza darbību secība ar aktivēšanas ierīci un vadības ierīci, lai aktivētu triecienu;
- d) manipulāciju laikā vai trieciena gadījumā nebūtu iespējama netīša aktivēšana;
- e) ielādēšanas un izlādēšanas darbības varētu veikt vienkārši un droši.

Ja nepieciešams, ir jābūt iespējamam ierīci aprīkot ar pretšķembu aizsargu(-iem), un piemērotu aizsargu(-us) nodrošina mašīnas vai saistītā izstrādājuma ražotājs.

2.2.2.2. Lietošanas instrukcijas

Lietošanas instrukcijās jāsniedz nepieciešamā informācija par:

- a) piederumiem un nomaināmām iekārtām, ko var lietot kopā ar mašīnu vai saistīto izstrādājumu;
- b) piemērotiem stiprinājumiem vai citiem triecienam pakļautiem elementiem, kas izmantojami kopā ar mašīnu vai saistīto izstrādājumu;
- c) attiecīgā gadījumā piemērotām izmantojamām kasetnēm.

2.3. **Koka un materiālu ar līdzīgiem fizikāliem raksturlielumiem apstrādes mašīnas vai saistītie izstrādājumi**

Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas paredzēti koka un materiālu ar līdzīgiem fizikāliem raksturlielumiem apstrādei, ir jāatbilst šādām prasībām:

- a) mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē, jāizgatavo un jāaprīko tā, lai ar mašīnu apstrādājamo sagatavi varētu droši novietot un virzīt; ja sagatavi uz darbgalda tur ar rokām, darbgaldam darba laikā jābūt pietiekami stabilam, un tas nedrīkst apgrūtināt sagataves pārvietošanu;
- b) ja iespējama mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietošana apstākļos, kad pastāv sagatavju vai to daļu izsviešanas risks, tas jākonstruē, jāizgatavo vai jāaprīko tā, lai novērstu šādu izsviešanu vai, ja tas nav iespējams, lai izmešana neradītu riskus operatoram un/vai apdraudējumam pakļautiem cilvēkiem;
- c) mašīna vai saistītais izstrādājums jāaprīko ar automātiskām bremzēm, kas pietiekami īsā laikā aptur instrumenta darbību, ja tā apstāšanās laikā rodas risks ar to saskarties;
- d) ja instruments ir iebūvēts daļēji automatizētā mašīnā vai saistītā izstrādājumā, minētā mašīna vai saistītais izstrādājums jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nepieļautu vai samazinātu nejausu traumu risku.

2.4. **Augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas mašīnas vai saistītie izstrādājumi**

2.4.1. pielikuma 2.4. iedaļas piemēro šādas definīcijas:

“Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas mašīnas vai saistītie izstrādājumi” ir mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kas īpaši paredzētas, lai izmantotu augu aizsardzības līdzekļus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2009 ⁽¹⁾ 2. panta 1. punkta nozīmē.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

2.4.2. *Vispārīgi noteikumi*

Augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas mašīnu vai saistīto izstrādājumu ražotājam jānodrošina, ka atbilstīgi riska novērtēšanas un riska samazināšanas procesam, kas minēts daļas “Vispārīgie principi” 1. punktā, tiek veikts risku novērtējums attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu netīšu iedarbību uz vidi.

Augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo, ņemot vērā pirmajā daļā minētā riska novērtējuma rezultātus, lai šīs mašīnas vai saistītos izstrādājumus varētu darbināt, regulēt un uzturēt, nepieļaujot augu aizsardzības līdzekļu netīšu iedarbību uz vidi.

Nekādā gadījumā nedrīkst pieļaut noplūdes.

2.4.3. *Vadības ierīces un uzraudzība*

No darbināšanas vietas jābūt iespējamam vienkārši un precīzi vadīt, uzraudzīt un nekavējoties apturēt augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu.

2.4.4. *Uzpildīšana un iztukšošana*

Mašīna vai saistītais izstrādājums jākonstruē un jāizgatavo tā, lai atvieglotu precīzu uzpildīšanu ar vajadzīgo augu aizsardzības līdzekļa daudzumu un nodrošinātu vieglu un pilnīgu iztukšošana, vienlaikus nepieļaujot augu aizsardzības līdzekļa izšļakstīšanos un ūdens avota piesārņošanu šādu darbību laikā.

2.4.5. *Augu aizsardzības līdzekļu izmantošana*

2.4.5.1. *Izmantojamā deva*

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt aprīkotam ar līdzekļiem izmantojamās devas vienkāršai, precīzai un drošai regulēšanai.

2.4.5.2. *Augu aizsardzības līdzekļu izkliede, nogulsnešanās un aiznese*

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nodrošinātu augu aizsardzības līdzekļu nogulsnešanos tikai mērķa zonās, nolūkā samazināt zaudējumus citām zonām un nepieļaut augu aizsardzības līdzekļu aiznesi vidē. Attiecīgos gadījumos jānodrošina vienmērīga pesticīdu izkliede un homogēna nogulsnešanās.

2.4.5.3. *Testi*

Lai pārliecinātos, ka attiecīgās mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļas atbilst 2.4.5.1. un 2.4.5.2. iedaļā noteiktajām prasībām, ražotājam jāveic atbilstoši testi par katru attiecīgo mašīnas vai saistītā izstrādājuma tipu vai jāuzdod tos veikt.

2.4.5.4. *Zudumi apturēšanas laikā*

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt projektētam un izgatavotam tā, lai novērstu zudumus, kamēr augu aizsardzības līdzekļu lietošanas funkcija ir apturēta.

2.4.6. *Uzturēšana*

2.4.6.1. *Tīrīšana*

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt konstruētam un izgatavotam tā, lai to varētu viegli un rūpīgi iztīrīt, nepiesārņojot vidi.

2.4.6.2. *Apkope*

Mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt konstruētam un izgatavotam tā, lai atvieglotu nolietoto daļu nomaiņu, nepiesārņojot vidi.

2.4.7. *Inspicēšanas*

Jābūt iespējamam mašīnai vai saistītajam izstrādājumam vienkārši pievienot nepieciešamos mērinstrumentus, lai pārbaudītu tā pareizu darbību.

2.4.8. *Sprauslu, sietu un filtru marķējums*

Sprauslām, sietiem un filtriem jābūt marķētiem tā, lai būtu skaidri saprotams to tips un izmērs.

2.4.9. *Izmantotā augu aizsardzības līdzekļa norādīšana*

Attiecīgā gadījumā mašīnai vai saistītajam izstrādājumam jābūt aprīkotam ar īpašu turekli, kurā operators var ievietot izmantotā augu aizsardzības līdzekļa nosaukumu.

2.4.10. *Lietošanas instrukcijas*

Lietošanas instrukcijās jāsniedz šāda informācija:

- a) piesardzības pasākumi, kas veicami maisīšanas, iepildīšanas, klāšanas, iztukšošanas, tīrīšanas, apkopes un pārvadāšanas darbību laikā, lai nepieļautu vides piesārņošanu;
- b) sīki izstrādāti lietošanas nosacījumi dažādajām paredzētajām darba vidēm, ieskaitot attiecīgo sagatavošanu un regulēšanu, kas nepieciešama, lai nodrošinātu augu aizsardzības līdzekļa nogulsnešanos mērķa zonās, vienlaikus mazinot zaudējumus citām zonām, nolūkā nepieļaut aiznesi vidē un attiecīgos gadījumos nodrošināt augu aizsardzības līdzekļa vienmērīgu izkliedi un homogēnu nogulsnešanos;
- c) mašīnā vai saistītajā izstrādājumā izmantojamo sprauslu, sietu un filtru tipu un izmēru diapazons;
- d) pārbažu biežums un kritēriji un metodes to daļu, piemēram, sprauslu, sietu un filtru, nomaiņai, kuru nodilšana ietekmē mašīnas vai saistītā izstrādājuma pareizu darbību;
- e) kalibrēšanas, ikdienas uzturēšanas un sagatavošanas ziemei specifikācijas un citas pārbaudes, lai nodrošinātu mašīnas vai saistītā izstrādājuma pareizu darbību;
- f) augu aizsardzības līdzekļu tipi, kas var izraisīt nepareizu mašīnas vai saistītā izstrādājuma darbību;
- g) norāde, ka operatoram vajadzētu atjaunināt izmantotā augu aizsardzības līdzekļa nosaukumu īpašajā tureklī, kas minēts 2.4.9. iedaļā;
- h) visu īpašo iekārtu vai piederumu pievienošana un izmantošana, kā arī vajadzīgie piesardzības pasākumi, kas jāievēro;
- i) norāde, ka mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem var tikt piemērotas dalībvalstu prasības attiecībā uz norīkoto struktūru veiktām regulārām inspekcijām, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/128/EK ⁽²⁾;
- j) mašīnas vai saistītā izstrādājuma funkcijas, kas jāpārbauda, lai nodrošinātu tā pareizu darbību;
- k) instrukcijas vajadzīgo mērinstrumentu pievienošanai.

3. **PAPILDU BŪTISKĀS PRASĪBAS VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS UN DROŠĪBAS JOMĀ, LAI NOVĒRSTU RISKUS, KO RADA MAŠĪNU VAI SAISTĪTO IZSTRĀDĀJUMU MOBILITĀTE**

Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kuri savas mobilitātes dēļ rada riskus, jāatbilst visām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā, kuras izklāstītas šajā nodaļā (skatīt daļas "Vispārīgie principi" 4. punktu).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Direktīva 2009/128/EK, ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtermiņīgās lietošanas nodrošināšanai (OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.).

3.1. Vispārīgi noteikumi

3.1.1. Šajā iedaļā piemēro šādas definīcijas:

- a) "Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kuri savas mobilitātes dēļ rada riskus" ir:
 - i) mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kuru darbībai ir vajadzīga mobilitāte ekspluatācijas laikā vai arī nepārtraukta vai daļēji nepārtraukta kustība starp fiksētām darba vietām; vai
 - ii) mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kurus darbina nekustinot, taču kuri var būt aprīkoti tā, lai dotu iespēju tos vieglāk pārvietot no vienas vietas uz citu.
- b) "vadītājs" ir operators, kurš atbild par mašīnas vai saistītā izstrādājuma kustību un kurš var pārvietoties ar mašīnu vai saistīto izstrādājumu vai ar kājām, pavadot mašīnu vai saistīto izstrādājumu, vai to vadīt, izmantojot tālvadību;
- c) "autonomas mobilās mašīnas" ir mobilas mašīnas ar autonomas darbības režīmu, kurās pārvietošanās laikā un darba zonā bez pastāvīgas operatora līdzdalības tiek nodrošinātas visas mobilās mašīnas būtiskās drošības funkcijas;
- d) "uzraudzītājs" ir persona, kas atbild par autonomu mobilo mašīnu uzraudzību;
- e) "uzraudzības funkcija" ir autonomas mobilas mašīnas attālināta un nepastāvīga uzraudzība, ko veic ierīce, kura ļauj saņemt informāciju vai brīdinājumus un dot šai mašīnai ierobežotus rīkojumus.

3.2. Darba veikšanas vietas

3.2.1. Vadīšanas vieta

Redzamībai no vadīšanas vietas jābūt tādai, lai vadītājs, būdams pilnīgā drošībā pats un neapdraudot citus riskam pakļautos cilvēkus, varētu darbināt mašīnu vai saistīto izstrādājumu un tā instrumentus saprātīgi paredzētajos lietojuma apstākļos. Ja nepieciešams, jānodrošina atbilstīgas ierīces, lai novērstu riskus nepietiekamas tiešās redzamības dēļ.

Mašīna vai saistītais izstrādājums, kurā pārvietojas vadītājs, ir jākonstruē un jāizgatavo tā, lai nepastāvētu risks, ka vadītājs no vadīšanas vietas varētu netīši nonākt saskarē ar riteņiem un kāpurķēdēm.

Uz mašīnas sēdošu vadītāju vietas jākonstruē un jāizgatavo tā, lai varētu uzstādīt vadītāja kabīni, ar nosacījumu, ka tas nepalielina risku un izmērs pieļauj šādas kabīnes uzstādīšanu. Kabīnē jābūt vietai, kurā atrodas vadītājam nepieciešamās lietošanas instrukcijas.

3.2.2. Sēdekļi

Ja pastāv risks, ka vadītāju vai citas ar mašīnu pārvadātās personas varētu saspiest starp mašīnas daļām un blakus esošajiem objektiem, ja mašīna sagāžas vai apgāžas, jo īpaši attiecībā uz mašīnām, kas aprīkotas ar 3.4.3. vai 3.4.4. iedaļā minēto aizsargkonstrukciju:

- a) mašīnai jābūt konstruētai vai aprīkotas ar ierobežotājsistēmu tā, lai noturētu cilvēkus sēdekļos vai aizsargkonstrukcijas iekšpusē, neierobežojot kustības, kas nepieciešamas mašīnas darbībai vai sēdekļu balstiekārtas izraisītai kustībai attiecībā pret konstrukciju;

ja pastāv ievērojams ripošanas vai apgāšanās risks un tās ierobežotājsistēma netiek izmantota, mašīnas kustība nedrīkst būt iespējama;

šādās ierobežotājsistēmās ņem vērā ergonomikas principus, un tās neuzstāda, ja tās palielina risku;

- b) Vadīšanas vietā jānodrošina vizuāls un skaņas signāls, kas brīdina vadītāju, ja vadītājs atrodas vadīšanas vietā un neizmanto ierobežotājsistēmu.

3.2.3. Vietas citām personām

Ja lietošanas nosacījumi paredz, ka dažreiz vai regulāri ar mašīnu drīkst pārvadāt vai uz tās drīkst strādāt personas, kas nav vadītājs, šādām personām jānodrošina piemērotas vietas, kur tās bez riska var atrasties pārvadāšanas un darba laikā.

Šā pielikuma 3.2.1. iedaļas pirmā un otrā daļa attiecas arī uz vietām, kas paredzētas personām, kuras nav vadītājs.

3.2.4. Uzraudzības funkcija

Attiecīgā gadījumā autonomām mobilām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem jābūt aprīkoti ar īpašu uzraudzības funkciju, kas darbojas autonomā režīmā. Šī funkcija ļauj uzraudzītājam attālināti saņemt no mašīnas informāciju. Uzraudzības funkcija nodrošina iespēju veikt darbības vienīgi, lai apturētu un iedarbinātu mašīnu vai saistīto izstrādājumu attālināti vai pārvietotu to drošā pozīcijā un drošā stāvoklī ar mērķi nepieļaut citu risku radīšanu. Tai jābūt konstruētai un izgatavotai tā, lai būtu iespējams veikt šīs darbības vienīgi tad, ja uzraudzītājs var tieši vai netieši redzēt mašīnas pārvietošanās un darba zonu un aizsargierīces ir aktīvas.

Informācija, kuru uzraudzītājs saņem no mašīnas, kad uzraudzības funkcija ir aktīva, nodrošina tam pilnīgu un precīzu pārskatu par mašīnas darbību, pārvietošanos un drošu novietojumu pārvietošanās un darba zonā.

Šī informācija brīdina uzraudzītāju gadījumā, ja ir radusies vai gaidāma neparedzēta vai bīstama situācija, kad nepieciešama uzraudzītāja iejaukšanās.

Ja uzraudzības funkcija nav aktīva, mašīnas darbība nedrīkst būt iespējama.

3.3. Vadības sistēmas

Ja nepieciešams, jāveic pasākumi, lai nepieļautu neatļautu vadības ierīču lietojumu.

Tālvadības ierīču gadījumā uz katras vadības ierīces skaidri jānorāda mašīna vai saistītais izstrādājums, kas vadāms ar minēto ierīci.

Tālvadības sistēma jākonstruē un jāizgatavo tā, lai tā iedarbotos tikai uz:

- a) konkrēto mašīnu vai saistīto izstrādājumu;
- b) konkrētajām funkcijām.

Ar tālvadību vadāmām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem jābūt konstruētiem un izgatavotiem tā, lai tie reaģētu tikai uz tādiem signāliem, ko raida tiem paredzētās vadības ierīces.

Autonomām mobilām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem paredzēta vadības sistēma jākonstruē tā, lai tā patstāvīgi veiktu drošības funkcijas, kā paredzēts šajā iedaļā, pat tad, ja darbību komandas tiek dotas, izmantojot attālinātas uzraudzības funkciju.

3.3.1. Vadības ierīces

Vadītājam jāspēj aktivēt visas vadības ierīces, kas vajadzīgas mašīnas vai saistītā izstrādājuma vadīšanai no vadīšanas vietas, izņemot to funkciju aktivēšanu, kuras var droši aktivēt tikai ar vadības ierīcēm, kas atrodas citviet. Šīs funkcijas jo īpaši ietver tādas funkcijas, par kurām atbild operatori, kas nav vadītājs, vai kuru izpildei vadītājam jāatstāj vadīšanas vieta, lai tās droši vadītu.

Ja mašīnām ir pedāļi, tie jākonstruē, jāizgatavo un jāuzstāda tā, lai vadītājs tos var droši darbināt, pastāvot minimālam nepareizas izmantošanas riskam. To virsmām jābūt neslīdīgām un viegli tīrāmām.

Ja to darbināšana var radīt apdraudējumus, jo īpaši bīstamas kustības, vadības ierīcēm, izņemot tās, kuru stāvokļi ir iepriekš iestatīti, jāatgriežas neitrālā stāvoklī, tiklīdz operators tos pārtrauc darbināt.

Ja mašīnai ir riteņi, stūres iekārta jākonstruē un jāizgatavo tā, lai mazinātu stūres rata vai stūres sviras pēkšņas kustības, ko izraisa triecieni pret vadriteņiem.

Jebkura vadības ierīce, kas bloķē diferenciāli, jāprojektē un jāierīko tā, lai diferenciāli varētu atbloķēt, kad mašīna pārvietojas.

Šā pielikuma 1.2.2. iedaļas sestā daļa attiecībā uz akustiskiem un/vai vizuāliem brīdinājuma signāliem skar tikai pārvietošanos atpakaļgaitā.

3.3.2. *Iedarbināšana/kustība*

Jebkāda tādu pašgājēju mašīnu, uz kurām sēž vadītājs, pārvietošanās ir iespējama tikai tad, ja vadītājs atrodas pie vadības ierīcēm.

Ja ekspluatācijas nolūkā mašīnai jāpievieno ierīces, kas pārsniedz tās normālos darba gabarītus (piemēram, stabilizatori, strēles u. tml.), vadītājam jābūt nodrošinātam ar līdzekļiem, lai pirms mašīnas kustības sākšanas vienkārši pārliecinātos, vai šīs ierīces ir noteiktā stāvoklī, kas ļauj sākt drošu kustību.

Tas attiecas arī uz visām pārējām daļām, kam, lai kustība būtu droša, jābūt noteiktā stāvoklī un, ja vajadzīgs, fiksētām.

Ja tas neizraisa citus riskus, mašīnas kustībai jābūt atkarīgai no iepriekš minēto daļu droša novietojuma.

Nedrīkst būt iespējama mašīnas netīša pārvietošanās motora iedarbināšanas laikā.

Attiecībā uz autonomas mobilas mašīnas kustību jāņem vērā riski, kas saistīti ar tās paredzēto pārvietošanās un darba zonu.

3.3.3. *Braukšanas funkcija*

Neskarot ceļu satiksmes noteikumus, pašgājējam mašīnām un to piekabēm jāatbilst prasībām, kas attiecas uz ātruma samazināšanu, apstāšanos, bremzēšanu un nekustīgumu, lai garantētu drošību visos atļautajos ekspluatācijas, sloņojuma, ātruma, ceļa virsmas un slīpuma apstākļos.

Vadītājam jāspēj samazināt pašgājējas mašīnas ātrumu un to apturēt ar galvenās ierīces palīdzību. Ja tas vajadzīgs drošības nolūkā, galvenās ierīces atteices vai tās darbināšanai vajadzīgās enerģijas padeves zuduma gadījumā ir jābūt nodrošinātai avārijas ierīcei ar pilnībā neatkarīgu un viegli pieejamu vadības ierīci mašīnas ātruma samazināšanai un apstādināšanai.

Ja tas vajadzīgs drošības nolūkā, jānodrošina stāvēšanas ierīce, lai stacionāru mašīnu padarītu nekustīgu. Šo ierīci drīkst kombinēt ar vienu no šā punkta otrajā daļā minētajām ierīcēm, ja tā ir pilnībā mehāniska.

Ar tālvadību vadāma mašīna jāaprīko ar ierīcēm darbības automātiskai un tūlītējai apturēšanai un iespējami bīstamu darbību nepieļaušanai šādās situācijās:

- a) ja vadītājs zaudē kontroli;
- b) ja mašīna saņem apturēšanas signālu;
- c) ja ar drošību saistītajā sistēmas daļā konstatēts defekts;
- d) ja noteiktā laikā netiek saņemts validācijas signāls.

Šā pielikuma 1.2.4. iedaļa neattiecas uz braukšanas funkciju.

Ja to prasa riska novērtējums, autonomām mobilām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem vajadzības gadījumā jāatbilst vienam vai abiem šādiem nosacījumiem:

- i) to pārvietošanās un darbība notiek norobežotā zonā, kas aprīkota ar perifēru aizsardzības sistēmu, kura ietver aizsargus vai aizsargierīces;

- ii) tie ir aprīkoti ar ierīcēm, kuras paredzētas cilvēku, mājdzīvnieku vai citu tuvumā esošu šķēršļu noteikšanai, ja šādi šķēršļi var radīt risku cilvēku vai mājdzīvnieku veselībai un drošībai vai mašīnas vai saistītā izstrādājuma drošai darbībai.

Tādas mobilas mašīnas vai saistīta izstrādājuma kustība, kurš ir savienots ar vienu vai vairākām piekabēm vai velkamām iekārtām, ieskaitot autonomas mobilas mašīnas vai saistītu izstrādājumu, kurš ir savienots ar vienu vai vairākām piekabēm vai velkamām iekārtām, nedrīkst radīt risku cilvēkiem, mājdzīvniekiem vai citiem šķēršļiem šādas mašīnas vai saistītā izstrādājuma un piekabju vai velkamo iekārtu bīstamajā zonā.

3.3.4. *Gājēja vadītas mašīnas kustība*

Gājēja vadītas pašgājējas mašīnas kustībai jābūt iespējamai, tikai vadītājam pastāvīgi darbinot attiecīgo vadības ierīci. Jo īpaši nedrīkst būt iespējama kustības sākšanās, iedarbinot motoru. Gājēja vadītas pašgājējas mašīnas vadības sistēmas jākonstruē tā, lai mazinātu riskus, ko rada mašīnas netīša kustība vadītāja virzienā, jo īpaši:

- a) saspiešanu;
- b) rotējošu instrumentu radītas traumas.

Mašīnas braukšanas ātrumam jāatbilst kājām ejoša vadītāja pārvietošanās ātrumam.

Ja mašīnu var aprīkot ar rotējošu instrumentu, nedrīkst būt iespējams aktivēt šo instrumentu, ja ir ieslēgta atpakaļgaitas vadības ierīce, izņemot gadījumus, kad mašīnas kustību izraisa instrumenta kustība. Pēdējā gadījumā atpakaļgaitas ātrumam jābūt tādā, lai tas neapdraudētu vadītāju.

3.3.5. *Vadības ķēdes atteice*

Ja ir uzstādīta stūres sistēma ar pastiprinātāju, tā energoapgādes avota atteice nedrīkst mašīnu padarīt nevadāmu brīdī, kad nepieciešams to apturēt.

Autonomu mobilo mašīnu gadījumā stūres iekārtas atteice nedrīkst ietekmēt mašīnas drošību.

3.4. **Aizsardzība pret mehāniskiem riskiem**

3.4.1. *Nekontrolēta kustība*

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāprojektē un jāizgatavo, un, ja vajadzīgs, jānovieto uz tā mobilā balsta tā, lai pārvietošanas laikā to smaguma centra nekontrolējamas svārstības neietekmētu to stabilitāti vai neradītu pārmērīgu deformāciju to konstrukcijai.

3.4.2. *Transmisijas kustīgās daļas*

Atkāpjoties no 1.3.8.1. iedaļas noteikumiem, motoru gadījumā pārvietojamiem aizsargiem, kas nepieļauj piekļuvi kustīgajām daļām motora nodalījumā, nav nepieciešamas bloķēšanas ierīces, ja tie jāatver vai nu lietojot instrumentu vai atslēgu, vai arī vadības ierīci, kas atrodas vadītāja vietā, ar nosacījumu, ka vadītāja vieta ir pilnībā slēgta un slēdzama kabīne, kurā nav iespējams iekļūt nepiederošām personām.

3.4.3. *Apgāšanās un sagāšanās*

Ja pastāv risks, ka pašgājēja mašīna, uz kuras sēž vadītājs, operators(-i) vai cita(-as) persona(-as), varētu apgāzties vai sagāzties, mašīna jāaprīko ar atbilstīgu aizsargkonstrukciju, ja vien tas nepalielina risku.

Šai konstrukcijai jābūt tādai, lai apgāšanās vai sagāšanās gadījumā tā uz mašīnas sēdošai(-ām) personai(-ām) nodrošinātu pietiekamu deformāciju robežvērtību zonu.

Lai pārbaudītu, vai konstrukcija atbilst otrās daļas prasībām, ražotājam jāveic attiecīgi katra tipa konstrukcijas testi vai jānodrošina, ka šādi testi tiek veikti.

3.4.4. *Krītoši objekti*

Ja pašgājējas mašīnas, uz kuras sēž vadītājs, operators(-i) vai cita(-as) persona(-as), gadījumā pastāv risks, ko rada krītoši objekti vai materiāli, mašīna jākonstruē un jāizgatavo tā, lai ņemtu vērā šo risku, un, ja mašīnas izmēri to ļauj, tā jāaprīko ar atbilstīgu aizsargkonstrukciju.

Šai konstrukcijai jābūt tādai, lai objekta vai materiāla krišanas gadījumā tā nodrošinātu uz mašīnas sēdošajām personām pietiekamu deformāciju robežvērtību zonu.

Lai pārbaudītu, vai konstrukcija atbilst otrās daļas prasībām, ražotājam jāveic attiecīgi katra tipa konstrukcijas testi vai jānodrošina, ka šādi testi tiek veikti.

3.4.5. *Piekļuves līdzekļi*

Rokturi un pakāpieni jāprojektē, jāizgatavo un jāizvieto tā, lai operatori tos lietotu instinktīvi un piekļuves atvieglošanai neizmantotu vadības ierīces.

3.4.6. *Vilkšanas ierīces*

Visas mašīnas, ko lieto vilkšanai vai kas ir velkamas, jāaprīko ar jūgierīcēm vai sakabes ierīcēm, kas projektētas, izgatavotas un izvietotas tā, lai nodrošinātu vieglu un drošu sakabināšanu un atkabināšanu un nepieļautu nejaušu atkabināšanos lietošanas laikā.

Ciktāl tas nepieciešams saistībā ar slodzi uz jūgstieņa, šādas mašīnas jāaprīko ar balstu, kura nesošā virsma ir pielāgota slodzei un pamatam.

3.4.7. *Jaudas pārvade starp pašgājēju mašīnu (vai traktoru) un darbināmo mašīnu*

Noņemamas mehāniskās transmisijas ierīces, kas savieno pašgājēju mašīnu (vai traktoru) ar pirmo darbināmās mašīnas stacionāro gultni, jākonstruē un jāizgatavo tā, lai jebkura daļa, kas darbības laikā kustas, būtu aizsargāta visā tās garumā.

Jūgvārpsta pašgājējas mašīnas (vai traktora) pusē, kurai pievieno noņemamu mehāniskās transmisijas ierīci, jāaizsargā vai nu ar aizsargu, kas piestiprināts pie pašgājējas mašīnas (vai traktora) un savienots ar to, vai ar jebkādu citu ierīci, kas nodrošina līdzvērtīgu aizsardzību.

Jābūt iespējamam šo aizsargu atvērt, lai piekļūtu noņemamajai transmisijas ierīcei. Kad tā atrodas savā vietā, telpai jābūt pietiekamai, lai piedziņas vārpsta nebojātu aizsargu mašīnas (vai traktora) pārvietošanās laikā.

Darbināmās mašīnas pusē ievadvārpsta jānosiedz ar aizsargietvaru, kas piestiprināts pie mašīnas.

Kardāna savienojuma transmisiju drīkst aprīkot ar griezes momenta ierobežotājiem vai brīvrumbām tikai darbināmās mašīnas pusē. Noņemama mehāniskās transmisijas ierīce attiecīgi jāmarķē.

Visām darbināmajām mašīnām, kuru darbināšanai vajadzīga noņemama mehāniskās transmisijas ierīce, kas savieno darbināmo mašīnu ar pašgājēju mašīnu (vai traktoru), jābūt aprīkotām ar sistēmu noņemamās mehāniskās transmisijas ierīces pievienošanai tā, lai, mašīnu atkabinot, noņemamo mehāniskās transmisijas ierīci un tās aizsargu nebojātu saskare ar zemi vai mašīnas daļu.

Aizsarga ārējās daļas jāprojektē, jākonstruē un jāizvieto tā, lai tās nevarētu griezties kopā ar noņemamo mehāniskās transmisijas ierīci. Vienkāršu kardāna savienojumu gadījumā aizsargam jānosiedz transmisija līdz iekšējo skavu galiem, savukārt platlenķa kardāna savienojumu gadījumā – vismaz līdz ārējā savienojuma vai ārējo savienojumu centram.

Ja piekļuves līdzekļi darba vietām ir paredzēti tuvu noņemamajai mehāniskās transmisijas ierīcei, tiem jābūt projektētiem un izgatavotiem tā, lai vārpstas aizsargus nevarētu izmantot kā pakāpienus, ja vien tie nav projektēti un izgatavoti šādam nolūkam.

3.5. Aizsardzība pret citiem riskiem

3.5.1. Akumulatori

Akumulatora korpuss jāprojektē un jāizgatavo tā, lai novērstu elektrolīta izlišanu uz operatora apģāšanās vai sagāšanās gadījumā un izgarojumu uzkrāšanos vietās, kur atrodas operatori.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāprojektē un jāizgatavo tā, lai akumulatoru varētu atvienot ar šim nolūkam paredzētu viegli pieejamu ierīci.

Akumulatori ar automātisko uzlādi mobilām mašīnām vai saistītie izstrādājumi, tostarp autonomām mobilām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, jāprojektē tā, lai novērstu 1.3.8.2. un 1.5.1. iedaļā minētos apdraudējumus, tostarp mašīnas saskares vai sadursmes risku ar cilvēku vai citām mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kad mašīna vai saistītais izstrādājums autonomā režīmā pārvietojas uz uzlādes staciju.

3.5.2. Ugunsdrošība

Atkarībā no ražotāja paredzētajiem apdraudējumiem mašīnā, ja tās izmēri pieļauj:

- a) jābūt iespējai uzstādīt viegli pieejamus ugunsdzēsšanas aparātus; vai
- b) jābūt iebūvētām ugunsdzēsšanas sistēmām.

3.5.3. Bīstamu vielu emisijas

Šā pielikuma 1.5.13. iedaļas otro un trešo daļu nepiemēro, ja mašīnas galvenā funkcija ir bīstamu vielu izmantošana. Tomēr operatoram jābūt aizsargātam pret šādu bīstamu emisiju ietekmes risku.

Tādām mobilām mašīnām, uz kurām sēž vadītājs un kuru galvenā funkcija ir bīstamu vielu izmantošana, jābūt aprīkotām ar kabīnēm, kurās nodrošināta filtrēšana, vai tajās jābūt īstenotiem līdzvērtīgiem drošības pasākumiem.

3.5.4. Risks saskarties ar gaisvadu elektropārvades līnijām

Atkarībā no to augstuma mobilie mašīnas vai saistītie izstrādājumi attiecīgā gadījumā jāprojektē, jāizgatavo un jāaprīko tā, lai novērstu risku tām saskarties ar gaisvadu elektropārvades līniju vai risku radīt elektrisko loku starp jebkuru mašīnas daļu vai operatoru, kurš vada mašīnu, un gaisvadu elektropārvades līniju.

Ja nevar pilnībā novērst risku personām, kas ekspluatē mašīnas, saskarties ar gaisvadu elektropārvades līniju, mobilās mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāprojektē, jāizgatavo un jāaprīko tā, lai novērstu jebkādas ar elektrību saistītus apdraudējumus.

3.6. Informācija un norādes

3.6.1. Zīmes, signāli un brīdinājumi

Vajadzības gadījumā visām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem jāpievieno zīmes un/vai instrukciju plāksnītes ar informāciju par to lietojumu, regulēšanu un uzturēšanu, lai nodrošinātu cilvēku veselības aizsardzību un drošību. Tās jāizvēlas, jāizstrādā un jāizgatavo tā, lai tās būtu skaidri redzamas un neizdzēšamas.

Neskarot ceļu satiksmes noteikumus, mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, uz kuriem sēž vadītājs, jābūt aprīkotiem ar šādām ierīcēm:

- a) ar akustisku ierīci cilvēku brīdināšanai;
- b) ar paredzētajiem lietošanas apstākļiem piemērotu gaismas signālu sistēmu; pēdējā prasība neattiecas uz mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kuri paredzēti tikai pazemes darbiem un kuri darbojas bez elektroenerģijas;
- c) vajadzības gadījumā starp piekabi un mašīnu vai saistīto izstrādājumu jābūt atbilstīgam savienojumam signalizēšanas sistēmas darbībai.

Ar tālvadību vadāmas mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kas normālos lietošanas apstākļos cilvēkiem rada sadursmes vai saspiešanas riskus, jāapriko ar piemērotiem līdzekļiem brīdināšanai par to kustību vai līdzekļiem cilvēku aizsargāšanai pret šādiem riskiem. Tas pats attiecas uz mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kuru lietošana saistīta ar pastāvīgu uz priekšu un atpakaļ vērstas kustības atkārtoto uz vienas ass, ja mašīnu aizmugure nav tiešā vadītāja redzamībā.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jāizgatavo tā, lai brīdināšanas un signalizēšanas ierīces nevarētu nejauši izslēgt. Ja tas ir būtiski drošībai, šādas ierīces jāapriko ar līdzekļiem, kas ļauj pārbaudīt, vai tās ir labā darba kārtībā, un to atteici ir jābūt uzskatāmi redzamai operatoram.

Ja mašīnas vai tās instrumentu kustība ir īpaši bīstama, uz mašīnas jābūt zīmēm ar brīdinājumu netuvoties mašīnai tās darbības laikā; zīmēm jābūt salasāmām pietiekamā attālumā, lai garantētu to cilvēku drošību, kuriem jāatrodas tuvumā.

3.6.2. *Marķējums*

1. Uz visām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem salasāmi un neizdzēšami jānorāda šāda informācija:

- kilovatos (kW) izteikta nominālā jauda;
 - kilogramos (kg) izteikta visizplatītākās konfigurācijas masa.
2. Turklāt attiecīgā gadījumā uz visām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem salasāmi un neizdzēšami jānorāda šāda informācija:
- ņūtonos (N) izteikts maksimālais paredzētais vilces spēks pie jūgkāša;
 - ņūtonos (N) izteikta maksimālā paredzētā vertikālā slodze uz jūgkāsi.

3.6.3. *Lietošanas instrukcijas*

3.6.3.1. *V i b r ā c i j a s*

Lietošanas instrukcijās jābūt šādai informācijai par vibrācijām (izsakot tās kā paātrinājumu (m/s^2), kas no mašīnas vai saistītā izstrādājuma tiek pārnestas uz plaukstas–rokas sistēmu vai uz visu ķermeni:

- tādu nepārtrauktu vibrāciju kopējā vibrācijas vērtība, kurām ir pakļauta plaukstas–rokas sistēma;
- atkārtotu trieciena vibrāciju, kuras iedarbojas uz plaukstas–rokas sistēmu, paātrinājuma maksimālās amplitūdas vidējā vērtība;
- svērtā paātrinājuma augstākā vidējā kvadrātiskā vērtība, kurš iedarbojas uz visu ķermeni, ja tas pārsniedz $0,5 \text{ m/s}^2$; ja šī vērtība nepārsniedz $0,5 \text{ m/s}^2$, tas ir jānorāda;
- mērījumu nenoteiktība.

Šīm vērtībām jābūt vai nu faktiski izmēritajām vērtībām attiecībā uz konkrēto mašīnu vai saistīto izstrādājumu, vai arī vērtībām, kas noteiktas, pamatojoties uz mērījumiem, kuri veikti attiecībā uz tehniski salīdzināmām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas ir reprezentatīvi ražojamo mašīnu vai ražojamo saistīto izstrādājumu paraugs.

Ja nevar piemērot saskaņotus standartus vai kopējas tehniskās specifikācijas, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, vibrācijas mēra, izmantojot attiecīgajām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem piemērotākos mērījumu noteikumus.

Jāapraksta ekspluatācijas apstākļi mērīšanas laikā un izmantotie mērījumu noteikumi.

3.6.3.2. *D a ž ā d s l i e t o j u m s*

Tādas mašīnas vai saistītā izstrādājuma lietošanas instrukcijās, kurš paredzēts vairākiem lietojumiem atkarībā no izmantotajām iekārtām, un maināmo iekārtu lietošanas instrukcijās jābūt informācijai, kas nepieciešama pamata mašīnas vai saistītā izstrādājuma un uzstādāmo maināmo iekārtu drošai montāžai un izmantošanai.

3.6.3.3. Autonomas mobilas mašīnas vai saistītie izstrādājumi

Autonomu mobilo mašīnu vai saistīto izstrādājumu lietošanas instrukcijās jānorāda paredzētās pārvietošanās, darba zonu un bīstamo zonu raksturlielumi.

4. PAPILDU BŪTISKĀS VESELĪBAS UN DROŠĪBAS PRASĪBAS, KURAS JĀIEVĒRO, LAI NOVĒRSTU AR CELŠANAS DARBĪBĀM SAISTĪTUS RISKUS

Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas rada ar celšanas darbībām saistītus riskus, jāatbilst visām attiecīgajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā, kuras izklāstītas šajā nodaļā (skatīt daļas "Vispārīgie principi" 4. punktu).

4.1. Vispārīgi noteikumi

4.1.1. pielikuma 4.1. iedaļā piemēro šādas definīcijas:

- a) "celšanas darbība" ir tādu kravas vienību pārvietošana, kuras sastāv no priekšmetiem un/vai cilvēkiem un kurām konkrētā brīdī ir nepieciešama līmeņa maiņa;
- b) "vadāma krava" ir krava, kuras visa kustība notiek pa stingrām vai lokanām vadsliedēm, kuru stāvokli nosaka fiksēti punkti;
- c) "darba koeficients" ir aritmētiskā attiecība starp maksimālo slodzi, ko var izturēt mašīnas sastāvdaļa, kā to garantē ražotājs, un maksimālo darba slodzi, kura norādīta uz sastāvdaļas;
- d) "testa koeficients" ir aritmētiskā attiecība starp slodzi, kurai mašīnu vai saistīto izstrādājumu, vai celšanas palīgierīci pakļauj statistajos vai dinamiskajos testos, un maksimālo darba slodzi, kura norādīta uz mašīnas vai saistīta izstrādājuma, vai celšanas palīgierīces;
- e) "statiskais tests" ir tests, kura laikā mašīnu vai saistīto izstrādājumu, vai celšanas palīgierīci vispirms inspicē un pakļauj spēkam, kas atbilst maksimālās darba slodzes un attiecīgā statiskā testa koeficienta reizinājumam, un pēc minētās slodzes noņemšanas inspicē atkārtoti, lai konstatētu, vai slodze nav radījusi bojājumus;
- f) "dinamiskais tests" ir tests, kura laikā mašīnu vai saistīto izstrādājumu visās iespējamās konfigurācijās darbina ar maksimālu darba slodzi, kas reizināta ar atbilstīgo dinamiskā testa koeficientu, ņemot vērā celšanas mašīnas dinamiskos parametrus, lai pārbaudītu, vai tā darbojas pareizi;
- g) "platforma" ir mašīnas vai saistītā izstrādājuma daļa, uz kuras vai kurā atrodas cilvēki un/vai preces, ko paredzēts celt.

4.1.2. Aizsardzība pret mehāniskiem riskiem

4.1.2.1. Ar nepietiekamu stabilitāti saistīts risks

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai 1.3.1. iedaļā prasītā stabilitāte saglabātos ekspluatācijas laikā un ārpus tā, tostarp visos transportēšanas, montāžas un demontāžas posmos, paredzamo sastāvdaļu atteihu laikā un arī saskaņā ar lietošanas instrukcijām veikto testu laikā. Šajā nolūkā ražotājam jāizmanto piemērotas verificēšanas metodes.

4.1.2.2. Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kas pārvietojas pa vadsliedēm un sliežu ceļiem.

Mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem jābūt aprīkotām ar ierīcēm, kas novērš to nobraukšanu no vadsliedēm vai sliežu ceļiem.

Ja šīs ierīces tomēr nenovērš mašīnas nobraukšanas no sliedēm risku vai sliedes vai ritošās daļas bojājuma risku, ir jānodrošina ierīces, kas nepieļauj iekārtas, aprīkojuma vai kravas krišanu vai mašīnas apgāšanos.

4.1.2.3. Mehāniskā stiprība

Mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, tostarp celšanas palīgierīcēm un to sastāvdaļām, jāiztur slodzes, kam tās ir pakļautas visā darbībā gan ekspluatācijas laikā, gan attiecīgā gadījumā ārpus tā paredzētajos uzstādīšanas un ekspluatācijas apstākļos visās attiecīgajās konfigurācijās, vajadzības gadījumā ņemot vērā atmosfēras faktoru ietekmi un cilvēku iedarbību. Šī prasība jāievēro arī transportēšanas, montāžas un demontāžas laikā.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, tostarp celšanas palīgierīces, jākonstruē un jāizgatavo tā, lai, pienācīgi ņemot vērā paredzēto lietojumu un jebkādu pamatoti paredzamu nepareizu lietojumu, novērstu atteices, kas rodas noguruma vai nolietojuma dēļ.

Materiāli jāizvēlas atkarībā no paredzētajām darba vidēm, īpaši ņemot vērā korozijas, nodiluma, triecienus, ekstremālu temperatūru, noguruma, trausluma, starojuma un novecošanās faktorus.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, tostarp celšanas palīgierīces, jākonstruē un jāizgatavo tā, lai tās izturētu pārslogu statistiskajos testos bez paliekošas deformācijas vai acīmredzamiem defektiem. Stiprības aprēķinos jāņem vērā izraudzītā statistiskā testa koeficienta vērtība, lai garantētu pietiekamu drošības līmeni. Šim koeficientam parasti ir šādas vērtības:

a) manuāli darbināmām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, tostarp celšanas palīgierīcēm: 1,5;

b) citām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem: 1,25.

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai tās bez darbības traucējumiem izturētu dinamiskos testus, kurus veic, izmantojot maksimālās darba slodzes un dinamiskā testa koeficienta reizinājumu. Dinamiskā testa koeficientu izvēlas tā, lai garantētu pietiekamu drošības līmeni; šis koeficients parasti ir 1,1. Testus parasti veic pie noteiktajiem nominālajiem ātrumiem. Ja mašīnas vai saistīta izstrādājuma vadības ķēde ļauj vienlaicīgi izdarīt vairākas kustības, testi jāveic vismazāk labvēlīgos apstākļos, t. i., parasti apvienojot attiecīgās kustības.

4.1.2.4. Skriemeļi, spoles, riteņi, troses un ķēdes

Skriemeļu, spoļu un riteņu diametram jāatbilst kopā ar tiem izmantojamo trošu vai ķēžu izmēriem.

Spoles un riteņi jākonstruē, jāizgatavo un jāuzstāda tā, lai ar tiem aprīkotās troses vai ķēdes varētu pārtīt, tās nenonemot.

Trosēm, ko tieši lieto kravas celšanai vai balstīšanai, nedrīkst būt nekādu pinumsavienojumu, izņemot to galos. Pinumsavienojumi tomēr ir pieļaujami iekārtās, kuru konstrukciju ir paredzēts regulāri pārveidot atkarībā no lietošanas vajadzībām.

Vienlaidu trosēm un to galiem izvēlas darba koeficientu, kas garantē pietiekamu drošības līmeni. Parasti šis koeficients ir 5.

Celšanas ķēdēm izvēlas darba koeficientu, kas garantē pietiekamu drošības līmeni. Parasti šis koeficients ir 4.

Lai pārbaudītu, vai ir sasniegts pietiekams darba koeficients, ražotājam jāveic attiecīgie katra tipa ķēžu un trošu, ko tieši izmanto kravas celšanā, un trošu galu testi vai jānodrošina, ka šādi testi tiek veikti.

4.1.2.5. Celšanas palīgierīces un to sastāvdaļas

Celšanas palīgierīču un to sastāvdaļu izmēri jāizvēlas, pienācīgi ņemot vērā noguruma un novecošanās procesus ekspluatācijas ciklos, kas atbilst paredzamajam darbības mūžam, kā norādīts ekspluatācijas nosacījumos konkrētam lietojumam.

Turklāt:

a) metāla trošu/trošu galu kombināciju darba koeficients jāizvēlas tā, lai garantētu pietiekamu drošības līmeni; šis koeficients parasti ir 5. Trosēm nedrīkst būt nekādu pinumsavienojumu vai cilpu, izņemot to galos;

- b) ja lieto ķēdes ar metinātiem posmiem, tiem jābūt īsā tipa posmiem. Jebkura tipa ķēdēm jāizvēlas darba koeficients, kas garantē pietiekamu drošības līmeni; šis koeficients parasti ir 4;
- c) no tekstilmateriāla gatavotu virvju, stropju vai siksnu darba koeficients ir atkarīgs no materiāla, ražošanas metodes, izmēriem un lietojuma. Šis koeficients jāizvēlas tā, lai garantētu pietiekamu drošības līmeni; parasti tas ir 7, ja materiālu kvalitāte ir ļoti laba un ražošanas metode atbilst paredzētajam lietojumam. Ja tā nav, parasti nosaka augstāku koeficientu, lai garantētu līdzvērtīgu drošības līmeni. No tekstilmateriāla ražotām virvēm, stropēm vai siksņām, kas nav gredzenveida stropes, nedrīkst būt mezgli vai pinumsavienojumi, izņemot stropju galos;
- d) visām metāla daļām, kas veido stropi vai ko lieto kopā ar stropi, jāizvēlas darba koeficients, kas garantē pietiekamu drošības līmeni; šis koeficients parasti ir 4;
- e) daudzزارu stropes maksimālo darba slodzi nosaka, pamatojoties uz neizturīgākā zara darba koeficientu, zaru skaitu un samazinājuma koeficientu, kas atkarīgs no stropes konfigurācijas;
- f) lai pārbaudītu, vai ir sasniegts pietiekams darba koeficients, ražotājam jāveic attiecīgie katra tipa sastāvdaļu, kas minētas a) līdz d) punktā, testi vai jānodrošina, ka šādi testi tiek veikti.

4.1.2.6. Kustību vadība

Kustību vadības ierīcēm jādarbojas tā, lai garantētu tās mašīnas vai saistītā izstrādājuma drošumu, kurā šādas ierīces ir uzstādītas.

- a) mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo vai jāapriko ar ierīcēm tā, lai to sastāvdaļu kustību amplitūda nepārsniegtu noteiktās robežas. Ja vajadzīgs, jānodrošina iepriekšējs brīdinājums par šādu ierīču darbību;
- b) ja vienā vietā vienlaikus var manevrēt vairākas stacionāras vai pa sliedēm braucošas mašīnas vai saistītos izstrādājumus, kas rada sadursmes risku, šādas mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai tos varētu apriko ar šo risku novēršanas sistēmām;
- c) mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē un jāizgatavo tā, lai kravas nevarētu bīstami slidēt vai brīvi un negaidīti krist pat daļējas vai pilnīgas energoapgādes avota atteices gadījumā vai operatoram pārtraucot mašīnas darbināšanu;
- d) nedrīkst pieļaut, ka normālos ekspluatācijas apstākļos kravu var nolaist vienīgi ar berzes bremzi, izņemot tādu mašīnu vai saistīto izstrādājumu gadījumā, kuriem šādi jādarbojas to funkcijas dēļ;
- e) stiprinājuma ierīces jākonstruē un jāizgatavo tā, lai novērstu kravu nejaušu krišanu.

4.1.2.7. Kravu kustības manipulāciju laikā

Mašīnas darbināšanas vietā jānodrošina iespējami pilnīgāka kustīgo daļu kustības trajektoriju pārredzamība, lai novērstu iespējamās sadursmes ar cilvēkiem, iekārtām vai citām mašīnām, kas var manevrēt vienlaikus un radīt apdraudējumus.

Mašīnas ar vadāmām kravām jākonstruē un jāizgatavo tā, lai kravas, platformas vai pretsvaru, ja tādi ir, kustības nevarētu traumēt cilvēkus.

4.1.2.8. Mašīnas, ar kurām apkalpo stacionārus izkraušanas/izkāpšanas laukumus

4.1.2.8.1. Platformas kustības

Tādas mašīnas platformai, kas apkalpo stacionārus izkraušanas/izkāpšanas laukumus, jābūt stabili virzāmai uz izkraušanas/izkāpšanas laukumiem un pie tiem. Arī šķērveida sistēmas uzskatāmas par stabilas virzīšanas sistēmu.

4.1.2.8.2. Piekļuve platformai

Ja cilvēkiem ir piekļuve platformai, mašīnai jābūt projektētai un izgatavotai tā, lai nodrošinātu platformas stacionāru stāvokli piekļuves brīdī, jo īpaši iekraušanas un izkraušanas laikā.

Mašīnām jābūt projektētām un izgatavotām tā, lai nodrošinātu to, ka platformas un apkalpojamā izkraušanas/izkāpšanas laukuma līmeņu atšķirība nerada klupšanas risku.

4.1.2.8.3. Risks, ko rada saskare ar kustībā esošu platformu

Gadījumos, kas tas ir nepieciešams, lai izpildītu 4.1.2.7. iedaļas otrajā daļā noteiktās prasības, parastas ekspluatācijas laikā pārvietošanās zonai jābūt nepieejamai.

Ja inspicēšanas vai uzturēšanas laikā personas, kas atrodas virs vai zem kabīnes, ir pakļautas riskam, ka tās var saspiest starp platformu un jebkādām stacionārām daļām, jānodrošina pietiekami daudz brīvas telpas vai nu ar fiziskām drošības salīņām, vai arī ar mehāniskām ierīcēm, kas bloķē platformas kustību.

4.1.2.8.4. No platformas krītošas kravas radīts risks

Ja pastāv no platformas krītošas kravas risks, mašīna jāprojektē un jākonstruē tā, lai šādu risku nepieļautu.

4.1.2.8.5. Izkraušanas/izkāpšanas laukumi

Jānovērš risks, ko rada izkraušanas/izkāpšanas laukumos esošu cilvēku saskare ar kustībā esošu platformu vai citām kustīgām daļām.

Ja pastāv risks, ka cilvēki var iekrist kravas pārvietošanas zonā brīdī, kad platforma neatrodas izkraušanas/izkāpšanas laukumā, jāuzstāda aizsargi šāda riska novēršanai. Šādi aizsargi nedrīkst būt atverami pārvietošanās zonas virzienā. Tie jāaprīko ar bloķēšanas ierīci ar aizsarga fiksējošu ierīci, kuras vadība notiek atkarībā no platformas atrašanās vietas, tādējādi novēršot:

a) bīstamu platformas kustību, ja aizsargi nav aizvērti un bloķēti;

b) bīstamu aizsarga atvēršanos, ja platforma nav apstājusies attiecīgajā izkraušanas/izkāpšanas laukumā.

4.1.3. Piemērotība paredzētajam nolūkam

Kad celšanas mašīnas vai saistītos izstrādājumus, tostarp celšanas palīgierīces, laiž tirgū vai pirmo reizi nodod ekspluatācijā, ražotājam, veicot attiecīgus pasākumus vai nodrošinot to veikšanu, jāgarantē, lai lietojumam gatavās mašīnas vai saistītos izstrādājumus, tostarp celšanas palīgierīces, – neatkarīgi no tā, vai tās darbina manuāli vai ar mehānisko enerģiju – varētu droši pildīt tām paredzētās funkcijas.

Visām celšanas mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kas gatavas nodošanai ekspluatācijā, jāveic 4.1.2.3. iedaļā minētais statistiskais un dinamiskais tests.

Ja mašīnas vai saistītos izstrādājumus nav iespējams samontēt ražotāja telpās, ražotājs veic attiecīgus pasākumus mašīnas lietošanas vietā. Pretējā gadījumā šādus pasākumus drīkst veikt vai nu ražotāja telpās, vai arī lietošanas vietā.

4.2. Prasības attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem bez manuālas piedziņas

4.2.1. Kustību vadība

Mašīnu vai saistīto izstrādājumu vai to iekārtu kustību vadībā jāizmanto vadības ierīces, kas atgriežas neitrālā stāvoklī, tās atlaižot. Tomēr daļēju vai pilnīgu kustību gadījumā, ja nepastāv kravas vai mašīnas, vai saistītā izstrādājuma sadursmes risks, minētās ierīces drīkst aizstāt ar automatiskām apturēšanas vadības ierīcēm, kas nodrošina apturēšanu iepriekš izvēlētos stāvokļos, operatoram nelietojot vadības ierīci, kas atgriežas neitrālā stāvoklī, to atlaižot.

4.2.2. *Iekraušanas vadība*

Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, kuru maksimālā kravnesība nav mazāka par 1 000 kg vai kuru apgāšanās moments nav mazāks par 40 000 Nm, jāapriko ar ierīcēm vadītāja brīdināšanai un bīstamu kravas kustību novēršanai:

- a) kad mašīna ir pārslogota vai nu maksimālās kravnesības pārsniegšanas, vai arī maksimālā darba momenta dēļ, jo ir pārsniegta pieļaujamā slodze; vai
- b) ir pārsniegts apgāšanās moments.

4.2.3. *Trošu vadības iekārtas*

Trošu platformas, vilcēji vai vilcēju platformas jānotur ar pretsvariem vai ierīci, kas ļauj pastāvīgi kontrolēt spriegojumu.

4.3. **Informācija un marķējumi**

4.3.1. *Ķēdes, troses un siksnas*

Uz katras celšanas ķēdes, troses vai siksnas, kas nav kāda mezgla daļa, jābūt marķējumam vai, ja tas nav iespējams, plāksnītei vai nenoņemamam gredzenam, uz kura ir ražotāja vārds vai nosaukums un adrese, kā arī norāde uz attiecīgo sertifikātu.

Iepriekš minētajā sertifikātā jāsniedz vismaz šāda informācija:

- a) ražotāja vārds vai nosaukums un adrese;
- b) ķēdes vai troses apraksts, kurā iekļauti šādi dati:
 - i) tās nominālais izmērs;
 - ii) tās konstrukcija;
 - iii) materiāls, no kā tā ir ražota; un
 - iv) jebkāda īpaša metalurģiska apstrāde, kādai materiāls pakļauts;
- c) izmantotā testēšanas metode;
- d) maksimālā slodze, kādai ķēdi vai trosi var pakļaut ekspluatācijas laikā. Drīkst norādīt paredzētajiem lietojumiem atbilstīgu vērtību diapazonu.

4.3.2. *Celšanas palīgierīces*

Attiecībā uz visām celšanas palīgierīcēm jānorāda šādi dati:

- a) ziņas par materiālu, ja šāda informācija ir vajadzīga droša lietojuma nolūkā;
- b) maksimālā kravnesība.

Gadījumā, ja celšanas palīgierīces fiziski nav iespējams marķēt, pirmajā daļā minētās ziņas jānorāda uz plāksnītes vai cita līdzvērtīga līdzekļa un stingri jānostiprina pie palīgierīces.

Informācijai jābūt salasāmai un jāatrodas vietā, no kuras tā nevarētu pazust nodiluma rezultātā vai kurā tā nemazinātu palīgierīces stiprību.

4.3.3. *Celšanas mašīnas vai saistītie izstrādājumi*

Maksimālajai kravnesībai jābūt skaidri un pamanāmi marķētai uz celšanas mašīnas vai saistītā izstrādājuma. Šim marķējumam jābūt salasāmam, nenodzēšamam un nešifrētam.

Ja maksimālā kravnesība ir atkarīga no celšanas mašīnas vai saistītā izstrādājuma konfigurācijas, katrā darbināšanas vietā jābūt kravnesības datu plāksnītei, uz kuras norādīta katrai konfigurācijai pieļaujamā kravnesība, vēlams diagrammu vai tabulu veidā.

Uz mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kas paredzēti tikai preču celšanai un ir aprīkotas ar platformu, uz kuras iespējams nokļūt cilvēkiem, jābūt skaidram un nenodzēšamam brīdinājumam, kas aizliedz cilvēku pacelšanu. Šim brīdinājumam jābūt redzamam visās vietās, no kurām iespējama piekļuve.

4.4. **Lietošanas instrukcijas**

4.4.1. *Celšanas palīgierīces*

Katrai celšanas palīgierīces vai katrai sērijveida nedalāmai celšanas palīgierīču partijai jāpievieno instrukcijas, kurās sniegti vismaz šādi dati:

- a) paredzētais lietojums;
- b) lietojuma ierobežojumi (jo īpaši attiecībā uz tādām celšanas palīgierīcēm kā magnētiskie vai vakuuma spilveni, kas pilnībā neatbilst 4.1.2.6. iedaļas e) punktam);
- c) montāžas, lietošanas un uzturēšanas instrukcijas;
- d) izmantotais statistiskā testa koeficients.

4.4.2. *Celšanas mašīnas vai saistītie izstrādājumi*

Celšanas mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem jāpievieno lietošanas instrukcijas, kurās ietverta informācija par:

- a) celšanas mašīnas vai saistītā izstrādājuma tehniskajiem raksturlielumiem un jo īpaši:
 - i) maksimālo kravnesību, nepieciešamības gadījumā pievienojot 4.3.3. iedaļas otrajā daļā aprakstītās kravnesības datu plāksnītes vai kravnesības tabulas kopiju;
 - ii) pret darbības spēkiem pie stiprinājumiem vai balstiem un attiecīgā gadījumā sliežu raksturlielumiem;
 - iii) attiecīgā gadījumā balasta definīciju un tā uzstādīšanas līdzekļiem;
- b) reģistrācijas žurnāla saturu, ja to nepiegādā kopā ar celšanas mašīnu;
- c) ieteikumiem par lietošanu, jo īpaši par to, kā rīkoties, ja krava neatrodas operatora tiešā redzamībā;
- d) attiecīgā gadījumā testa ziņojumu, kurā norādīti ražotāja vai tā uzdevumā veiktie statistiskie un dinamiskie testi;
- e) attiecībā uz celšanas mašīnām vai saistītiem izstrādājumiem, kas nav samontēti ražotāja telpās tādā formā, kādā tie lietojami – nepieciešamās instrukcijas par 4.1.3. iedaļā minēto pasākumu veikšanu, pirms tie pirmo reizi tiek nodota ekspluatācijā.

5. **PAPILDU BŪTISKĀS PRASĪBAS VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS UN DROŠĪBAS JOMĀ MAŠĪNĀM VAI SAISTĪTAJIEM IZSTRĀDĀJUMIEM, KAS PAREDZĒTI PAZEMES DARBIEM**

Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas paredzēti pazemes darbiem, jāatbilst visām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā, kuras izklāstītas šajā nodaļā (skatīt daļas “Vispārīgie principi” 4. punktu).

5.1. **Ar nepietiekamu stabilitāti saistīti riski**

Mehanizēti griestu balsti jākonstruē un jāizgatavo tā, lai tie uzturētu noteiktu virzienu kustības laikā un neslidētu pirms nonākšanas zem slodzes, atrodoties zem slodzes un pēc slodzes noņemšanas. Tie jāaprīko ar atsevišķo hidraulisko balstu augšējo plātņu stiprinājumiem.

5.2. **Kustība**

Mehanizētiem griestu balstiem jāļauj cilvēkiem netraucēti pārvietoties.

5.3. **Vadības ierīces**

Pa sliedēm braucošu mašīnu akseleratoram un bremzēm jābūt ar roku vadāmām. Tomēr aktivēšanas ierīces drīkst būt darbināmas ar kāju.

Mehanizētu griestu balstu vadības ierīces jākonstruē un jānovieto tā, lai pārvietošanas darbību laikā operatorus aizsargātu attiecīgi uzstādīts balsts. Vadības ierīces jāaizsargā pret nejaušu atlaišanu.

5.4. Apturēšana

Pa sliedēm braucošas pašgājējas mašīnas, kas paredzētas pazemes darbiem, jāaprīko ar aktivēšanas ierīci, kura iedarbojas uz mašīnas kustības vadības sistēmu tā, lai kustība tiktu apturēta, ja vadītājs to vairs nekontrolē.

5.5. Ugunsdrošība

Attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kuriem ir viegli uzliesmojošas daļas, obligāti jāievēro 3.5.2. iedaļas b) punkts.

Pazemes darbiem paredzētu mašīnu vai saistīto izstrādājumu bremžu sistēma jāprojektē un jāizgatavo tā, lai tā neradītu dzirksteles un neizraisītu degšanu.

Pazemes darbiem paredzētu mašīnu vai saistīto izstrādājumu iekšdedzes motoriem jābūt motoriem, kuros lieto zema iztvaikošanas spiediena degvielu un kuros nerodas nekādas elektriskas izcelsmes dzirksteles.

5.6. Izplūdes emisijas

Izplūdes emisijas no iekšdedzes motoriem nedrīkst novirzīt uz augšu.

6. PAPILDU BŪTISKĀS PRASĪBAS VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS UN DROŠĪBAS JOMĀ MAŠĪNĀM VAI SAISTĪTAJIEM IZSTRĀDĀJUMIEM, KAS RADA ĪPAŠUS RISKUS SAISTĪBĀ AR CILVĒKU PACELŠANU

Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas rada īpašus riskus saistībā ar cilvēku pacelšanu, jāatbilst visām attiecīgajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā, kuras izklāstītas šajā nodaļā (skatīt daļas "Vispārīgie principi" 4. punktu).

6.1. Vispārīgi noteikumi

6.1.1. Mehāniskā stiprība

Platforma, ieskaitot jebkādas lūkas, jāprojektē un jāizgatavo tā, lai nodrošinātu vajadzīgo telpu un stiprību atbilstīgi maksimālajam cilvēku skaitam, kas pieļaujams uz platformas, un maksimālajai kravnesībai.

4.1.2.4. un 4.1.2.5. iedaļā sastāvdaļām noteiktie darba koeficienti nav pietiekami attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas paredzēti cilvēku celšanai, un parasti ir jādivkāršo. Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas paredzēti cilvēku celšanai vai cilvēku un preču celšanai, jābūt aprīkoti ar platformas iekāršanas vai balsta sistēmu, kura projektēta un izgatavota, lai nodrošinātu atbilstīgu vispārējo drošības līmeni un novērstu platformas krišanas risku.

Ja platformas iekāršanā izmanto troses vai ķēdes, parasti nepieciešamas vismaz divas neatkarīgas troses vai ķēdes, kurām ir katrai savs neatkarīgs stiprinājums.

6.1.2. Bez cilvēku spēka darbināmu mašīnu vai saistīto izstrādājumu iekraušanas vadība

Neatkarīgi no maksimālās kravnesības un apgāšanās momenta piemēro 4.2.2. iedaļā minētās prasības, ja vien ražotājs nepierāda, ka pārslogošanas vai apgāšanās risks nepastāv.

6.2. Vadības ierīces

Ja drošības prasības neparedz citus risinājumus, platforma parasti jākonstruē un jāizgatavo tā, lai uz tās esošajiem cilvēkiem būtu pieejami vadības līdzekļi augšup un lejup vērstai kustībai un, ja vajadzīgs, arī citām platformas kustībām.

Darbības laikā šīm vadības ierīcēm jābūt prioritārām attiecībā pret pārējām vadības ierīcēm, kas regulē to pašu kustību, izņemot avārijas apturēšanas ierīces.

Pirmajā daļā minēto kustību vadības ierīcēm jābūt tādām, kas atgriežas neitrālā stāvoklī, tiklīdz operators tās atlaiž, izņemot gadījumu, kad platforma ir pilnībā slēgta. Ja nepastāv uz platformas esošo cilvēku vai objektu sadursmes vai nokrišanas risks, kā arī citi riski platformas kustības augšup un lejup dēļ, tādu vadības ierīču, kas atgriežas neitrālā stāvoklī, tiklīdz operators tās atlaiž, vietā drīkst izmantot vadības ierīces, kas nodrošina automātisku apturēšanu iepriekš izvēlētos stāvokļos.

6.3. **Risks cilvēkiem uz platformas vai tajā**

6.3.1. *Risks platformas kustību dēļ*

Cilvēku ceļšanas mašīnas vai saistītie izstrādājumi jākonstruē, jāizgatavo vai jāaprīko tā, lai pārāk liels platformas paātrinājums vai palēninājums neradītu risku cilvēkiem.

6.3.2. *Risks saistībā ar cilvēku nokrišanu no platformas*

Platforma nedrīkst sasvērties tiktāl, ka rodas uz tās esošo cilvēku izkrišanas risks, tostarp mašīnai vai saistītam izstrādājumam un platformai atrodoties kustībā.

Ja platforma ir projektēta kā darbstacija, jānodrošina stabilitāte un jānovērš bīstamas kustības.

Ja 1.5.15. iedaļā minētie pasākumi nav pietiekami, platforma jāaprīko ar pietiekamu skaitu piemērotu stiprinājumu punktu, kas atbilst uz platformas pieļaujamajam cilvēku skaitam. Stiprinājuma punktiem jābūt lietošanā pietiekami izturīgiem, lai būtu iespējams izmantot individuālos aizsarglīdzekļus, kas pasargā pret krišanu no augstuma.

Jebkādām lūkām grīdās vai griestos, vai sānu durvīs jābūt projektētām un izgatavotām tā, lai nepieļautu netīšu atvēršanos; tām jāveras virzienā, kas novērš jebkādu izkrišanas risku gadījumā, ja tās atveras neparedzēti.

6.3.3. *Risks, ka uz platformas var uzkrīst priekšmeti*

Ja pastāv risks, ka uz platformas var uzkrīst priekšmeti, apdraudot cilvēkus, tā jāaprīko ar aizsargjūgtu.

6.4. **Mašīnas vai saistītie izstrādājumi, ar kuriem apkalpo stacionārus izkraušanas/izkāpšanas laukumus**

6.4.1. *Risks cilvēkiem uz platformas vai tajā*

Platformai jābūt projektētai un izgatavotai tā, lai novērstu riskus, notiekot saskarei starp cilvēkiem un/vai priekšmetiem uz platformas vai tajā un jebkādiem stacionāriem vai kustīgiem elementiem. Ja tas nepieciešams šīs prasības ieviešanas nolūkā, pašai platformai jābūt pilnībā noslēgtai un tajā jābūt durvīm, kas aprīkotas ar bloķēšanas ierīci, kas novērš bīstamas platformas kustības, ja šīs durvis nav aizvērtas. Durvīm jāpaliek aizvērtām, ja platforma apstājas starp izkraušanas/izkāpšanas laukumiem un pastāv krišanas no platformas risks.

Mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem jābūt projektētiem, izgatavotiem un nepieciešamības gadījumā aprīkotiem ar ierīcēm tā, lai netiktu pieļauta nekontrolēta platformas kustība augšup vai lejup. Šīm ierīcēm jāspēj apturēt platformas kustību pie tās maksimālās krāvesības un tai pārvietojoties paredzamajā maksimālajā ātrumā.

Apturēšanas darbība neatkarīgi no slodzes nedrīkst izraisīt tādu palēninājumu, kas varētu apdraudēt platformā atrodošos cilvēkus.

6.4.2. *Vadības ierīces izkraušanas/izkāpšanas laukumos*

Izkraušanas/izkāpšanas laukumos esošās vadības ierīces, kas nav ierīces lietojumam ārkārtas situācijā, nedrīkst aktivēt platformas kustības, ja:

- a) tiek darbinātas platformas vadības ierīces;
- b) platforma neatrodas pie izkraušanas/izkāpšanas laukuma.

6.4.3. *Piekļuve platformai*

Aizsargiem pie izkraušanas/izkāpšanas laukumiem un uz platformas jābūt projektētiem un izgatavotiem tā, lai nodrošinātu drošu nokļūšanu uz platformas un izklūšanu no tās, ņemot vērā paredzamo paceļamo preču un cilvēku diapazonu.

6.5. **Marķējums**

Uz platformas jānorāda drošības garantēšanai nepieciešamā informācija, tostarp:

- a) uz platformas pieļaujamais cilvēku skaits;
 - b) maksimālā darba slodze.
-

IV PIELIKUMS

Tehniskā dokumentācija

A DAĻA

Mašīnu vai saistīto izstrādājumu tehniskā dokumentācija

Tehniskajā dokumentācijā jānorāda līdzekļi, ko ražotājs izmanto, lai nodrošinātu mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību III pielikumā izklāstītajām piemērojamajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā.

Tehniskajā dokumentācijā jāietver vismaz šādi elementi:

- a) mašīnas vai saistītā izstrādājuma un tā paredzētā lietojuma pilnīgs apraksts;
- b) riska novērtējumu dokumentācija, kurā atspoguļota īstenotā procedūra, tostarp:
 - i) mašīnai vai saistītajam izstrādājumam piemērojamo būtisko prasību veselības aizsardzības un drošības jomā saraksts;
 - ii) to aizsardzības pasākumu apraksts, kuri īstenoti, lai izpildītu katru piemērojamo būtisko prasību veselības aizsardzības un drošības jomā, un attiecīgā gadījumā norāde par atlikušajiem riskiem, kas saistīti ar mašīnu vai saistīto ražojumu;
- c) mašīnas vai saistītā izstrādājuma un tā sastāvdaļu, montāžas mezglu un ķēžu projekta rasējumi, ražošanas rasējumi un shēmas;
- d) apraksti un skaidrojumi, kas vajadzīgi c) punktā minēto rasējumu un shēmu, kā arī mašīnas vai saistītā izstrādājuma darbības izpratnei;
- e) atsauces uz 20. panta 1. punktā minētajiem saskaņotajiem standartiem vai kopējām specifikācijām, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu un kuras ir piemērotas mašīnu vai saistīto izstrādājumu projektēšanā un ražošanā. Ja saskaņotie standarti vai kopējās specifikācijas tiek piemērotas daļēji, dokumentācijā jānorāda piemērotās standartu daļas;
- f) ja saskaņotie standarti vai kopējās specifikācijas nav piemērotas vai ir piemērotas tikai daļēji, citu tādu tehnisko specifikāciju apraksts, kuras izmantotas, lai nodrošinātu atbilstību katrai piemērojamai būtiskajai veselības aizsardzības un drošības prasībai;
- g) ziņojumi un/vai to konstruktīvo aprēķinu, testu, inspekciju un pārbaūžu rezultāti, kas veiktas, lai verificētu mašīnu vai saistīto produktu atbilstību piemērojamajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā;
- h) to līdzekļu apraksts, kurus ražotājs izmanto mašīnu vai saistīto izstrādājumu ražošanas procesā, lai nodrošinātu izgatavoto mašīnu vai saistīto izstrādājumu atbilstību projekta specifikācijām;
- i) lietošanas instrukcijas eksemplārs un informācija, kas noteikta III pielikuma 1.7.4. iedaļā;
- j) ja nepieciešams, V pielikuma B daļā noteiktā daļēji komplektētu mašīnu ES iekļaušanas deklarācija un IX pielikumā noteiktās montāžas instrukcijas;

- k) attiecīgā gadījumā mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kā arī visu to izstrādājumu, kas ir iekļauti mašīnās vai saistītajos izstrādājumos, uz kuriem attiecas citi Savienības saskaņošanas tiesību akti, ES atbilstības deklarāciju eksemplārus;
- l) attiecībā uz sērijveidā ražotām mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem – iekšējie pasākumi, kas tiks īstenoti, lai nodrošinātu to, ka mašīna vai saistītais izstrādājums saglabā atbilstību šai regulai;
- m) ar drošību saistītās programmatūras pirmkods vai programmēšanas loģika nolūkā pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma apliecināt mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību šai regulai, ja tas nepieciešams, lai minētās iestādes varētu pārbaudīt atbilstību III pielikumā noteiktajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā;
- n) attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas tiek vadīti ar sensoriem vai attālināti vai kas darbojas autonomi, ja ar drošību saistītās darbības kontrolē ar sensoru datiem, vajadzības gadījumā sistēmas vispārīgo raksturlielumu, spēju un ierobežojumu apraksts, dati un izmantotie izstrādes, testēšanas un validācijas procesi;
- o) tādas izpētes un testu rezultāti, ko ražotājs veicis sastāvdaļām un stiprinājumiem vai mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, lai noteiktu, vai tie ir projektēti vai izgatavoti tā, ka tos iespējams droši samontēt un nodot ekspluatācijā.

B DAĻA

Daļēji komplektētu mašīnu tehniskā dokumentācija

Tehniskajā dokumentācijā jānorāda līdzekļi, ko ražotājs izmanto, lai nodrošinātu daļēji komplektētu mašīnu atbilstību attiecīgajām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības un drošības prasībām.

Tehniskajā dokumentācijā jāietver vismaz šādi elementi:

- a) daļēji komplektēto mašīnu un to paredzēto funkciju pilnīgs apraksts, ja tās ir iekļautas citā mašīnā vai citā daļēji komplektētā mašīnā vai iekārtā vai samontētas ar to;
- b) riska novērtējuma dokumentācija, kurā atspoguļota īstenotā procedūra, tostarp:
 - i) daļēji komplektētām mašīnām piemērojamo būtisko prasību veselības aizsardzības un drošības jomā saraksts;
 - ii) to aizsardzības pasākumu apraksts, kuri ieviesti, lai novērstu atklātos apdraudējumus vai samazinātu risku, un attiecīgā gadījumā norāde uz atlikušajiem riskiem;
- c) daļēji komplektēto mašīnu un to sastāvdaļu, montāžas mezglu un ķēžu projekta rasējumi, ražošanas rasējumi un shēmas;
- d) apraksti un skaidrojumi, kas vajadzīgi c) punktā minēto rasējumu un shēmu, kā arī daļēji komplektēto mašīnu darbības izpratnei;

- e) atsaucies uz 20. panta 1. punktā minētajiem saskaņotajiem standartiem vai kopējām specifikācijām, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu un kuras ir piemērotas, projektējot un ražojot daļēji komplektētās mašīnas. Ja saskaņotie standarti vai kopējās specifikācijas tiek piemērotas daļēji, dokumentācijā jānorāda piemērotās to daļas;
 - f) ja saskaņotie standarti vai kopējās specifikācijas nav piemērotas vai ir piemērotas tikai daļēji, citu tādu tehnisko specifikāciju apraksts, kuras izmantotas, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamajām būtiskajām veselības un drošības prasībām;
 - g) ziņojumi un/vai to konstruktīvo aprēķinu, testu, inspekciju un pārbaudžu rezultāti, kuras veiktas, lai verificētu daļēji komplektēto mašīnu atbilstību piemērojamajām būtiskajām veselības un drošības prasībām;
 - h) to līdzekļu apraksts, kurus ražotājs izmanto daļēji komplektēto mašīnu ražošanas procesā, lai nodrošinātu saražoto daļēji komplektēto mašīnu atbilstību projekta specifikācijām;
 - i) XI pielikumā izklāstīto daļēji komplektēto mašīnu montāžas instrukciju eksemplārs;
 - j) attiecībā uz sērijveidā ražotām daļēji komplektētām mašīnām – iekšējie pasākumi, kas tiks īstenoti, lai nodrošinātu to, ka daļēji komplektētā mašīna saglabās atbilstību piemērotajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā;
 - k) ar drošību saistītās programmatūras pirmkods vai programmēšanas loģika pēc kompetentās valsts iestādes pamatota pieprasījuma, ja tas nepieciešams, lai minētās iestādes varētu pārbaudīt atbilstību III pielikumā izklāstītajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā;
 - l) attiecībā uz daļēji komplektētām mašīnām, kas tiek vadītas ar sensoriem vai attālināti vai kas darbojas autonomi, ja ar drošību saistītās darbības kontrolē ar sensoru datiem, vajadzības gadījumā sistēmas vispārīgo raksturlielumu, spēju un ierobežojumu apraksts, dati un izmantotie izstrādes, testēšanas un validācijas procesi;
 - m) tādas izpētes un testu rezultāti, ko ražotājs veicis sastāvdaļām, stiprinājumiem vai daļēji komplektētām mašīnām, lai noteiktu, vai tās ir projektētas vai izgatavotas tā, ka tās iespējams droši samontēt un iekļaut.
-

V PIELIKUMS

ES ATBILSTĪBAS DEKLARĀCIJA UN ES IEKĻAUŠANAS DEKLARĀCIJA

A DAĻA

Mašīnu un saistīto izstrādājumu es atbilstības deklarācija Nr. ...⁽¹⁾

ES atbilstības deklarācijā ir šāda informācija:

1. Mašīna vai saistītais izstrādājums (produkts, tips, modelis, partija vai sērijas numurs) vai būtiski pārveidota mašīna vai saistītais izstrādājums.
2. Ražotāja un attiecīgā gadījumā tā pilnvarotā pārstāvja vārds, uzvārds vai nosaukums un adrese.
3. Celšanas mašīnām, ko paredzēts pastāvīgi uzstādīt ēkā vai konstrukcijā un ko nevar montēt ražotāja telpās, bet ko var montēt tikai lietošanas vietā, – minētās vietas adrese.
4. Par šīs atbilstības deklarācijas izdošanu ir atbildīgs tikai un vienīgi ražotājs.
5. Deklarācijas priekšmets (mašīnas vai saistītā izstrādājuma identifikācija, kas nodrošina tā izsekojamību; ja tas nepieciešams mašīnas vai saistītā izstrādājuma identifikācijai, drīkst iekļaut pietiekami skaidru krāsainu attēlu).
6. Deklarācijas priekšmets, kas minēts 5. punktā, atbilst šādiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem.
7. Atsauces uz tiem 20. panta 1. punktā minētajiem saskaņotajiem standartiem vai tām kopējām specifikācijām, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, kas ir tikuši piemēroti, ieskaitot datumu, kad atsauce uz saskaņotajiem standartiem ir publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai kopējo specifikāciju datumu, vai atsauces uz citām tehniskajām specifikācijām, ieskaitot to datumu, saistībā ar kurām sniegta atbilstības deklarācija. Ja saskaņotie standarti vai kopējās specifikācijas piemērotas tikai daļēji, ES atbilstības deklarācijā norāda daļas, kuras tika piemērotas.
8. Attiecīgā gadījumā paziņotā struktūra ... (nosaukums, numurs) ... veica ES tipa pārbaudi (B modulis) un izdeva ES tipa pārbaudes sertifikātu ... (atsauce uz attiecīgo sertifikātu), kam seko atbilstība tipam, pamatojoties uz ražošanas iekšējo kontroli (C modulis), vai atbilstība, pamatojoties uz vienības verificēšanu (G modulis), vai pilnīga kvalitātes nodrošināšana (H modulis).
9. Attiecīgā gadījumā mašīnai vai saistītajam izstrādājumam piemēro atbilstības novērtēšanas procedūru, kuras pamatā ir iekšējā ražošanas kontrole (A modulis).

10. Papildu informācija:

Parakstīts šādas personas vārdā: ...

(izdošanas vieta un datums):

(vārds un uzvārds, amats) (paraksts):

⁽¹⁾ Ražotājam atbilstības deklarācijai nav obligāti jāpiešķir numurs.

B DAĻA

ES daļēji komplektētu mašīnu iekļaušanas deklarācija Nr. ... ⁽²⁾

Iekļaušanas deklarācijā jāiekļauj šādas ziņas:

1. Daļēji komplektēta mašīna (produkta, tipa, modeļa, partijas vai sērijas numurs).
2. ražotāja un attiecīgā gadījumā tā pilnvarotā pārstāvja vārds vai nosaukums un adrese.
3. par šīs atbilstības deklarācijas izdošanu ir atbildīgs tikai un vienīgi ražotājs.
4. deklarācijas priekšmets (daļēji komplektētās mašīnas identifikācija, kas nodrošina tās izsekojamību; nepieciešamības gadījumā daļēji komplektētās mašīnas identifikācijai drīkst iekļaut pietiekami skaidru krāsainu attēlu).
5. Teikums, kurā deklarē, kādas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/1230 ⁽³⁾ III pielikumā noteiktās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības ir piemērotas un ievērotas, un to, ka saskaņā ar IV pielikuma B daļu ir sagatavota attiecīgā tehniskā dokumentācija, un vajadzības gadījumā – teikums, kurā deklarē daļēji komplektēto mašīnu atbilstību citām atbilstīgajiem Savienības saskaņošanas tiesību aktiem.
6. Atsauces uz 20. panta 1. punktā minētajiem saskaņotajiem standartiem vai kopējām specifikācijām, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu un kuras ir tikušas piemērotas, ieskaitot kopējo specifikāciju standarta datumu, vai atsauces uz citām tehniskajām specifikācijām, ieskaitot to specifikāciju datumu, saistībā ar kurām sniegta atbilstības deklarācija. Ja saskaņotie standarti vai kopējās specifikācijas piemērotas daļēji, ES iekļaušanas deklarācijā norāda piemērotās to daļas.
7. Apņemšanās pēc valsts iestāžu pamatota pieprasījuma nosūtīt attiecīgo informāciju par daļēji komplektētām mašīnām. Tas ietver arī nosūtīšanas metodi un neskar daļēji komplektēto mašīnu ražotāja intelektuālā īpašuma tiesības.
8. Paziņojums, ka daļēji komplektēto mašīnu nedrīkst nodot ekspluatācijā, kamēr nav deklarēts, ka galīgā mašīna, kurā šī daļēji komplektētā mašīna ir iekļaujama, atbilst šai regulai.
9. Papildu informācija:

Parakstīts šādas personas vārdā: ...

(izdošanas vieta un datums):

(vārds un uzvārds, amats) (paraksts):

⁽²⁾ Numura piešķiršana atbilstības deklarācijai nav obligāta.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1230 (2023. gada 14. jūnijs) par mašīnām un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/42/EK un Padomes Direktīvu 73/361/EEK (OV L 165, 29.6.2023., 1. lpp.).

VI PIELIKUMS

RAŽOŠANAS IEKŠĒJĀ KONTROLE

(A modulis)

1. Ražošanas iekšējā kontrole ir atbilstības novērtēšanas procedūra, ar kuru ražotājs izpilda 2., 3. un 4. punktā noteiktos pienākumus, kā arī nodrošina un vienīgi savā atbildībā apliecina, ka attiecīgā mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst piemērojamajām šīs regulas prasībām.
 2. Tehniskā dokumentācija
Ražotājs sagatavo IV pielikuma A daļā aprakstīto tehnisko dokumentāciju.
 3. Ražošana
Ražotājs veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai ražošanas process un tā pārraudzība nodrošinātu izgatavotās mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību 2. punktā minētajai tehniskajai dokumentācijai un piemērojamajām šīs regulas prasībām.
 4. CE zīme un ES atbilstības deklarācija
 - 4.1. Ražotājs piestiprina CE zīmi katrai atsevišķai mašīnai vai saistītajiem izstrādājumiem, kuri atbilst piemērojamajām šīs regulas prasībām.
 - 4.2. Ražotājs katram mašīnas vai saistītā izstrādājuma modelim saskaņā ar 21. pantu sagatavo ES atbilstības deklarāciju un to glabā kopā ar tehnisko dokumentāciju, lai tā būtu valsts iestāžu rīcībā vismaz 10 gadus pēc tam, kad mašīna vai saistītais izstrādājums ir laists tirgū vai nodots ekspluatācijā. ES atbilstības deklarācijā norāda mašīnu vai saistīto izstrādājumu modeli, kam šī deklarācija ir sagatavota.

ES atbilstības deklarācijas eksemplārs pēc pieprasījuma ir pieejams visām attiecīgajām iestādēm.
 5. Pilnvarotais pārstāvis
Ražotāja pienākumus, kas noteikti 4. punktā, tā uzdevumā un tā atbildībā drīkst pildīt pilnvarotais pārstāvis ar nosacījumu, ka tie ir precizēti pilnvarojumā.
-

VII PIELIKUMS

ES TIPA PĀRBAUDE

(B modulis)

1. ES tipa pārbaude ir atbilstības novērtēšanas procedūras daļa, kuras gaitā paziņotā struktūra pārbauda mašīnas vai saistītā izstrādājuma tehnisko projektu un verificē un apstiprina, ka mašīnas vai saistītā izstrādājuma tehniskais projekts atbilst piemērojamām šīs regulas prasībām.
2. ES tipa pārbaudi veic, novērtējot mašīnas vai saistītā izstrādājuma tehniskā projekta atbilstību, ko īsteno, pārbaudot tehnisko dokumentāciju, kā arī mašīnas vai saistītā izstrādājuma paraugu (produkcijas tipu), kas ir reprezentatīvs paredzamās produkcijas paraugs.
3. ES tipa pārbaudes pieteikums

Ražotājs iesniedz ES tipa pārbaudes pieteikumu vienai paziņotajai struktūrai pēc savas izvēles.

Pieteikumā iekļauj:

- a) ražotāja nosaukumu un adresi, kā arī, ja pieteikumu iesniedz ražotāja pilnvarotais pārstāvis, – tā vārdu vai nosaukumu un adresi;
- b) rakstisku paziņojumu, ka šāds pieteikums nav iesniegts nevienai citai paziņotajai struktūrai;
- c) IV pielikuma A daļā aprakstīto tehnisko dokumentāciju;
- d) piekļuvi mašīnai(-ām) vai saistītajam(-iem) izstrādājumam(-iem), kas ir reprezentatīvs(-i) paredzētās produkcijas paraugs(-i). Paziņotā struktūra nepieciešamības gadījumā drīkst pieprasīt papildu paraugus testa programmas veikšanai. Attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, ko ražo sērijveidā, katru vienību pielāgojot individuālam lietotājam, – iesniedz paraugus, kas ir reprezentatīvi paraugi dažādu lietotāju diapazonam, un attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, kas ražoti atsevišķi, lai ņemtu vērā īpašās individuālā lietotāja vajadzības, – iesniedz bāzes modeli.

4. ES tipa pārbaude

Paziņotā struktūra:

- a) pārbauda tehnisko dokumentāciju, lai novērtētu mašīnas vai saistītā izstrādājuma tehniskā projekta atbilstību. Veicot šādu pārbaudi, nav jāņem vērā IV pielikuma A daļas otrās daļas h) un l) punkts;
- b) attiecībā uz mašīnām vai saistītajiem izstrādājumiem, ko ražo sērijveidā, katru vienību pielāgojot individuālam lietotājam, – pārbauda pasākumu aprakstu nolūkā novērtēt to atbilstību;
- c) pārliecinās, ka paraugs(-i) ir ražots(-i) saskaņā ar tehnisko dokumentāciju, un nosaka tos elementus, kas projektēti saskaņā ar attiecīgo saskaņoto standartu piemērojamajiem noteikumiem vai kopējām specifikācijām, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, kā arī elementus, kas projektēti saskaņā ar citām tehniskajām specifikācijām;

- d) veic atbilstīgas pārbaudes un testus vai nodrošina to veikšanu, lai pārbaudītu, vai gadījumos, kad ražotājs izvēlējis piemērot attiecīgajos saskaņotajos standartos vai kopējās specifikācijās, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, paredzētos risinājumus, tie piemēroti pareizi;
- e) veic atbilstīgas pārbaudes un testus vai nodrošina to veikšanu, lai pārbaudītu, vai gadījumos, kad nav tikuši piemēroti attiecīgajos saskaņotajos standartos vai kopējās specifikācijās, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, paredzētie risinājumi, ražotāja pieņemtie risinājumi, tostarp tādi, kas paredzēti citās piemērojamās tehniskajās specifikācijās, atbilst attiecīgajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām un ir piemēroti pareizi.

5. Izvērtēšanas ziņojums

Paziņotā struktūra sagatavo izvērtēšanas ziņojumu, kurā norāda pasākumus, kas veikti saskaņā ar 4. punktu, un šo pasākumu rezultātus. Neskarot savus pienākumus pret paziņojošajām iestādēm, paziņotā struktūra pilnīgi vai daļēji izpauž minētā ziņojuma saturu vienīgi ar ražotāja piekrišanu.

6. ES tipa pārbaudes sertifikāts

- 6.1. Ja tips atbilst piemērojamajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā, paziņotā struktūra izsniedz ražotājam ES tipa pārbaudes sertifikātu.

Pirmo reizi izdota un attiecīgā gadījumā atkārtoti izdota sertifikāta derīguma termiņš nepārsniedz piecus gadus.

- 6.2. ES tipa pārbaudes sertifikātā jāiekļauj vismaz šāda informācija:

- a) paziņotās struktūras nosaukums un identifikācijas numurs;
- b) ražotāja vārds vai nosaukums un adrese, kā arī, ja pieteikumu iesniedz ražotāja pilnvarotais pārstāvis, – tā vārds vai nosaukums un adrese;
- c) tās mašīnas vai saistītā izstrādājuma identifikācija, uz kuru attiecas sertifikāts (tipa numurs);
- d) paziņojums, ka mašīnas vai saistītā izstrādājuma tips atbilst piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām;
- e) ja ir pilnībā vai daļēji piemēroti saskaņotie standarti vai kopējās specifikācijas, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, atsauc uz minētajiem standartiem vai kopējām specifikācijām vai to daļām;
- f) ja ir piemērotas citas tehniskās specifikācijas, atsauc uz šādām tehniskajām specifikācijām;
- g) izsniegšanas datums, derīguma termiņa beigas un attiecīgā gadījumā atjaunošanas datums(-i);
- h) visi nosacījumi, kas saistīti ar sertifikāta izdošanu.

6.3. ES tipa pārbaudes sertifikātam var būt viens vai vairāki pielikumi.

6.4. Ja tips neatbilst piemērojamajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā, paziņotā struktūra atsakās izsniegt ES tipa pārbaudes sertifikātu un attiecīgi informē pieteikuma iesniedzēju, atteikumu detalizēti pamatojot.

7. ES tipa pārbaudes sertifikāta pārskatīšana

7.1. Paziņotā struktūra pastāvīgi apzina visas izmaiņas vispāratzītajos jaunākajos tehnikas sasniegumos, kuras norāda, ka apstiprinātais tips varētu vairs neatbilst piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, un nosaka, vai šādu izmaiņu dēļ ir nepieciešama papildu pārbaude. Ja šāda pārbaude ir nepieciešama, paziņotā struktūra par to attiecīgi informē ražotāju.

7.2. Ražotājs informē paziņoto struktūru, kura glabā tehnisko dokumentāciju, kas saistīta ar ES tipa pārbaudes sertifikātu, par visām apstiprinātā tipa modifikācijām un visām tehniskās dokumentācijas modifikācijām, kas var ietekmēt mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām vai minētā sertifikāta derīguma nosacījumus. Šādām modifikācijām vajadzīgs papildu apstiprinājums sākotnējā ES tipa pārbaudes sertifikāta papildinājuma formā.

7.3. Ražotājs nodrošina, ka mašīna vai saistītais izstrādājums, ņemot vērā jaunākos tehnikas sasniegumus, aizvien atbilst piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām.

7.4. Ražotājs aicina paziņoto struktūru pārskatīt ES tipa pārbaudes sertifikātu vai nu:

- a) ja ir veiktas 7.2. punktā minētās apstiprinātā tipa modifikācijas;
- b) ja ir mainījušies 7.3. punktā minētie jaunākie tehnikas sasniegumi;
- c) vēlākais pirms sertifikāta derīguma termiņa beigām.

Šā punkta c) apakšpunktā minētajā gadījumā, pārskatīšanas rezultātā ES tipa pārbaudes sertifikāts var tikt atjaunots tikai tad, ja ražotājs pieteikumu ir iesniedzis ne agrāk kā 12 mēnešus un ne vēlāk kā 6 mēnešus pirms ES tipa pārbaudes sertifikāta derīguma termiņa beigām. Ja ražotājs neievēro iepriekš minētos termiņus, pārskatīšanas rezultātā var tikai piešķirt apstiprinājumu kā papildinājumu sākotnējam ES tipa pārbaudes sertifikātam, un šā sertifikāta derīguma termiņš ir sākotnējā sertifikāta derīguma termiņš.

7.5. Paziņotā struktūra pārbauda mašīnas vai saistītā izstrādājuma tipu un, ja tas vajadzīgs izdarīto izmaiņu dēļ, veic attiecīgos testus, lai nodrošinātu, ka apstiprinātais tips aizvien atbilst piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām. Ja paziņotā struktūra ir pārliecinājusies, ka apstiprinātais tips joprojām atbilst piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, tā atjaunina ES tipa pārbaudes sertifikātu vai izdot sākotnējā ES tipa pārbaudes sertifikāta papildinājumu. Paziņotā struktūra nodrošina, ka pārskatīšanas procedūra tiek pabeigta pirms ES tipa pārbaudes sertifikāta derīguma termiņa beigām.

7.6. Ja 7.4. punkta a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi nav izpildīti, piemēro vienkāršotu pārskatīšanas procedūru. Ražotājs paziņotajai struktūrai iesniedz:

- a) savu vārdu vai nosaukumu un adresi un datus, ar ko identificē attiecīgo ES tipa pārbaudes sertifikātu;
- b) apstiprinājumu, ka nav veiktas ne apstiprinātā tipa modifikācijas, kas minētas 7.2. punktā, tostarp materiāliem, apakšsastāvdaļām vai montāžas mezgliem, ne arī izmaiņas attiecīgajos saskaņotajos standartos vai kopējās specifikācijās, kuras Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, vai citās piemērotajās tehniskajās specifikācijās;
- c) apstiprinājumu, ka nav mainījušies 7.3. punktā minētie jaunākie tehnikas sasniegumi; un
- d) ja tie vēl nav iesniegti – pašreizējā ražojuma rasējumu un fotogrāfiju eksemplārus, ražojuma marķējumu un informāciju.

Ja paziņotā struktūra ir apstiprinājusi, ka nav veiktas modifikācijas 7.2. punktā minētajā apstiprinātajā tipā un nav mainījušies 7.3. punktā minētie jaunākie tehnikas sasniegumi, tiek piemērota vienkāršotā pārskatīšanas procedūra un netiek veiktas 7.5. punktā minētās pārbaudes un testi. Šādā gadījumā paziņotā struktūra atkārtoti izsniedz ES tipa pārbaudes sertifikātu.

Izmaksas saistībā ar atkārtotu izsniegšanu ir samērīgas ar vienkāršotās procedūras radīto administratīvo slogu.

Ja paziņotā struktūra konstatē, ka ir mainījušies 7.3. punktā minētie jaunākie tehnikas sasniegumi, tiek piemērota 7.5. punktā noteiktā procedūra.

7.7. Ja pēc pārskatīšanas paziņotā struktūra secina, ka ES tipa pārbaudes sertifikāts vairs nav derīgs, šī struktūra to atsauc un ražotājs beidz laist tirgū attiecīgo mašīnu vai saistīto izstrādājumu.

8. Katra paziņotā struktūra informē savu paziņojošo iestādi par ES tipa pārbaudes sertifikātiem un/vai to papildinājumiem, ko tā ir izdevusi vai atsaukusi, un periodiski vai pēc pieprasījuma paziņojošajai iestādei dara pieejamu šādu sertifikātu un/vai to papildinājumu sarakstu, kuri ir noraidīti vai kuru derīgums ir apturēts vai citādi ierobežots.

Katra paziņotā struktūra informē pārējās paziņotās struktūras par ES tipa pārbaudes sertifikātiem un/vai jebkādiem to papildinājumiem, kurus tā ir atteikusi vai atsaukusi vai kuru derīgumu tā ir apturējusi vai citādi ierobežojusi, un pēc pieprasījuma arī par tiem ES tipa pārbaudes sertifikātiem un/vai to papildinājumiem, kurus tā ir izsniegusi.

Komisija, dalībvalstis un pārējās paziņotās struktūras pēc pieprasījuma var saņemt ES tipa pārbaudes sertifikātu un/vai to papildinājumu eksemplāru. Komisija un dalībvalstis var pēc pieprasījuma saņemt tehniskās dokumentācijas un paziņotās struktūras veikto pārbaužu rezultātu eksemplāru.

Paziņotā struktūra glabā ES tipa pārbaudes sertifikāta, tā pielikumu un papildinājumu eksemplāru, kā arī tehnisko dokumentāciju, tostarp ražotāja iesniegto dokumentāciju, piecus gadus pēc minētā sertifikāta derīguma termiņa beigām.

9. Ražotājs nodrošina ES tipa pārbaudes sertifikāta, tā pielikumu un papildinājumu, kā arī tehniskās dokumentācijas eksemplāra pieejamību valsts iestādēm vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā.

10. Ražotāja pilnvarotais pārstāvis drīkst iesniegt 3. punktā minēto pieteikumu un pildīt 7.2., 7.4. un 9. punktā noteiktos pienākumus ar noteikumu, ka tie ir norādīti pilnvarojumā.

VIII PIELIKUMS

ATBILSTĪBA TIPAM, PAMATOJOTIES UZ RAŽOŠANAS IEKŠĒJO KONTROLI

(C modulis)

1. Atbilstība tipam, pamatojoties uz ražošanas iekšējo kontroli, ir atbilstības novērtēšanas procedūras daļa, ar kuru ražotājs izpilda 2. un 3. punktā noteiktos pienākumus, kā arī nodrošina un vienīgi savā atbildībā apliecina, ka attiecīgā mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst ES tipa pārbaudes sertifikātā aprakstītajam tipam un piemērojamajām šīs regulas prasībām.
 2. Ražošana
Ražotājs veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ražošanas process un tā pārraudzība nodrošinātu izgatavotās mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību ES tipa pārbaudes sertifikātā aprakstītajam tipam un piemērojamajām šīs regulas prasībām.
 3. CE zīme un ES atbilstības deklarācija
 - 3.1. Ražotājs piestiprina CE zīmi katrai mašīnai vai saistītajiem izstrādājumiem, kuri atbilst ES tipa pārbaudes sertifikātā aprakstītajam tipam un piemērojamajām šīs regulas prasībām.
 - 3.2. Ražotājs sagatavo mašīnas vai saistītā izstrādājuma modeļa ES atbilstības deklarāciju un glabā to kopā ar tehnisko dokumentāciju valsts iestāžu vajadzībām vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā. ES atbilstības deklarācijā norāda mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kam šī deklarācija ir sagatavota.

ES atbilstības deklarācijas eksemplārs pēc pieprasījuma ir pieejams visām attiecīgajām iestādēm.
 4. Pilnvarotais pārstāvis
Ražotāja pienākumus, kas noteikti 3. punktā, tā uzdevumā un tā atbildībā drīkst pildīt pilnvarotais pārstāvis ar noteikumu, ka tie ir precizēti pilnvarojumā.
-

IX PIELIKUMS

ATBILSTĪBA, PAMATOJOTIES UZ VISAPTVEROŠU KVALITĀTES NODROŠINĀŠANU

(H modulis)

1. Atbilstība, pamatojoties uz visaptverošu kvalitātes nodrošināšanu ir atbilstības novērtēšanas procedūra, ar kuru ražotājs izpilda 2. un 5. punktā noteiktos pienākumus, kā arī nodrošina un, pilnībā uzņemoties atbildību, deklarē, ka attiecīgā mašīna vai saistītais izstrādājums atbilst šīs regulas prasībām, kas uz to attiecas.

2. Ražošana

Ražotājs attiecīgās mašīnas vai saistītā izstrādājuma konstruēšanā, ražošanā, galīgajā produkta inspicēšanā un testēšanā izmanto apstiprināto kvalitātes nodrošināšanas sistēmu atbilstīgi 3. punktam, un ir pakļauts uzraudzībai, kā noteikts 4. punktā.

3. Kvalitātes sistēma

- 3.1. Ražotājs paša izvēlētajai paziņotajai struktūrai iesniedz pieteikumu novērtēt savu attiecīgās mašīnas vai saistītā izstrādājuma kvalitātes sistēmu.

Pieteikumā iekļauj:

- a) ražotāja vārdu vai nosaukumu un adresi, kā arī, ja pieteikumu iesniedz ražotāja pilnvarotais pārstāvis, – tā vārdu vai nosaukumu un adresi;
- b) IV pielikuma A daļas a) līdz g), i) līdz k) un m) līdz o) apakšpunktos aprakstīto tehnisko dokumentāciju vienam modelim no katras ražošanai paredzēto mašīnu vai saistīto izstrādājumu kategorijas;
- c) kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentāciju; un
- d) rakstisku paziņojumu, ka šis pats pieteikums nav iesniegts nevienā citā paziņotajā struktūrā.

- 3.2. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma nodrošina mašīnu vai saistīto izstrādājumu atbilstību tām regulas prasībām, kuras uz tiem attiecas.

Visi elementi, prasības un noteikumi, ko pieņēmis ražotājs, ir sistemātiski un strukturēti dokumentēti rakstisku nostādņu, procedūru un instrukciju veidā. Minētā kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentācija ļauj konsekventi interpretēt kvalitātes nodrošināšanas programmas, plānus, rokasgrāmatas un ierakstus.

Tajā jo īpaši ietver atbilstošu aprakstu par:

- a) kvalitātes nodrošināšanas mērķiem, kā arī vadības organizatorisko struktūru, pienākumiem un pilnvarām saistībā ar projekta un produktu kvalitāti;
- b) tehniskā projekta specifikācijām, tostarp standartiem, ko piemēros, un gadījumā, ja atbilstīgos saskaņotos standartus vai kopējās specifikācijas, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar 20. panta 3. punktu, nepiemēros pilnībā, līdzekļiem, tostarp citām tehniskām specifikācijām, ko izmantos, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas šīs regulas būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, kuras piemēro mašīnai vai saistītajam izstrādājumam;
- c) konstrukcijas kontroli un konstrukcijas verifikācijas metodēm, procesiem un sistemātiskām darbībām, kas tiks izmantotas, projektējot mašīnu vai saistīto izstrādājumu;
- d) attiecīgajiem ražošanas, kvalitātes kontroles un kvalitātes nodrošināšanas paņēmieniem, procesiem un sistemātiskām darbībām, kas tiks izmantotas;
- e) pārbaudēm un testiem, ko veiks pirms ražošanas, tās laikā un pēc tās, un to veikšanas biežumu;

- f) kvalitātes dokumentāciju, piemēram, inspicēšanas ziņojumiem un testu datiem, kalibrēšanas datiem, ziņojumiem par attiecīgā personāla kvalifikāciju u. tml.;
- g) konstrukcijas un produkta vajadzīgās kvalitātes sasniegšanas un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektīvas darbības uzraudzības līdzekļiem.

3.3. Paziņotā struktūra novērtē kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, lai noteiktu, vai tā atbilst 3.2. punktā minētajām prasībām.

Tā pieņem, ka šīm prasībām atbilst tie kvalitātes nodrošināšanas sistēmas elementi, kas atbilst attiecīgajām konkrētā saskaņotā standarta specifikācijām.

Papildus pieredzei kvalitātes pārvaldības sistēmu jomā vismaz vienam revīzijas grupas loceklim ir pieredze attiecīgo mašīnu vai saistīto izstrādājumu jomas un tehnoloģijas novērtēšanā un zināšanas par piemērojamajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, kuras izklāstītas III pielikumā. Revīzija ietver novērtēšanas apmeklējumu ražotāja telpās. Revīzijas grupa izskata 3.1. punkta b) apakšpunktā minēto tehnisko dokumentāciju, lai pārliecinātos par ražotāja spēju konstatēt piemērojamās III pielikumā izklāstītās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības un veikt nepieciešamās pārbaudes nolūkā nodrošināt mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību minētajām prasībām.

Par pieņemto lēmumu paziņo ražotājam vai tā pilnvarotajam pārstāvim.

Paziņojumā iekļauj revīzijas secinājumus un argumentētu novērtējuma lēmumu.

- 3.4. Ražotājs apņemas pildīt pienākumus, ko paredz apstiprinātā kvalitātes nodrošināšanas sistēma, un nodrošināt tās atbilstīgu un efektīvu darbību.
- 3.5. Ražotājs informē paziņoto struktūru, kas apstiprinājusi kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, par visām plānotajām izmaiņām kvalitātes nodrošināšanas sistēmā.

Paziņotā struktūra izvērtē visas ierosinātās izmaiņas un lem, vai mainītā kvalitātes nodrošināšanas sistēma turpinās atbilst prasībām, kas minētas 3.2. punktā, vai arī ir nepieciešams atkārtots novērtējums.

Tā savu lēmumu paziņo ražotājam. Paziņojumā ietver pārbaudes secinājumus un argumentētu novērtējuma lēmumu.

4. Uzraudzība, par kuru atbild paziņotā struktūra

- 4.1. Uzraudzības nolūks ir pārliecināties, ka ražotājs pienācīgi pilda pienākumus, ko paredz apstiprinātā kvalitātes nodrošināšanas sistēma.
- 4.2. Ražotājs novērtēšanas vajadzībām nodrošina paziņotās struktūras pārstāvjiem pieeju projektēšanas, ražošanas, inspicēšanas, testēšanas un noliktavu telpām un sniedz minētajai struktūrai visu vajadzīgo informāciju, jo īpaši:
 - a) kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentāciju;
 - b) kvalitātes datus, piemēram, analīžu, aprēķinu, testu u. tml. rezultātus, kā to paredz kvalitātes nodrošināšanas sistēmas projektēšanas daļa;
 - c) kvalitātes datus, ko sniegusi kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ražošanas daļa, piemēram, inspicēšanas ziņojumus un testu datus, kalibrēšanas datus, ziņojumus par attiecīgā personāla kvalifikāciju.

4.3. Paziņotā struktūra periodiski veic revīzijas, lai pārliecinātos, ka ražotājs uztur un izmanto kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, un iesniedz ražotājam revīzijas ziņojumu.

4.4. Turklāt paziņotās struktūras pārstāvji drīkst bez brīdinājuma ierasties pie ražotāja. Šajos apmeklējumos paziņotā struktūra vajadzības gadījumā var veikt vai uzticēt veikt testus, lai pārbaudītu, vai kvalitātes nodrošināšanas sistēma darbojas pareizi. Tā iesniedz ražotājam apmeklējuma ziņojumu un, ja ir veikti testi, arī testu ziņojumu.

5. CE zīme un ES atbilstības deklarācija

- 5.1. Ražotājs piestiprina nepieciešamo CE zīmi, kā noteikts šajā regulā, un 3.1. punktā minētās paziņotās struktūras atbildībā uzliek arī šīs struktūras identifikācijas numuru katram atsevišķam izstrādājumam, kas atbilst piemērojamajām šīs regulas prasībām.
- 5.2. Ražotājs rakstiski sagatavo katras mašīnas vai saistītā izstrādājuma vienības modeļa ES atbilstības deklarāciju un glabā to kopā ar tehnisko dokumentāciju valsts iestāžu vajadzībām vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā. ES atbilstības deklarācijā identificē mašīnas vai saistītā izstrādājuma modeli, kam šī deklarācija ir sagatavota.

ES atbilstības deklarācijas kopiju pēc pieprasījuma dara pieejamu attiecīgajām iestādēm.

6. Ražotājs vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā glabā pieejamu valsts iestādēm:
- a) 3.1. punkta b) apakšpunktā minēto tehnisko dokumentāciju;
 - b) dokumentāciju par 3.1. punkta c) apakšpunktā minēto kvalitātes nodrošināšanas sistēmu;
 - c) informāciju attiecībā uz 3.5. punktā minētajām apstiprinātajām izmaiņām;
 - d) paziņotās struktūras lēmumus un ziņojumus, kas minēti 3.5., 4.3. un 4.4. punktā.
7. Katra paziņotā struktūra informē savu paziņojošo iestādi par izsniegtajiem vai atsauktajiem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājuma lēmumiem un periodiski vai pēc pieprasījuma dara pieejamu savai paziņojošai iestādei tādu kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājuma lēmumu sarakstu, kuri ir noraidīti, apturēti vai citādi ierobežoti.

Katra paziņotā struktūra informē pārējās paziņotās struktūras par tiem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājuma lēmumiem, kurus tā ir noraidījusi, apturējusi vai atsaukusi, un pēc pieprasījuma arī par tiem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājuma lēmumiem, kurus tā ir izsniegusi.

8. Pilnvarotais pārstāvis

Ražotāja pienākumus, kas noteikti 3.1., 3.5., 5. un 6. punktā, viņa uzdevumā un viņa atbildībā drīkst pildīt pilnvarotais pārstāvis ar nosacījumu, ka tie ir precizēti pilnvarojumā.

X PIELIKUMS

ATBILSTĪBA, PAMATOJOTIES UZ VIENĪBAS VERIFICĒŠANU

(G modulis)

1. Atbilstība, pamatojoties uz vienības verificēšanu, ir atbilstības novērtēšanas procedūra, ar kuru ražotājs izpilda 2., 3. un 5. punktā noteiktos pienākumus, kā arī nodrošina un vienīgi savā atbildībā apliecina, ka mašīna vai saistītais izstrādājums, uz kuru attiecas 4. punkts, atbilst III pielikumā izklāstītajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā.

2. Tehniskā dokumentācija

Ražotājs sagatavo tehnisko dokumentāciju un dara to pieejamu 4. punktā minētajai paziņotajai struktūrai. Dokumentācija ļauj novērtēt mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību attiecīgajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā, kuras izklāstītas III pielikumā, un ietver atbilstīgu riska(-u) analīzi un novērtējumu. Tehniskajā dokumentācijā norāda piemērojamās būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, un, ciktāl tas ir nepieciešams novērtēšanai, ietver mašīnas vai saistītā izstrādājuma projektēšanu, ražošanu un ekspluatāciju.

Tehniskajā dokumentācijā attiecīgā gadījumā iekļauj vismaz šādus elementus:

- a) ražotāja vārdu vai nosaukumu un adresi, kā arī, ja pieteikumu iesniedz ražotāja pilnvarotais pārstāvis, – tā vārdu vai nosaukumu un adresi;
- b) ražošanai paredzēto mašīnu vai saistīto ražojumu vienības tehnisko dokumentāciju.

Papildus, tehniskajā dokumentācijā attiecīgā gadījumā iekļauj vismaz:

- i) elementus, kas izklāstīti IV pielikuma A daļas a) līdz g) punktā;
 - ii) kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentāciju; un
 - iii) rakstisku paziņojumu, ka šis pats pieteikums nav iesniegts nevienā citā paziņotajā struktūrā.
- 2.1. Ražotājs vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū nodrošina valsts iestādēm piekļuvi tehniskajai dokumentācijai.

3. Ražošana

Ražotājs veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ražošanas procesa gaitā un tās pārraudzības rezultātā tiktu nodrošināta izgatavotās mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstība piemērojamām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, kuras izklāstītas III pielikumā.

4. Verifikācija

Ražotāja izraudzīta paziņotā struktūra veic vajadzīgās pārbaudes un testus, kas noteikti attiecīgajos saskaņotajos standartos un/vai kopējās specifikācijās, vai līdzvērtīgus testus, lai pārliecinātos par mašīnas vai saistītā izstrādājuma atbilstību piemērojamām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, vai nodrošina šādu pārbaudi un testu veikšanu. Ja šāda saskaņotā standarta un/vai kopējās specifikācijas nav, attiecīgā paziņotā struktūra lemj par to, kādi piemēroti testi ir jāveic.

Paziņotā struktūra, pamatojoties uz veiktajām pārbaudēm un testiem, izsniedz sertifikātu un uzliek savu identifikācijas numuru apstiprinātajai mašīnai vai saistītajam izstrādājumam vai savā atbildībā nodrošina tā uzlikšanu.

Ražotājs vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū nodrošina valsts iestādēm piekļuvi šiem sertifikātiem.

5. CE zīme un ES atbilstības deklarācija

- 5.1. Ražotājs uzliek prasīto CE zīmi, kā noteikts 10. panta 2. punktā, kā arī 4. punktā minētās paziņotās struktūras atbildībā – tās identifikācijas numuru katrai atsevišķai mašīnai vai saistītajam izstrādājumam, kas atbilst piemērojamajām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā.
- 5.2. Ražotājs rakstiski sagatavo ES atbilstības deklarāciju un glabā to kopā ar tehnisko dokumentāciju valsts iestāžu vajadzībām vismaz 10 gadus pēc mašīnas vai saistītā izstrādājuma laišanas tirgū vai nodošanas ekspluatācijā. ES atbilstības deklarācijā norāda mašīnu vai saistīto izstrādājumu, kam šī deklarācija ir sagatavota.

ES atbilstības deklarācijas eksemplāru pēc pieprasījuma dara pieejamu attiecīgajām iestādēm.

6. Pilnvarotais pārstāvis

Ražotāja saistības, kā noteikts 2.1 un 5. punktā, var pildīt pilnvarotais pārstāvis, kurš rīkojas ražotāja vārdā un tā atbildībā, ar noteikumu, ka minētās saistības ir precizētas pilnvarojumā.

XI PIELIKUMS

MONTĀŽAS INSTRUKCIJAS DAĻĒJI KOMPLEKTĒTĀM MAŠINĀM

1. Montāžas instrukcijās daļēji komplektētām mašinām jābūt iekļautam to nosacījumu aprakstam, kuri jāievēro, lai nodrošinātu, ka daļēji komplektētā mašīna tiek pareizi iekļauta mašīnā vai citā daļēji komplektētā mašīnā vai iekārtā un ka mašīna vai cita daļēji komplektēta mašīna vai iekārta, vai iekārta, kurā iekļauta daļēji komplektēta mašīna, nerada apdraudējumu cilvēku veselībai un drošībai un attiecīgā gadījumā mājdzīvniekiem, īpašumam un videi.
2. Montāžas instrukcijās iekļauj attiecīgu informāciju, kas izmantojama mašīnu vai citu daļēji komplektētu mašīnu vai iekārtu instrukcijās, saskaņā ar kurām paredzēts montēt daļēji komplektētās mašīnas. Visās montāžas instrukcijās attiecīgā gadījumā ir iekļauta vismaz šāda informācija:
 - a) vispārīgs daļēji komplektētās mašīnas apraksts;
 - b) rasējumi, diagrammas, apraksti un paskaidrojumi, kas nepieciešami daļēji komplektētās mašīnas iekļaušanai galīgajā mašīnā, uzturēšanai, remontam un pareizas darbības pārbaudei;
 - c) brīdinājumi attiecībā uz veidiem, kā daļēji komplektēto mašīnu nedrīkst lietot, kas, kā rāda pieredze, varētu notikt;
 - d) montāžas, uzstādīšanas un pieslēgšanas instrukcijas, tostarp rasējumi, diagrammas un stiprinājuma līdzekļi, kā arī tās šasijas vai konstrukcijas apzīmējums, uz kuras daļēji komplektētā mašīna jāuzstāda;
 - e) informācija par troksni vai vibrāciju, ko iekļaušana, iespējams, samazinās;
 - f) informācija par daļēji komplektētām mašinām piemērojamām III pielikumā izklāstītajām būtiskajām prasībām veselības aizsardzības un drošības jomā;
 - g) to instrumentu būtiskie raksturlielumi, kurus drīkst uzstādīt daļēji komplektētām mašinām;
 - h) apstākļi, kādos daļēji komplektētā mašīna atbilst prasībām stabilitātes, transportēšanas, montāžas, demontāžas, kas tiek veikta pēc ekspluatācijas, testēšanas vai paredzamu avāriju jomā;
 - i) instrukcijas par to, kā garantēt transportēšanas, pārkraušanas un uzglabāšanas darbību drošību, norādot daļēji komplektēto mašīnu un to dažādo daļu masu, ja tās parasti paredzēts transportēt atsevišķi;
 - j) darbības metode, kas jāievēro nelaiemes gadījuma vai avārijas gadījumā; iespējamās bloķēšanās gadījumā – darbības metode, kas jāievēro, lai iekārtu varētu droši atbloķēt;
 - k) to regulēšanas un uzturēšanas darbību apraksts, kuras būtu jāveic lietotājam, kā arī tie profilaktiskie uzturēšanas pasākumi, kuri būtu jāievēro, ņemot vērā konstrukciju;
 - l) instrukcijas, kas paredzētas, lai varētu droši veikt regulēšanu un uzturēšanu, tostarp informācija par aizsardzības pasākumiem, kas būtu jāveic šo darbību laikā;

m) lietojamo rezerves daļu specifikācijas, ja tās ietekmē operatoru veselību un drošību;

n) skaidrs apraksts par montāžas instrukcijas versiju, kura atbilst daļēji komplektētās mašīnas modelim.

Ja daļēji komplektēto mašīnu paredzēts izmantot mašīnās, uz kurām attiecas III pielikuma 2. līdz 6. nodaļa, montāžas instrukcijās jāiekļauj arī attiecīgā informācija, kas izmantojama šo mašīnu lietošanas instrukcijās.

3. Daļēji komplektētu mašīnu montāžas instrukcijās ietver ES iekļaušanas deklarāciju vai tīmekļa vietnes adresi, vai mašīnlasāmu kodu, ar kura starpniecību var piekļūt ES iekļaušanas deklarācijai.
-

XII PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 2006/42/EK	Šī regula
1. pants	2. pants
2. pants	3. pants
3. pants	9. pants
4. panta 1. un 2. punkts	8. pants
4. panta 3. un 4. punkts	—
5. pants	10. un 11. pants
6. pants	4. pants
7. pants	20. panta 1. punkts
8. panta 1. punkts	6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts
8. panta 2. punkts	—
9. pants	—
10. pants	44. panta 3. punkts
11. pants	43., 44. un 45. pants
12. pants	25. pants
13. pants	11. pants
14. pants (un XI Pielikums)	26. līdz 42. pants
15. pants	5. pants
16. pants	23. un 24. pants
17. pants	46. pants
18. pants	49. pants
19. pants	—
20. pants	—
21. pants	53. pants
21.a pants	47. pants
22. pants	48. pants
23. pants	50. pants

Direktīva 2006/42/EK	Šī regula
24. pants	—
25. pants	51. pants
26. pants	—
27. pants	—
28. pants	54. pants (pirmā daļa)
29. pants	54. pants (otrā un trešā daļa)
I pielikums. Vispārējie principi un 1.1.1. iedaļa (Definīcijas)	III pielikums. A daļa (Definīcijas) un B daļa (Vispārīgie principi)
I pielikuma 1.1.2.–1.1.8. iedaļa	III pielikuma 1. nodaļa
I pielikuma 2. iedaļa	III pielikuma 2. nodaļa
I pielikuma 3. iedaļa	III pielikuma 3. nodaļa
I pielikuma 4. iedaļa	III pielikuma 4. nodaļa
I pielikuma 5. iedaļa	III pielikuma 5. nodaļa
I pielikuma 6. iedaļa	III pielikuma 6. nodaļa
II pielikuma A un B daļa	V pielikuma A un B daļa
III pielikums	—
IV pielikums	I pielikums
V pielikums	II pielikums
VI pielikums	XI pielikums
VII pielikuma A un B daļa	IV pielikuma A un B daļa
VIII pielikums, skatot to kopā ar 12. panta 3. punkta a) apakšpunktu	VI pielikums
VIII pielikums (3. punkts), skatot to kopā ar 12. panta 3. punkta b) apakšpunktu	VIII pielikums
IX pielikums	VII pielikums
X pielikums	IX pielikums
XI pielikums	30. pants